

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ
DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ BAZI
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

DOKTORA TEZİ

Varol TURAL
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Ebubekir AKSAY

MALATYA-2014

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN BEDEN
EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN
TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE
GÖRE İNCELENMESİ**

Varol TURAL

Danışman Öğretim Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Ebubekir AKSAY

MALATYA-2014

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Programında Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Jüri Başkanı, Danışman: Yrd. Doç .Dr. Ebubekir AKSAY
İnönü Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Ercan GÜR
Fırat Üniversitesi

Üye: Yrd.Doç. Dr. Yüksel SAVUCU
Fırat Üniversitesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Cenk TEMEL
İnönü Üniversitesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Osman ÖZOKÇU
İnönü Üniversitesi

ONAY :

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu/...../ 20.... tarih ve 20.....sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yaşar BAYINDIR
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

“Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklı doktora tez çalışmam uzun süren çalışmalar sonucunda sona ermiştir. Doktora tezimin başından sonuna kadar yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Cenk TEMEL, Yrd. Doç. Dr. Fama İlker KERKEZ’e, ve tezimin her bölümünde her zaman beni olumlu yönlendiren, Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜLLÜ’ye ve danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Ebubekir AKSAY’a şükranlarımı sunarım.

Ayrıca kaynak temininde bana yardımcı olan beden eğitimi öğretmeni arkadaşım Sinan UĞRAŞ’a ve verilerin toplanmasında bana her türlü desteği veren ve yardımcı olan sayın okul yöneticilerimize, beden eğitimi öğretmenlerimize teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak da eşim Tülay Hanıma ve çocuklarım Tuana Eminem ve Tusem Elzem’e doktora eğitimim boyunca bana destek verdikleri için teşekkür ediyorum

Saygılarımla...

Varol TUTAL - 2014

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda görev yapan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını bazı değişkenlere göre incelemek ve elde edilen verilere dayanılarak okul yöneticilerinin tutumlarını tespit etmek, ortaya çıkan sonuçlar ışığında olası çözüm önerileri getirmektir.

Araştırma modeli olarak nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin aynı zamanda kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma yöntemleri, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntem benimsenirken, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni benimsenmiştir. Araştırma grubunu, nicel araştırmalar için Malatya ili merkez okullarda görev yapan 360 okul yöneticisi, nitel araştırmalar için maksimum çeşitlilik örneklemesine göre Malatya ili merkez okullarda görev yapan 20 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak nicel veri toplamada araştırmacı tarafından geliştirilen “Okul Yöneticileri Beden Eğitim Dersi Tutum Ölçeği (OYBEDTÖ)” kullanılırken, nitel veri toplamada, araştırmacı tarafından geliştirilen 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizlerinde nitel veriler için içerik analizi yapılmışken nicel veriler için Kruskal Wallis H testi ve Mann Whitney U testi yapılmış ve anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0,05$ seçilmiştir.

Araştırmada “Okul Yöneticileri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği (OYBEDTÖ)” araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarına göre ölçeğin tek boyutlu olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın nicel bulgularında okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının, cinsiyetlerine, yaşlarına, öğrenim durumlarına, meslek hizmet yıllarına, yöneticilik hizmet yıllarına, yöneticilik atanma durumlarına, okuldaki yöneticilik görev türüne, görev yaptığı okul türlerine, okuldaki öğrenci sayılarına, beden eğitimi öğretmeninin bulunup bulunmama durumuna, spor yapıp yapmama durumuna, mevcut kapalı spor salonu olup olmama durumuna ve okullar arası sportif başarı durumuna ilişkin puanları arasında istatistiksel anlamda fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Araştırmanın nitel bulguları ise okul yöneticilerinin beden eğitimi dersinin okuldaki yeri, beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri ve beden eğitimi dersinin örtük etkisi ile ilgili olmak üzere üç ana tema altında toplanmıştır.

Sonuç olarak okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine olan tutumlarının olumlu olduğu tespit edilmiş ancak olumsuz tutumları olan okul yöneticilerinin de bulunduğu görülmüştür. Olumlu olan okul yöneticilerinin, beden eğitimi dersinin en önemli derslerden biri olduğunu, beden eğitimi dersinin öğrencinin sosyal, duygusal, fiziksel, zihinsel gelişimine önemli katkılar yaptığını belirtmişlerdir. Bunun yanında beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum içerisinde olan okul yöneticilerinin ise dersin öğretmeninden kaynaklı bir takım olumsuz tutum içine büründükleri gözlenmiştir. Ayrıca beden eğitimi dersine karşı olumsuz olan diğer okul yöneticilerinin de olumsuz tutumlarının nedeni okulda ses ve gürültü olmasını istemeyen yöneticiler oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Dersi, Tutum, Okul Yöneticileri, Spor

A EXAMINATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS ATTITUDES TOWARDS TO PHYSICAL EDUCATION ACCORDING TO CERTAIN VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the attitude of school administrators, working at National ministerial schools, toward physical education in terms of some variables and identify attitude of school administrators based on data obtained, offer possible solutions in the light of generated outcomes.

As a research model, combined method in which qualitative and quantitative methods was used simultaneously was applied. While depictive method was adopted from quantitative research methods in research methods, case study pattern was adopted from qualitative research methods. For quantitative researches, 360 school administrators working at central schools and for qualitative researches according to maximum variety sampling, 20 school administrators working at central schools in Malatya consisted of research group was developed. As a data collection tool, "School administrators Physical Education Lesson Attitude Scale" developed by a researcher was used at quantitative data collection, but Interview form was used which is consisted of eleven questions half structured at qualitative data collection. Content analysis was carried out for qualitative data at data analyses: on the other hand, Kruskal Wallis H test and Mann Whitney U test was carried out and $\alpha=0,05$ was chosen as a meaningfulness level for quantitative data.

In this research "School administrators Physical Education Lesson Attitude Scale" was developed. According to the results of explicative factor analysis of scale and confirmative factor analysis, the scale was found to be single dimensional.

In quantitative finding of research, it wasn't found any difference between points at statistical meaning concerning school administrators age, educational background, employment years, management employment years, management appointment states, type of management duty at school, their branches, type of school they work, the number of students at school, present physical education teacher state, whether they do sport or not, present roofed sport hall and success state among schools ($p>0,05$).

Qualitative finding of research was gathered under three main concepts concerning the situation of physical education teacher and school administrators, situation of physical education spare time activities at school ve implicit effect of physical education lesson.

As a result, it was found that attitude of school administrators were positive toward physical education lesson but also it was seen that there were school administrators who had negative opinions. The school administrators who have positive opinions stated that physical education lesson is one of the most important lesson and makes important contributions to student's socail, emotional, physical, mental development. In addition to this, it was observed that school administrators who are in positive attitude toward physical education are in several negative attitudes because of the teacher. It was also found why school administrators in negative attitude don't want physical education lesson is that they don't want noise and pother at school.

Key Words: Physical Education Lesson, Attitude, School Administrators, Sport

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii
TABLolar DİZİNİ	xiv
1.GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Problem Cümlesi.....	3
1.2.1.Alt Problemler.....	3
1.2.Araştırmanın Amacı.....	4
1.3.Araştırmanın Önemi	4
1.4.Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6.Tanımlar	5
2.GENEL BİLGİLER	6
2.1.Beden Eğitimi	6
2.1.1.Beden Eğitimi Dersi ve Tarihsel Süreci.....	7
2.1.2.Beden Eğitimi Dersinin Önemi.....	8
2.1.3.İlkokullarda Beden Eğitimi Dersi	11
2.1.4.Ortaokullarda Beden Eğitimi Dersi.....	14
2.1.5.Ortaöğretimde Beden Eğitimi Dersi.....	17

2.2.Tutum	18
2.2.1.Tutumun Tanımı	19
2.2.2.Tutumun Özellikleri	20
2.2.3.Tutumun Öğeleri	21
2.2.3.1.Bilişsel Öğe	21
2.2.3.2.Duyuşsal Öğe	22
2.2.3.3.Davranışsal Öğe	23
2.2.4.Tutumun İşlevleri	24
2.2.4.1.Bilgi İşlevi	24
2.2.4.2.Fayda İşlevi	25
2.2.4.3.Egoyu Savunma İşlevi	25
2.2.4.4.Değer İfade Edici İşlevi	26
2.2.5.Tutumun Oluşması	26
2.2.5.1.Ailenin Etkisi	26
2.2.5.2.Çevrenin Etkisi	27
2.2.5.3.Direk Kişisel Deneyim	27
2.2.6.Tutum İle Davranış Arasındaki İlişki	28
2.2.7.Tutumların Değişmesi	30
2.3.Yönetim	30
2.3.1.Eğitim Yönetimin Tanımı	31
2.3.2.Okul Yönetimi	33
2.3.3.Okul Yöneticiliği	35
2.3.3.1.Okul Yöneticilerinin Görevleri, Yetki ve Sorumlulukları	36
2.3.3.1.1.Okul Müdürü	36
2.3.3.1.2.Müdür Başyardımcısı	36
2.3.3.1.3.Müdür Yardımcısı	37

2.3.3.2.Yöneticide Bulunması Gereken Özellikler	37
2.3.3.2.1. Entelektüel Özellikler.....	37
2.3.3.2.2.Karaktere İlişkin Özellikler.....	38
2.3.3.2.3.Sosyal Özellikler	39
2.3.3.3. Okul Yöneticilerine İlişkin Yapılan Çalışmalar.....	40
2.3.3.3.1.Yurt İçi Çalışmalar	41
2.3.3.3.2.Yurt Dışı Çalışmalar	44
3.GEREÇ ve YÖNTEM.....	50
3.1.Araştırmanın Modeli	50
3.2.Araştırmanın Evreni.....	50
3.2.1.Nicel Veriler İçin Araştırma Gurubu	50
3.2.2.Nitel Veriler İçin Araştırma Gurubu	52
3.3.Verİ Toplama Araçları	52
3.3.1.Nicel Veri Toplama Aracı.....	52
3.3.1.1.Okul Yöneticileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Aşamaları	53
3.3.1.1.1.Ölçek Taslağının Oluşturulması	53
3.3.1.1.2.Açıklayıcı Faktör Analizi(AFA)	53
3.3.1.1.3.Doğrulayıcı Faktör Analizi(DFA).....	55
3.3.1.1.4.Ölçeğin Puanlaması.....	58
3.3.2.Nitel Veri Toplama Aracı	59
3.4.Verİ Analizi.....	59
3.4.1.Nicel Veri Analizi	59
3.4.2.Nitel Veri Analizi.....	59
4.BULGULAR	61

4.1.Nicel Araştırmaya İlişkin Bulgular	61
4.2.Nitel Araştırmaya İlişkin Bulgular	64
4.2.1.Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri.....	64
4.2.2.Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerinin Okuldaki Yeri	78
4.2.3.Beden Eğitimi Dersinin Örtük Etkisi	88
5.TARTIŞMA	93
5.1.Nicel Bulgulara İlişkin Tartışma.....	93
5.2.Nitel Bulgulara İlişkin Tartışma.....	100
6.SONUÇ ve ÖNERİLER.....	132
6.1.Sonuçlar	132
6.2.Öneriler	134
7.KAYNAKLAR	136
8.EKLER.....	151
EK-1.Okul Yöneticileri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Taslağı	151
EK-2.Okul Yöneticileri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği.....	153
EK-3.Nitel Görüşme Formu.....	155
EK-4.İzin Onay Yazısı	156
9.ÖZGEÇMİŞ	157

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

OYBEDTÖ: Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

OY: Okul Yöneticisi

BE: Beden Eğitimi

Çev: Çeviren

Akt: Aktaran

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SO: Sıra Ortalamaları

Vb: Ve benzeri

ŞEKİLLER DİZİNİ**Sayfa No**

Şekil 3.1. Ölçeğin DFA Modeli (Standartlaştırılmış Değerleri)	57
Şekil 4.1. Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri ile İlgili Görüşleri Sonucu Ortaya Çıkan Kavramlar	66
Şekil 4.2. Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerinin Okuldaki Yeri ile İlgili Görüşleri Sonucu Ortaya Çıkan Kavramlar	79
Şekil 4.3. Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersinin Örtük Etkisinin Okuldaki Yeri ile İlgili Görüşleri Sonucu Ortaya Çıkan Kavramlar	89

TABLOLAR DİZİNİ

	Sayfa No
Tablo 2.1. Lumpkin'e Göre Beden Eğitiminin Amaçları	10
Tablo3.1. Nicel Araştırma Gurubuna Katılan Okul Yöneticilerinin Kişisel Özellikleri	51
Tablo 3.2. Nitel Araştırma Gurubuna Katılan Okul Yöneticilerinin Kişisel Özellikleri	52
Tablo 3.3. Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları	55
Tablo 3.4. Birinci Doğrulayıcı Faktör Analizi(DFA) Model Uyumu Sonuçları	56
Tablo 3.5. Doğrulayıcı Faktör Analizi(DFA) Model Uyum Sonuçları	56
Tablo 3.6. Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları	58
Tablo 4.1. Ölçek Uygulamasına Katılan Okul Yöneticilerinin Kişisel Bilgileri	61
Tablo 4.2. Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	63
Tablo 4.3. Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri Teması	65
Tablo 4.4. Müfredat Alt Boyutu İçerik Analizi	67
Tablo 4.5. Fiziksel Gelişim ve Sağlık Alt Boyutu İçerik Analizi	68
Tablo 4.6. Sosyalleşmek Alt Boyutu İçerik Analizi	70
Tablo 4.7. Akademik Başarıya Etkisi Alt Boyutu İçerik Analizi	72
Tablo.4.8. Öğretmen Alt Boyutu İçerik Analizi	74
Tablo 4.9. Milli Bayramlar Alt Boyutu İçerik Analizi	75
Tablo 4.10. Spor Tesisi Alt Boyutu ve İçerik Analizi	76
Tablo 4.11. Şikâyet Alt Boyutu ve İçerik Analiz	77
Tablo 4.12. Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerin Okuldaki Yeri	78
Tablo 4.13. Sosyal Etkinliklere Katılma Alt Boyutu ve İçerik Analizi	80
Tablo 4.14. Spor Yapma Alışkanlığı Alt Boyutu ve İçeri Analizi	82
Tablo 4.15. Farklı Kültürler Görme ve Tanıma Alt Boyutu ve İçerik Analizi	83

Tablo 4.16. Okulun Tanıtımı Alt Boyutu İçerik Analizi	84
Tablo 4.17. Derslerin Aksaması Alt Boyutu İçerik Analizi	85
Tablo 4.18. Maddi Durum Alt Boyutu İçerik Analizi	86
Tablo 4.19. Kargaşa Ortamı Alt Boyutu İçerik Analizi	87
Tablo.4.20. Beden Eğitimi Dersi Örtük Etkisi Teması	88
Tablo 4.21. Disiplin Kazandırma Alt Boyutu İçerik Analizi	90
Tablo 4.22. Davranış Biçimi Alt Boyutu İçerik Analizi	91
Tablo 4.23. Kötü Alışkanlıklar Alt Boyutu İçerik Analizi	92

1. GİRİŞ

1.1.Problem Durumu

Eğitim, bireylerin yeteneklerini ortaya çıkarmak ve en üst seviyede geliştirilmesine yardım etmektir. Bireyleri, fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek genel eğitimin temel ilkelerindedir. Genel eğitime uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi bireyin zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile de gerçekleşebilir. Böylelikle beden eğitimi, genel eğitimin vazgeçilmez bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır (1).

Beden eğitimi ve sporun temel amacı, öğrencilerin fiziksel aktiviteler ile eğitimini sağlayarak, bütün öğrencilerin hareket potansiyelini en üst düzeye çıkarılmasına yardımcı olmaktır. Bununla beraber çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst noktaya çıkarılmasına katkıda bulunmaktır (1). Bu bağlamda beden eğitimi dersinin önemi anlaşılmaktadır. Bunu sağlayabilmek için öğretmenlere, öğrencilere, velilere ve en önemlisi de okul yöneticilerine büyük iş düşmektedir. Kangalgil, Hünük, Demirhan, (2006) beden eğitimi dersinin işlenmesinde öğretmen, öğrenci ve programın düzen içerisinde yürütülmesi gerektiğini belirtmişlerdir (1).

Beden eğitimi dersinin amacına uygun olarak işlenmesinde okul yöneticilerinin tutumu önem arz etmektedir.

Bireyin bir konuya ilişkin olarak bilgi ve becerisinin yeterli olması, konuya ilişkin davranışları göstermede bireyi yeterli kılabılır. Fakat birey güdülenmez ve olumlu tutum içerisinde olmazsa davranışları gerçekleştirmeye yönelik yeterli eğilim göstermeyebilir. Bu nedenle öğretme-öğrenme ortamındaki bireylerin öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlarının gerçekleştirilmesi gerekir (2). Okul yöneticilerinin tutumu da öğretmeni, öğrenciyi ve veliyi önemli derecede etkileyebilir.

Okul yöneticileri; beden eğitimi dersinin, öğrencileri bedenlen, ruhen, zihnen rahatlatan ve öğrencilerin fiziksel gelişimi için önemli bir ders olduğuna ve dersin gerekliliğine inanan, okulda beden eğitimi dersi için gerekli ders araç gereçlerini temin eden, beden eğitimi dersi müfredatını iyi bilen ve ders programını yakından takip eden, dersin beklentilerini bu yönde belirleyen ve beden eğitimi öğretmenleri

ile sürekli iletişim halinde olan kişiler olmaları, gerekli kazanımların verilmesi ve başarının gelmesi açısından önemli bir etken olabilir.

Bu bağlamda okul yöneticilerinin herhangi bir derse olduğu kadar beden eğitimi dersine ilişkin olumlu veya olumsuz tutum geliştirmesi olasıdır.

Tutumlar kişilerin davranışlarını şekillendiren duyuşsal etmenlerdir ve kişinin davranışının yönünü ve şiddetini etkilerler. Beden eğitimi dersine karşı olumlu tutumlar başarılı olmak, dersin konularına ilgi duymak, ders konularının önemini görebilmek sonucunda oluşabilmektedir (3).

Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesneye, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal tepki eğilimidir (4).

Buna bağlı olarak tutumlar, en olumludan en olumsuzu kadar çeşitli şekilde sınıflandırılabilir. Olumsuz tutumlar; nesne ya da fikirler konusunda olumsuz inanca sahip olma, onu reddetme veya sevmeme, ona karşı hareketlerde bulunmayla kendini gösterebilir (5).

Olumlu olarak tutumlar nesnelere veya fikirler konusunda olumlu inanca sahip olma ve sevmeye ile kendini gösterebilir (5).

Bu bağlamda, bir birey için anlam taşıyan ve bireyin farkında olduğu herhangi bir nesneye karşı tutum oluşturabilir (6). Bir birey herhangi bir siyasi partiye, görüşe, düşünceye, millete, cemiyete, inanca, değerlere vb. karşı olumlu veya olumsuz tutumlar oluşturabilir (7).

Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması ders etkinliklerinin verimli işlenmesini sağlayıp dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırabilir veya öğrencilerin gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir. Beden Eğitimi öğretmenlerinin de derslerine daha istekli ve keyifli girmelerine sebep olabilir. Bir takım sportif müsabakalarda alacağı başarılar ile okulunun tanıtımını çok iyi yapabilecektir. Ayrıca çocukların motivasyonunu yükseltip ve diğer derslere karşı olumlu davranışlar sergilemesini, sağlayabilir. Beden eğitimi dersi, uygulanan etkinlikler ile diğer derslerle

ilişkilendirilebilecek (matematik, müzik, fen ve teknoloji vb.) ve diğer derslerdeki kazanımlara daha hızlı ulaşmasına yardımcı olabilecektir. Bu durumun tersine, beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumsuz olan yöneticiler, beden eğitimi öğretmenin ve beden eğitimi dersinin işlenmesi verimini düşürebilir, verimin düşmesiyle beraber dersin genel ve özel amaçlarının öğrencilere verilmesi zorlaşır veya dersin işlenişinde çeşitli sorunlar çıkarabilir. Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı olumsuz tutum sergilemeleri öğrenci velilerini de olumsuz yönde etkileyebilir ve böylelikle öğrencilerin derse karşı ilgisini, hem ders içi hem de ders dışı faaliyetlere katılmaları konusunda olumsuz etki edebilir.

Bu nedenle araştırmanın konusunu, “*okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çok yönlü olarak belirlenmesi*” oluşturmaktadır.

1.2.Problem Cümlesi

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda görev yapan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları çeşitli değişkenlere göre ve görüşlerine göre farklılık göstermekte midir?

1.2.1.Alt Problemler

1. Okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
2. Okul yöneticilerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
3. Okul yöneticilerinin öğrenim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
4. Okul yöneticilerinin okuldaki görevlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
5. Okul yöneticilerinin meslek hizmet yılına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
6. Okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yılına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
7. Okul yöneticilerinin yöneticiliğe atama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?

8. Okul yöneticilerinin spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
9. Okul yöneticilerinin okuldaki beden eğitimi öğretmeninin durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
10. Okul yöneticilerinin spor salonu durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
11. Okul yöneticilerinin okulun sportif başarı düzeyine göre beden eğitimi dersine karşı tutumlar arasında istatistiksel olarak fark var mıdır?
12. Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi ile ilgili görüşleri nelerdir?

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda görev yapan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını bazı değişkenlere göre incelemek ve okul yöneticilerinin tutumlarını tespit etmek, ortaya çıkan sonuçlar ışığında olası çözüm önerileri getirmektir.

1.3.Araştırmanın Önemi

Araştırma sonuçları Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan okul yöneticilerine, programcılara, beden eğitimi ve spor öğretmenlerine, sınıf öğretmenleri ve diğer branş öğretmenlerine, üniversite yöneticilerine, beden eğitimi ve spor yüksekokulu yöneticilerine, öğretim üyelerine, öğretim görevlilerine, spor araştırmacılarına, spor uzmanlarına ve öğrenci velilerine yeni bir bakış açısı kazandırabilecek olmasından önemlidir. Ayrıca literatür incelendiğinde okul yöneticileri ile ilgili yapılan çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Bu nedenle yapılacak araştırmanın, alana önemli derecede katkı yapabileceği düşünülmektedir.

1.4.Araştırmanın Varsayımları

Varsayım doğru sayılan bir düşünceyi temsil eden bir ifadedir (7). Bu araştırmadaki varsayımlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

- Bu araştırma için hazırlanan “Okul Yöneticileri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” nin” geçerli ve güvenilir olduğu varsayıldı.

- Okul yöneticilerinin ankete verdiği cevapların içten ve samimi olduğu varsayıldı.
- Okul yöneticileri ile yapılan görüşmelerde okul yöneticilerinin samimi olduğu ve sorulan sorulara içten ve samimi cevap verdikleri varsayıldı.

1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2012-2013 eğitim- öğretim yılında Malatya ili merkeze bağlı 60 ilkokul, 28 ortaokul ve 39 ortaöğretim kurumunda görev yapan 360 okul yöneticisi ile sınırlandırılmıştır (8).

1.6.Tanımlar

İlkokul: Eğitim öğretime başlama sürecinde temel eğitime dayalı ilk dört yılı kapsamaktadır (1.2.3.4.sınıflar).

Ortaokul: Temel eğitime dayalı olarak ikinci dört yılı kapsamaktadır (5.6.7.8.sınıflar).

Ortaöğretim: Temel eğitimi bitiminde başlayan ve ortaöğretime bağlı son dört yılı kapsamaktadır (9.10.11.12.sınıflar).

Beden Eğitimi: Kişinin fiziksel hareketlerle katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitimi amaçlarına uygun değişme meydana getirme sürecidir (9).

Okul Yöneticisi: İlkokul, ortaokul ve ortaöğretimde bulunan, okulun idari ve mesleki işlerinde sorumlu müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcılarının tümünü kapsamaktadır.

Tutum: Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, konu, ya da olaya karşı deneyim motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki eğilimidir (10).

2.GENEL BİLGİLER

2.1.Beden Eğitimi

İnsanlar eskiden yaşamlarını sürdürmek adına bir takım hareketler yapar ve o günkü yaşam koşullarına uyum sağlamaya çalışırlardı. Daha sonraları insanlar sağlığı için fiziksel hareketin önemli olduğuna inanmışlar ve bu doğrultu da bilinçli olarak hareketli olmaya devam etmişlerdir. Günümüzde ise bu hareketliliğin önemi gün geçtikçe artmaya devam etmektedir.

İlk zamanlar, insanın ilkel güdüleriyle oluşan ve sadece varlığını koruma ve sürdürmeyi gerektiren aktiviteler “doğal hareketler” kavramını kapsardı. Bu hareketler doğal ortama uyum için koşullara ve şekillere göre değişmiştir. İnsanların düzlük, dağlık, ormanlık araziler, nehirler, kar koşulları, durumu gibi ortamlarda yaşamaları, doğal olarak da hareketlerini ortamlara uydurmaya çalışmalarını zorunlu kılmıştır (11).

Zaman ilerledikçe değişen yaşam şartları insanların hareket konusunda tembelliğine yol açmış ve bu tembellik insanlarda sağlık sorunlarının oluşmasına sebep olmuştur. İnsanlar, değişen yaşam şartlarıyla beraber meydana gelen rahatsızlıkları, hareket aktiviteleri ile gidermeye çalışmıştır. Gerek doğal gerekse yapma faaliyetlerle kişide yeni değişiklikler oluşması beden eğitimi faaliyetlerini ortaya çıkarmıştır (11).

Beden eğitimi, insanları fiziken, ruhen, zihnen rahatlatmanın yanında, kişiliği ve karakterin gelişiminde de etkili olabilir.

Beden eğitimi ile ilgili bilim adamları ve uzmanlar çeşitli tanımlar yapmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır.

Kişinin bedeneni, ruhen ve fikren gelişmesini sağlamak, günlük ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve vatandaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacıyla yapılan, düzenli ve metotlu çalışmaların tümüne denir (12).

Beden eğitimi “fiziksel etkinliklerin kullanıldığı eğitimsel bir süreç olduğu kadar, bireylerin gereksinim duyduğu tutum, bilgi ve becerilerin optimal düzeyde gelişmesine de katkıda bulunan” bir süreçtir (13).

Beden eğitimi, organizmanın bütünlük ilkesine dayalı olarak kişiliğin gelişmesidir ve genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Sağlıklı, güçlü ve mutlu olma, dengeli kişilik, toplumsallaşma, kültürleşme ve vatandaşlık eğitimidir (11).

Beden eğitimi, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır (14).

Görüldüğü üzere beden eğitimi insanların fiziki gelişiminin dengeli bir şekilde olması için yapılan aynı zamanda insanı ruhen ve zihnen rahatlatan ve en önemlisi de insanın kişiliğini ve karakterini geliştiren genel eğitimin tamamlayıcısı olarak tanımlanabilir.

2.1.1.Beden Eğitimi Dersi ve Tarihsel Süreci

Beden eğitimi dersinin bugün ki eğitimsel anlama ulaşması ve okul programlarında yer alması uzun bir süreçten geçmiştir. Bu süreç Osmanlı İmparatorluğunda tanzimat öncesi döneminden (1299-1839) tanzimat dönemine, tanzimat döneminden meşrutiyet dönemine (1839-1908), meşrutiyet döneminden kurtuluş savaşı dönemine (1908-1922) ve Cumhuriyet döneminden günümüze kadar sürmüştür (15).

Tanzimat öncesi dönemde bedensel faaliyetler askeri amaçla yapılarak askerlerin belli becerileri kazanmaları yönünde olmuştur. Tanzimat döneminde ise askeri okullarda, askeri ve siyasi amaçla başlatılan “Jhon-Amaros” jimnastiğinin yanında futbol ve basketbol gibi branşlara da yer verilmiştir (16). 1864 yılında Harp okulu ve askeri lise programlarına jimnastik zorunlu ders olarak konulmuştur. Meşrutiyetten önce spor kulübü kurmak çok zor (16) olmasına rağmen, meşrutiyette ki en önemli gelişme İstanbul’da spor kulüplerinin açılmasıdır (17). 1903 yılında Beşiktaş Jimnastik Spor Kulübü kurularak faaliyetlerde bulunmuştur. Bunu da padişah Abdulhamit’in çıkarttığı özel ferman sağlamış ve 1904 yılında ise Galatasaray lisesinde jimnastik ders olarak konulmuştur (16). Beşiktaş’ın kurduğu

spor kulübünden sonra 1905’de Galatasaray ve 1907’de Fenerbahçe spor kulüpleri kurulmuş ve faaliyetlerine devam etmişlerdir. Cemiyetler kanununun 1909 da çıkmasıyla spor kulübü kurmak kolaylaştırılmıştır. 1909’da İsveç’de tahsilini tamamlayan Selim Sırrı Tarcan ülkesine dönmüş ve eğitimini aldığı İsveç jimnastiğinin yaygınlaşması için çalışmıştır. 1910 yılında liselerde haftada 2 saat olan beden eğitimi dersi için bazı kurslar düzenlenerek öğretmen yetiştirilmeye çalışılmıştır 1922’de ise TİCİ (Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı), spor kulüplerinin kendi kendini yönetmesi için kurulmuştur. Yine bu yıllarda atletizm, futbol ve güreş federasyonları kurulmuştur. Ülkemizde beden eğitimi öğretmenliğinin ve beden eğitimi dersinin kurumsallaşması ve ders olarak ilk ve orta öğretim kurumlarının programa alınması Cumhuriyet dönemine rastlamaktadır. 1926 yılında Selim Sırrı Tarcan, Çapa Kız Öğretmen Okulunda beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek amacıyla kısa süreli kura açmıştır. 1926 yılında ilkokul, orta ve liselerin müfredat programına “Beden Eğitimi Dersi” adını alarak girmiştir (16).

Günümüzde beden eğitimi dersi, ilkokullarda oyun ve fiziksel etkinlikler dersi adı altında, 1.2.3. sınıflarda 5 saat zorunlu, 4. sınıflarda 2 saat zorunlu, ortaokullarda beden eğitimi ve spor dersi adı altında 5.6.7.8 sınıflarda 2’şer saat zorunlu ve yine 5.6.7.8. sınıflarda öğrencilerin tercihlerine bağlı olarak 2 ya da 4 ders saati seçmeli spor ve fiziksel etkinlik dersi olarak, ortaöğretimde genel liseler, anadolu liseleri, güzel sanatlar liseleri (müzik ve görsel sanatlar bölümleri) ve anadolu öğretmen liselerin de, 9.sınıflarda 1 saat, 10, 11, 12. sınıflarda ise 2’şer saat beden eğitimi dersi, 2 saat seçmeli, fen liseleri, sosyal bilimler liselerinde 9.sınıflarda 1saat, 10, 11, 12. sınıflarda beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik dersleriyle beraber 2 saat, fen lisesinde 2 saat seçmeli sosyal bilimler lisesinde sadece 10.sınıfta 2 saat seçmeli ders, imam hatip ve anadolu imam hatip liselerinde 1’er saat, zorunlu 2’şer saat seçmeli ders olarak verilmektedir (18).

2.1.2.Beden Eğitimi Dersinin Önemi

İnsanlar hareket etmediği sürece bir takım fiziksel rahatsızlıklarla ve zihinsel yorgunluklarla karşı karşıya kalabilir. Özellikle çocukların, gelişen teknolojiyi de göz önünde bulundurursak hareketsizliği, sürekli bilgisayar başında oturur olmaları

onların obez bir birey olarak karşımıza çıkmalarına sebep olabilecektir. Bu nedenle fiziksel hareketlilik önem arz etmektedir.

Bu bağlamda okullarda beden eğitimi dersi, öğrencilerin fiziksel etkinlikler, yani hareketler yolu ile gelişim ve eğitimlerini sağlayarak hareket kapasitesinin en üst düzeye ulaşmasına yardımcı olacaktır (19).

Beden eğitimi dersi, genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçasıdır. Aynı zamanda organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak kişiliğin eğitilmesidir. Öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak; onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır (11).

Beden eğitimi dersi kişiyi beden, ruhen, zihnen geliştirir ve kişinin zihinsel yorgunluğunu alır ve ruhen de rahatlatır. Zihinsel yorgunluğa da iyi gelen beden eğitimi dersi, diğer derslerden daha fazla dikkate alınmalıdır (20). Beden eğitimi dersi öğrencileri kötü alışkanlıklardan korumak için önemli bir araçtır (19). Böylelikle öğrenciler kötü alışkanlık olarak nitelendirdiğimiz ve sağlık açısından da zararlı olan sigara alkol ve uyuşturucudan uzaklaşacaktır. Daha sağlıklı olarak zihni açık hareketli birer birey olarak hayatlarına devam edeceklerdir (19).

Beden eğitimi dersinin okullarda olması, hareketlerin doğru öğrenilmesi, biyolojik gelişim dönemine denk gelmesi, programların süresinin yeteri kadar uzunca bir süreçte olması, programın bundan sonraki nesile hitap etmesi açısından önemlidir (21).

Beden eğitiminin önemini ve amaçlarını Lumpkin, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak 3 safhaya ayırmış ve aşağıdaki gibi tabloştürmüştür (22).

Tablo 2.1. Lumkin'e Göre Beden Eğitiminin Amaçları

BİLİŞSEL	Bilgi ve Anlama	- Vücut fonksiyonları, sağlık, büyüme ve gelişme süreci, motor öğrenme - Oyun kuralları, beceri, strateji, ve koruma
DUYUŞSAL	Sosyal ve Duygusal	- Kendine güvenme, değer yargıları, kişilik gelişimi, iletişim becerisi, nezaket, fair-play - Kendini kontrol ve disipline etme, eğlence, gevşeme, kendini ifade etme kazanacağını ve kaybedeceğini öğrenme
PSİKOMOTOR	Temel Hareket Becerileri Fiziksel Uygunluk	- Temel hareket modelleri, motor beceriler ve algısal motor becerileri, temel oyun becerileri, - Dayanıklılık, kas kuvveti ve dayanıklılığı, esneklik

Beden eğitimi dersi, çocuğun içindeki saldırganlığın ve geçimsizliğin törpülenmesi ya da yetişkinin günlük yaşamındaki tek düzeliğin verdiği gerginliğin giderilmesinde etkilidir. Çocuğun oyun içinde, oyun kurallarına göre hareket etmeyi öğrenmesi, yasaları daha kolay tanınmasını ve daha uyumlu bir kişi olarak toplumda yer almasını sağlar. Oyun içerisinde takım arkadaşlarıyla birlikte ortaklaşa başarı için uğraş verir. Kendine takımına zararlı olabilecek davranışlardan kaçır ve disipline olur. (11).

Ayrıca anayasanın 59.maddesinde “Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır. Sporu kitlelere yayılmasını teşvik eder devlet başarılı sporcuyla korur.” diyerek konunun önemi açıkça belirtilmiştir. Bu sebeple öğrencilere beden eğitimi dersi sevdirmeli, öğrenimleri sırasında ve hayat boyu severek ve isteyerek spor yapma alışkanlığı kazandırılmalıdır (16). Burada okul yöneticilerine, beden eğitimi öğretmenlerine ve öğrenci velilerine büyük görevler düşmektedir. Okul yöneticileri gerekli desteği vererek gerekli olan ilgiyi gösterirse, öğretmen, mesleğinin gerektirdiği gibi dersinin kazanımlarını öğrenciye verirse,

öğrenci velisi de bunu destekler ve okul dışında da öğrencisini yönlendirirse öğrenci hem sosyal hayatta hem de okul hayatında başarılı olacaktır ve gerekli olan fiziksel hareketliliği de kazanacaktır.

2.1.3.İlkokullarda Beden Eğitimi Dersi

İlkokullarda beden eğitimi dersi oyun ve fiziki etkinlikler dersi adı altında haftada 5 saat olarak 1, 2,3,4. sınıflara verilmektedir. İlkokulda görülen oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğrencilerin temel hareket becerilerini kazanması açısından çok önemlidir.

İlkokulda çocuk her şeyi öğrenebilecek durumdadır. Özellikle hareket ve beceri yönünden öğretilcek her şeyi anında kapar(23).

Oyun ve fiziksel etkinlik dersinin amacı öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler yolu ile yaşamları boyunca kullanacakları temel hareketler, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte bunlarla ilişkili yaşam becerilerini geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarınıdır (24).

Beden eğitimi dersi genel eğitimin en önemli derslerinden biridir. Beden eğitimi dersi öğrencinin fiziksel gelişimini düzenli olarak sağlayabilecek, zihinsel, ruhsal, sağlık yönden kendini rahatlatabilecek ve sosyalleşme konusunda büyük etken olabilecektir.

Oyun ve fiziki etkinlikler öğrencinin genel eğitiminde önemli bir potansiyele sahiptir. Oyun ve fiziki etkinliklere katılan öğrenciler fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel vb. özelliklerini geliştirme ve bunlara bağlı sağlığını iyileştirme yönünde bilgiler elde etmektedir. Bu nedenle, öğrencilerde ilkokuldan itibaren oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirme ve bunlara bağlı bilgi birikimini edinme, genel eğitimin önemli hedeflerinden biridir. İlkokul düzeyinde, oyun ve fiziki etkinliklere katılmadan özellikle hareket yetkinliği ve aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının altyapısının oluşturulması beklenir (24).

İlkokullarda temel hareket ve nesne kontrolü gerektiren hareket becerilerini kazandırmak, öğrencinin motor becerilerinin gelişmesi açısından önemlidir.

Hareket becerilerinin kazandırılması çocuğun bedeninin hareket kapasitesini etkili kullanılmasını sağlamaktadır. Bunun yanında hareket becerileri ile ilgili kavramları öğrenmesidir. Bu kavramların öğrenilmesi, öğrencinin bedenin nasıl hareket ettiğini anlaması ve ilgili bilgi birikimini kullanması açılarından önemlidir (24).

Hareket yetkinliği geliştirmede temel hareket becerileri ve kavramlarının yanında uygun stratejileri veya taktikleri geliştirme ve kullanma becerisi de önem kazanmaya başlamıştır. Buradaki stratejiler ve taktikle anlatılmak istenen öğrencinin oyun ve fiziki etkinliklerde daha etkili olabilmek için problem çözme becerilerini kullanarak kendisi veya takımı adına en uygun yöntemleri belirleyebilmesi ve yöntemleri etkinlikler sırasında kullanabilmesidir. Bu becerinin ilkökul düzeyinde ele alınmaya başlanmasındaki amaç, ortaokul ve lise çağlarında öğrencilerde gelişen hareket becerileri ile birlikte, giderek önemi artan daha karmaşık oyun stratejileri ve taktikleri için bir altyapı oluşturmaktır (24).

Öğrenci oyun ve fiziki etkinlikleri dersine katılarak, hareket becerisi gelişebilecek, spor yapma alışkanlığı kazanabilecek, sağlıklı yaşamayı öğrenebilecek ve sosyal iletişimi önemli derecede artabilecektir.

Öğrencilerin oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılma istekleri, etkinliklere katılırken eğlenmesi ve bu katılımın kendisine getirdiği yararları görmesi önemlidir. Oyun ve fiziki etkinliklere katılım sağlıklı yaşamın önemini anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Kültürel mirasımız olan oyunlar ve danslar aktif yaşamın önemli boyutlarından biridir. Öğrenciler tarafından bunun bilinmesi ve yaşanması, özellikle milli bayramlar/belirli gün ve haftaların kutlanmasında genel eğitim amaçlarımıza ulaşmada önemli katkı sağlayacaktır. Oyun ve fiziki etkinliklerin hareket yetkinliğinin, aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarına etki sürecinde gözden kaçırılmaması gereken bir diğer boyut, öğrencilerin yaşam becerileri olarak isimlendirilen kişisel, sosyal ve düşünme becerilerini geliştirme için yarattığı eğitim fırsatlarıdır. Bunlar içinde kendini tanıma, bireysel ve sosyal sorumluluk, adil oyun, grupta çalışma, iletişim, gözlem, hedef belirleme, uygulama, değerlendirme, yansıtma vb. beceriler sayılabilir (24).

Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin dayandığı ilkelerin bazıları şunlardır (24):

- Oyun ve fiziki etkinlikler dersi oyun yoluyla öğrenme temellidir,
- Öğrencilerin gelişimi bir bütün olarak ele alınmıştır,
- Öğrenci merkezli ortamlarda, öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına imkân verir,
- Esnek bir yapıdadır,
- Temalar/konular istenilen kazanımlara ulaşmada bir araçtır,
- Öğrencilerin eğitiminde çevresi ve diğer kişilerle deneyimleri önemlidir,
- Öğrenme-öğretme ortamlarında bireysel, eşli ve grupla çalışmalar (etkinlikler) dengeli bir şekilde sunulur,
- Yaratıcılığı geliştirme, eleştirel ve yansıtıcı düşünme ön plandadır.
- Evrensel ve toplumsal değerlere yer verilmiştir,
- Centilmence oyun ve mücadele anlayışı geliştirmek teşvik edilir,
- Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir,
- Çevreye ve doğaya duyarlılık önemlidir,
- Eğlenerek öğrenme ortamı sunar,
- Aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlığı kazandırır,
- Keşfederek öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin düşünmesi ve problem çözmesini sağlayan bir anlayışla kullanılır ve oyunları görsel destekli olarak sunmaktadır.

Oyun ve Fiziksel Etkinlik dersinin kazanımları (çıktıları) aşağıdaki gibi sıralanabilir (24):

- Hareket becerileri ile ilgili kavramları kullanır,
- Oyun ve hareket stratejilerini/taktiklerini kullanır,
- Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için oyun ve fiziki etkinlik kavramlarını ve ilkelerini açıklar,
- Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için oyun ve fiziki etkinliklere istekli/düzenli olarak katılır,
- Oyun ve fiziki etkinlik dersinde, kültürel birikimimiz ve değerlerimizle ilgili aşağıdaki iki amaca ulaşılır (24),

a) Kùltürümüze ve başka kùltürlere ait geleneksel oyunları ve dansları tanır, uygular,

b) Milli bayramlar/belirli gün ve haftalara ait kutlamalara isteyerek katılır,

- Oyun ve fiziki etkinliklerde kendini tanıma, başa çıkma, bireysel sorumluluk, kendine güven ve zaman yönetimi becerilerini geliştirir,
- Oyun ve fiziki etkinliklerde iletişim becerileri, işbirliği, adil oyun, sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir,
- Oyun ve fiziki etkinliklerdeki deneyimlerini problem çözme, hedef belirleme, plan yapma vb. süreçlerde kullanır.

2.1.4.Ortaokullarda Beden Eğitimi Dersi

Ortaokullarda beden eğitimi dersi, beden eğitimi ve spor dersi adı altında haftada 2 saat olarak verilmektedir. Ortaokulda beden eğitimi ve spor dersi, ilkokuldaki oyun ve fiziksel etkinlik dersinin devamı olarak çocuğun fiziksel gelişimi ve sağlıklı yaşamın önemini kavrama, öğrencilerin zihnen, ruhen rahatlama ve öğrencinin sportif becerileri kazanması açısından önemlidir.

Ortaokulda beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin sürekli kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri ile birlikte öz yönetim, sosyal ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarınıdır (25).

Beden eğitimi ve spora katılımın, öğrencilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel özelliklerini geliştirmede rolü büyüktür. Beden eğitimi ve spor dersinden öncelikle beklenen, öğrencilere hareket yetkinliklerini geliştirmede, aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmede yol gösterici ve destekleyici olmasıdır. Aynı zamanda öğrenciler, beden eğitimi ve spor yolu ile öz-yönetim, sosyal ve düşünme becerilerini de geliştirebilmelidirler (25).

Ortaokula başlayan öğrenci artık beden eğitimi nedir? Yapılan oyun nedir? Hangi spor oyunları vardır? Yarışmaya esas olan etkinlikler nelerdir? Sorularına cevap bulmuş ve bu konular hakkında bilgi deneyimi oluşmuştur (23).

Ortaokulda beden eğitimi dersinin temel amacı; öğrencilerin, ilkokulda edindikleri temel ve birleştirilmiş hareket becerilerini farklı spor ve fiziksel etkinlik gruplarına ait hazırlayıcı oyunlarda kullanmaları ve geliştirmeleridir. Ortaokul düzeyinde öğrencilerin farklı sporların ve fiziksel etkinliklerin becerilerini deneyimlerini ve geliştirmeleri önceliklidir. Özellikle 5. ve 7. Sınıf öğrencilerine sportif müsabakaya hazırlanma yerine, hareket becerilerinin geliştirilmesi ve sportif oyunların verilmesi, yaş grubunun özelliklerine daha uygundur. Ancak 8. sınıftan itibaren öğrencinin sportif müsabakalara hazırlanabilir ve bu müsabakalara hazırlayıcı etkinlikler yapabilir. (25).

Ortaokulda beden eğitimi ve spor dersi “aktif ve sağlıklı yaşam” öğrenme alanı, öğrencilerin düzenli fiziksel etkinlik ve spor yapma alışkanlıklarını geliştirmelerine ve bu alışkanlıkları geliştirmede kişisel, toplumsal ve çevresel nedenleri anlamalarına odaklıdır (25).

Ortaokulda beden eğitimi ve spor dersinde, öğrencilerin fiziksel etkinliklere istekli ve düzenli katılmalarını alışkanlık haline getirmeleri geliştirmeleri önemlidir. Bununla birlikte, fiziksel etkinlikler ve sporlarla ilgili çeşitli ürünlerin (spor/etkinlik seçimi, beslenme, spor malzemesi seçimi, sporla ilgili medya okuryazarlığı vb.) bilimsel bilgiler ışığında bilinçli tüketimi ve fiziksel etkinlikler sırasında sağlığın ve güvenliğin korunması için dikkat edilmesi gereken unsurlar üzerinde durulmalıdır (25).

Beden eğitimi ve spor dersinin “hareket yetkinliği” ve “aktif ve sağlıklı yaşam” alışkanlıkları geliştirme sürecinde gözden kaçırılmaması gereken bir boyut ise öğrencilerin yaşamla ilişkili temel becerileri olarak isimlendirilen öz - yönetim, sosyal ve düşünme becerilerini geliştirmek için yarattığı eğitim fırsatlarıdır. Bunlar arasında kendini tanıma, bireysel ve sosyal sorumluluk, adil oyun, grupta çalışma, iletişim, problem çözme, öğrenmeyi öğrenme, eleştirel düşünme gibi beceriler sayılabilir. Bu beceriler, hem hareket yetkinliği hem de aktif ve sağlıklı yaşam öğrenme alanı içinde ele alınmalıdırlar (25).

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının dayandığı temel ilkeler şöyle sıralanabilir (25):

- Fiziksel etkinlikler, oyun ve spor yoluyla öğrenme temellidir,
- Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri bir bütün olarak ele alınmıştır,
- Öğrenci merkezli ortamlarda, öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına imkân verir,
- Temalar/konular istenilen kazanımlara ulaşmada bir araçtır,
- Öğrencilerin eğitiminde, çevresi ve diğer kişilerle deneyimleri önemlidir,
- Öğrenme-öğretme ortamlarında bireysel, eşli ve grupla çalışmalar dengeli bir şekilde sunulur,
- Uygulamalar sırasında öğrencilerin, kendilerini fiziksel ve duygusal olarak güvende hissetmeleri önemlidir,
- Yaratıcılığı geliştirme, eleştirel ve yansıtıcı düşünme ön plandadır,
- Evrensel ve toplumsal değerlere yer verilmiştir,
- Centilmence oyun ve mücadele anlayışı geliştirmek hedeflenir,
- Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir,
- Çevreye ve doğaya duyarlılık önemlidir,
- Eğlenerek öğrenme ortamı sunar,
- Aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlığı kazandırır.

Beden eğitimi ve spor dersini alarak ortaokuldan mezun olan öğrencilerin aşağıdaki kazanımlara ulaşmaları beklenmektedir (25).

- Çeşitli fiziksel etkinliklere ve sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir,
- Hareket kavramlarını ve ilkelerini çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır,
- Hareket stratejilerini ve taktiklerini çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır,
- Sağlıklı yaşamla ilgili fiziksel etkinlik ve spor kavramlarını ve ilkelerini açıklar,
- Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için fiziksel etkinliklere ve sporlara düzenli olarak katılır,
- Beden eğitimi ve sporla ilgili kültürel birikimimizi ve değerlerimizi kavrar,
- Beden eğitimi ve spor yoluyla öz - yönetim, sosyal, düşünme becerilerini geliştirir.

2.1.5.Ortaöğretimde (Lise) Beden Eğitimi Dersi

Ortaöğretimde genel liseler, anadolu liseleri, güzel sanatlar liseleri (müzik ve görsel sanatlar bölümleri), anadolu öğretmen liselerinde de, 9.sınıflarda 1 saat 10, 11, 12. sınıflarda ise 2'şer saat beden eğitimi dersi, 2 saat seçmeli ders, fen liseleri, sosyal bilimler liselerinde 9.sınıflarda 1 saat, 10, 11, 12. sınıflarda beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik dersleriyle beraber 2 saat, fen lisesinde 2 saat seçmeli sosyal bilimler lisesinde sadece 10.sınıfta 2 saat seçmeli ders, imam hatip ve Anadolu imam hatip liselerinde 1'er saat, zorunlu 2'şer saat seçmeli ders olarak verilmektedir (18).

Ortaöğretimde beden eğitimi dersi, ortaokulda görülen beden eğitimi ve spor dersinin devamı olmakla birlikte öğrenci artık tamamen bilinçlenmiş ve sportif becerileri gelişmiş ve gelişmeye devam edecektir.

Ortaöğretim çağındaki öğrenci artık dersle ilgili gerekli formasyonu almış ve daha önce denemiş olduğu spor branşını yapabilecek duruma gelmiştir. Sportif aktiviteler gençlerin yaşantısı haline gelmiş ve sportif çalışmalarını programlandırarak bilince ulaşmıştır (23).

Beden eğitimi dersi, bireyin fiziksel aktiviteler aracılığıyla psikomotor, bilişsel, duyuşsal ve sosyal alanda gelişimine katkıda bulunur. Buradan hareketle öğrenim yaşantısı boyunca bu dersi yeterince alan öğrencilerin gelişimi diğer disiplinlere de katkı sağlayacaktır. Ayrıca toplum içerisinde istenmeyen obezite, şiddet, madde kullanımı vb. davranışların seviyelerini düşürecektir (26).

Ortaöğretimde beden eğitimi dersinin amaçları Anayasanın 58. Maddesinde yer alan “Devlet; gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar vb. kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.”, ve 59. Madde: “Devlet; her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet, başarılı sporcuyla korur.” (26) demektir. Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenen genel amaçlar ise şöyle sıralanabilir (26);

- Atatürk'ün ve Türk düşünürlerinin beden eğitimi ve spor ile ilgili düşüncelerini özümsemiş, milli bayram ve kurtuluş günlerinin anlam ve önemini kavramış dolayısıyla bu anlamdaki tüm etkinliklere katılmaya gönüllü olan,
- Fiziksel etkinliklere katılım yoluyla, hareket bilgi ve becerilerini geliştiren ve bu becerileri alışkanlık hâline getiren,
- Sportif etkinlikler yoluyla, spora özgü kuralları, bilgi ve becerileri uygulayabilen ve bu becerileri yaşantısında olumlu olarak kullanabilen,
- Düzenli etkin katılım ile sağlığı güçlendirici bilgi ve becerileri yaşamında ve kişisel gelişiminde kullanabilen,
- Spor organizasyonlarına katılım yoluyla, spor bilinci gelişmiş sosyal bireyler olarak yetiştirmektedir (26).

2.2.Tutum

Her bireyin herhangi bir nesneye karşı tutumu olması olasıdır. Tutum bireyin olumlu ya da olumsuz davranışlar sergilemesi olarak da adlandırılabilir. Tutum bilimsel açıdan bakıldığında önemli bir kavramdır. Çünkü bilim adamları tutumla ilgili birçok çalışma yapmıştır ve bu çalışmalar devam etmektedir.

Tutum kavramının ortaya çıkışı 1862'lere dayanmaktadır. Tutum ilk kez Helbert Spencer tarafından kullanılmıştır. Spencer tutumu bireyin zihinsel durumunu ifade etmek için kullanmıştır. Daha sonra 1888 yıllarında Lange, laboratuvar çalışmalarında tutumu bir kavram olarak ele almış ve incelemiştir. Lange tutum kavramı hakkında bugün kullanılan tanımlamalar arasında önemli farklar bulunmasına rağmen bu tanımlara yakın tanımlar yapmıştır. Daha sonraları tutum kavramı psikologlar ve sosyologlar tarafından araştırılan ve tartışılan konu haline gelmiştir. Bu araştırmaların sosyal psikoloji bilim dalının doğmasına öncülük ettiği iddia edilmiştir (27).

Bu iddiaları 1918 de Thomas ve Znaiecki'de desteklemiş ve daha ileri giderek sosyal psikolojiyi, tutumların bilimsel incelemesi olarak tanımlamışlardır. 1930'lu yılların sonuna doğru tutum konusu ile ilgili araştırmaların doruk noktasına ulaşmıştır. 1950'lere gelindiğinde ise araştırmalarda "grup dinamiği" konusu ön

plana çıkmış ve tutum konusuna ilgi azalmıştır. 1960'lı yıllardan sonra tekrar canlanmış ve sosyal psikolojinin en çok üzerinde durduğu konu haline gelmiştir (28).

2.2.1.Tutumun Tanımı

Tutumun tanımı uzmanlar tarafından farklı yönlerine değinerek yapılmıştır.

Tutum belli bir nesneyi belirli ölçülerde olumlu veya olumsuz olarak değerlendiren psikolojik bir eğilimdir (29).

Tutum, bir bireyin herhangi bir nesneyi olumlu değerlendirmesi veya olumsuz değerlendirmesidir (30).

Tutum, objelere ve sembollere olumlu veya olumsuz tepki vermedir (31). Tutum, bir durum, insan ya da nesneye ilişkin tepki de bulunmadır (32).

Tutum, psikolojik bir sürecin herhangi bir değer yargısıyla damgalanmış bir nesne veya duruma ilişkin olarak bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu duygusal tepki göstereceğini belirleyen oldukça sürekliliği olan hazır olma durumudur (33).

Tutum bireye aittir ve onun bir nesneye ilişkin düşünce duygu ve davranışlarına bir bütünlük ve bir tutarlılık getirir (34).

Tutum bilişsel ve duygusal öğeleri bulunan davranışsal bir eğilim içeren kalıcı bir olgudur (35).

Özetle tutum bilişsel, duygusal ve davranışsal bir dizge olarak tutum bireyin dünya hakkında ki sürekli ya da geçici varsayımlarını, diğer insanlardan beklentilerini, kendine benzer insanlarla değişik olanlar arasındaki farklılıkları değer ve bakış açılarını, neyin doğru neyin yanlış olduğuna ve neye yaklaşılması neden kaçınılması gerektiğine ilişkin duygu ve inançlarını içerir. Bireyin bazı tutumları benlik bilinci kavramı içine neleri soktuğunu, neleri dışarıda bıraktığını bazıları ise nelerden etkilendiğini gösterir (33).

2.2.2. Tutumun Özellikleri

Yapılan tanımlara bakıldığında tutumların şu özelliklerinden bahsedebiliriz.

- Tutumlar tepki vermeye hazır olmayı içerir. Bir tutum bir nesneye (grup, yer, fikir, eşya, durum, yiyecek vb. olabilir.) karşı belirli bir tepkide, davranışta bulunmaya hazır oluşu gösterebilir (29).
- Tutumlar güdüleme gücüne sahiptirler. Bir nesne hakkında güçlü bir şekilde olumlu veya olumsuz tutuma sahip olma bireyin bu tutum yönünde davranmasına neden olacaktır (29).
- Tutumların durağan olma özelliği vardır. İnsanlar belli bir yönde sahip oldukları tutumları değiştirmek istemezler (29).
- Tutumların değişmez ancak bazen de değişebilme ihtimali vardır. Daha çok kuvvetli olan tutumlar daha durağandır (36).
- Tutumlar değerlendirme içerir. Herhangi bir şey sevilebilir veya sevimlidir. Bir duruma olumlu veya olumsuz yaklaşabilir. İnsanların bir nesne veya durum karşısında gösterdikleri davranışlar tutumlarının birer yansımasıdır. Birey içinde bulunduğu durumu veya karşı karşıya kaldığı nesneyi değerlendirerek, bu nesne veya durum hakkında kendisine ait bir durum sergiler (29).
- Tutumlar doğuştan gelmez, sonrada yaşanarak kazanılır. Birey toplumsallaşırken kültürel olarak kazanır. Tutumlar yaşantılar yoluyla öğrenilmiştir (34,33).
- Tutumlar geçici değildir, belli bir süre devamlılık gösterirler. Bireyler yaşamlarının belli dönemlerinde aynı düşünceye sahip olurlar (34).
- Tutum direk gözlenmez, bireyin yaptıklarıyla ilişkilendirilir ve onun içerisinden alınır (37).
- Tutumlar bilişsel, davranışsal ve duygusal özellikleri bulunmaktadır (29, 38, 39).
- Tutumlar, birey ve obje arasındaki ilişkide bir düzenlilik olmasını sağlarlar. Öğrenme süreci içinde derece derece biçimlendiğinden, insanın çevresini anlamasına da yardımcı olurlar (29).
- İnsan obje ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar. Birey bir objeye ilişkin bir tutum oluşturduktan sonra, ona yansız bakamaz (29).
- Tutumlar bir tepki şekli değil, daha çok bir tepki gösterme eğilimidir. Bir başka deyişle, tutumlar tepkide bulunmaya ilişkin bir eğilimdir (29).

- Tutumlar olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir (29).

2.2.3.Tutumun Öğeleri

Tutumlar, bilişsel, duyuşsal, ve davranışsal olmak üzere üç öğeden oluşmaktadır (29, 38, 39, 6, 40). Bireyin düşünce, duygu ve davranışlarını birbiriyle uyum halinde bulunan faktörlere tutumun öğeleri denir (41).

Tutumun öğeleri arasında genellikle iç tutarlılık olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayımına göre bireyin bir konu ile ilgili bildikleri o konuya olumlu bakmasını gerektiriyorsa (bilişsel öğe), birey o konuya ilişkin olumludur (duygusal öğe), ve bunu sözleri ya da davranışları (davranışsal öğe) ile gösterir (42).

Tutum sadece bir davranış veya sadece duygu değildir. Bilgi-duygu-davranış öğelerinin bütünleşmesidir (34).

2.2.3.1.Bilişsel Öğe

Tutumların bilişsel öğeleri, tutum objeleri ile ilgili gerçeklere dayanan bilgi ve inançlarından oluşmaktadır. Bunlar çevredeki tutum objeleri hakkında bireylerin edindikleri bilgileri temsil etmektedir tutum öğesi ile ilgili bilgi bireyin bu konu ya da konular grubu ile bir deneyim geçirmesi sonucu elde edilir (34).

Bilişsel öğe belli bir nesne hakkında sahip olunan fikirleri ve inançları içerir (35). Bireyin tutuma ilişkin sahip olduğu olgu, bilgi ve inançları içeren düşüncelerinden meydana gelmiştir (43). Bilişsel öğe tutum nesnesine ilişkin inançlardan oluşur. Bunlar genel tutumuyla ilgili bilişler ya da düşüncelerdir (41). Bir nesne hakkında pozitif ya da negatif düşüncelere sahip olunabilir (29). Örneğin okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine gereksiz ders olarak baktığına inanılabilir. Bu da bize bireyin okul yöneticisine karşı bilişsel yönünü göstermektedir.

Bu nokta da şu da belirtilmelidir ki, araştırmacılara göre tutumların bilişsel boyutunun doğruluğu veya yanlışlığından bahsedilemez (29).

Tutumla ilgili bilgiler ne kadar gerçeklere dayanırsa ilgili tutumlarda kalıcı olur. Tutumla ilgili bilgi değiştiğinde ilgili tutumda değişir (10). Örneğin televizyonda izlediğimiz reklam programlarından etkilenerek çok iyi olduğuna

inandığımız bir ürünü kullandığımızda iyi olmadığını görürsek, o ürün hakkındaki bilgimiz değişir; bunun sonucu tutumun yönü ve yoğunluğu aynı kalmaz ve reklamın güdüleyici etkisi yok olur (34). Başka bir örnek verilecek olursa, bireyin siyasi partiye yönelik tutumunda, bu tutumun bilişsel ögesi bireyin partinin yapısı görüşü hakkındaki bilgilerden ve bu partinin ülkenin geleceği için yararı ile ilgili inançlarından oluşacaktır. Bireyini bu siyasi partiye ilişkin bilgi ve inançları değiştiğinde tutumu da değişecektir (34).

Tutum ve inançlar farklı şeyler olmasına rağmen, daima beraber kullanılmaktadır. İnançlar tutumların duygusal yönlerine eşlik eden ifadelerdir. Ama, bir tutumla birlikte bulunma durumu bütün inançlar için geçerli değildir (34).

Bilişsel öge bir inanç ifadesinin kabul edilmesidir. Diğer bir anlatımla, tutum objeleri hakkındaki inançlarımızı içerir. Bir objeye yönelik olumlu veya olumsuz tutum varsa, ilgili obje hakkında olumlu veya olumsuz inanç da olacaktır (44).

2.2.3.2.Duygusal Öge

Duygusal boyut bir nesneye karşı sahip olunan duyguları içerir. Örneğin sigaranın yanında içilmesi, kişide kızgınlık veya öfke yaratabilir. Bu sigaraya ve sigarayı yanında içen kişiye karşı sahip olunan tutumun duygusal boyutudur (29).

Duygusal öge, tutumun kişiden kişiye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan, hoşlanma ve hoşlanmama yönünü oluşturur (45). Duygusal ögeler olumlu ve ya olumsuz etkiler içerir (34).

Tutumun önemli özelliklerinden biri de inanç ve değerlerden ayıran tutumların duygusal bileşenlerinin bulunmasıdır (46).Tutumların duygusal ögesi, bireyin tutuma konu olan olay veya objelere karşı heyecanını içermektedir (34).

Duygusal öge aynı zamanda bireyin değerler sistemi ile yakından ilgilidir. Tutum objesinin bireyin amaçlarına hizmet edip etmemesi olumlu ya da olumsuz duyguların oluşmasına neden olabilir (34). Tutum konusunda olumlu ya da olumsuz duygular içinde bulunulması daha önceki edinilmiş deneyimlerden esinlenmektedir. Bir uyarıcıya karşı kişide olumlu ya da olumsuz duygu oluşmuşsa, kişinin daha önce bu uyarıcıyla bir bağlantısı olmuş ve kabullenmiş ya da reddetmiştir. Bu nedenle kişi

bu uyarıyı ne zaman anımsayacak olsa olumlu ya da olumsuzluk içerisinde olacaktır (47). Örneğin okul yöneticilerinin önceki hizmet yıllarında beden eğitimi dersinde tesadüfen öğrencilerin sakatlandıklarını görmesi veya beden eğitimi öğretmeniyle aralarındaki olumsuz iletişimden dolayı beden eğitimi dersine karşı olumsuz tutum içerisinde olabilir. Bundan sonraki hizmet yıllarında da daha önceki yaşadığı olaylardan dolayı aynı olumsuz duygular içerisinde olması olasıdır.

2.2.3.3.Davranışsal Öge

Davranışsal öge bir nesneye karşı davranış eğilimini içerir (34, 29, 40, 43).

Söz konusu davranış eğilimleri sözler ya da diğer hareketlerden gözlenebilir. Bu davranışlar bireyin alışkanlıkları, normları ve söz konusu tutum nesnesi ile doğrudan ilişkili olmayan tutumlarının da etkisi altındadır (34). Dolayısı ile davranışsal ögeden söz ederken öncelikle iki tür, davranış ya da duygusal ve normatif davranış birbirinden ayırmak gerekir. Duygusal davranış tutum nesnesinin beğenilen ya da beğenilmeyen durumuyla ilişkilendirilmesi sonucu meydana gelir. Normatif davranış ise, doğru davranışın ne olduğu konusu ile ilgili inanışlardır (34).

Tutumların davranış ögesi, bireyin duygu ve kanısına uygun hareket etme eğilimini içermektedir. Kişiler her zaman duygu ve kanılarına uygun biçimde davranmaz veya davranamazlar. Bazı psikologlar bir tutumun davranış ögesinin duygusal ögeyi etkilediği görüşündedir. Tutumlarla ilgili 1940 ve 1950'lerde yapılan araştırmalar tutumların ögelerinin genellikle tutarlı olduklarını kanıtlamıştır. Özellikle güçlü ve yerleşik tutumlarda bu tutarlılık daha fazla görülmektedir. Bazen ögelerin tutarsızlığı söz konusu olabilir. Bir tutumun ögelerinin uyumsuzluğu tutumlarda bazı değişmelere neden olan bir yerleşmemişlik, rahatsızlık unsurudur. Sonuç olarak Kağıtçıbaşı'nın belirttiği gibi "Bir eğiliminin tutum olarak değerlendirilebilmesi için asgari şart, bir zihinsel değerlendirmedir. Ancak kişinin zaman içinde geliştirdiği yerleşik tutumların çoğu duygusal ve davranışa yönelik ögeleri de içerir" (34).

2.2.4.Tutumun İşlevleri

Bilim adamları uzman araştırmacılar tutumun kişilere ne derecede yararlı olacağı konusunu araştırmışlar ve tutumun işlevlerinden bahsetmişlerdir. Böylelikle tutumu 4 ana işleve ayırmışlardır (46,48, 49).

Bunlar;

- 1.Anlama veya Bilgi İşlevi,
- 2.İhtiyaçları Giderme İşlevi,
- 3.Egoyu Savunma İşlevi,
- 4.İçsel Değerlerin İfade Edilmesi İşlevi.

Tutumların bu işlevlerini açıklamadan önce belirtilmesi gereken önemli bir nokta; aynı tutum farklı bireyler için farklı işlevlere sahip olabildiği gibi, bir tutum bir birey için birden fazla işleve de sahip olabilmesidir (29).

2.2.4.1.Anlama veya Bilgi İşlevi

İnsanın bilgi edinme ve bu bilgiyi esasta kargaşa halindeki çevreye anlam verecek şekilde örgütleme gereksinimine dayanmaktadır. Yeni bilgiler edindikçe veya bilgi, değiştikçe bu tür tutumlarda da değişme olur (50).

Tutumlar bireylerin dünyayı ve çevrelerini anlamalarına, etrafında olanları anlamlandırmalarına yarar. Olayların değerlendirilmesinde ve açıklanmasında tutarlılık ve nitelik getirir. Kişilerin neye dikkat edecekleri ve olayları nasıl algılayacakları tutumları tarafından etkilenir. Grupların veya bireylerin davranışları ve konumları sahip olunan tutumlara göre açıklanır (29). Mesela beden eğitimi dersine karşı olumsuz tutum içerisinde olan bir okul yöneticisi, beden eğitimi dersinin gereksiz bir ders olduğunu, beden eğitimi dersinin okul binasına ve çevreye zarara veren bir ders olduğunu, diğer derslerde başarıyı düşürdüğüne bağlar ve bu doğrultuda açıklamalar yapar.

2.2.4.2.İhtiyaçları Giderme İşlevi

Tutumların birçoğu yapılan veya yapılamayan şeylerin ödüllendirilmesi veya cezalandırılması sonucunda oluşmaktadır. Oluşan bu tutumlar da çoğunlukla bireylerin sosyal, ruhsal ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamalarına, arzu ettikleri amaçlarına ulaşmalarına yardımcı olur. Bağlı bulunduğu gruba benzer düşünce, duygu ve inançların sahip olma bireyin ödüllendirilmesine ve cezadan kaçınmasına neden olduğu için, bireyler belirli tutumlara sahip olmakla sosyal onay ve kabul görme gibi ihtiyaçlarını karşılarlar (29).

Bazı tutumlar bireylerin yaşamsal koşullara intibak etmelerini, yani uyumlarını kolaylaştırır. Örneğin tutum benzerliği, arkadaşlıkların kurulmasında önemlidir. Bireyler diğerlerinin istediği tutuma sahip olarak onlarla birlikte olma şanslarını artırır ve onay alırlar; böylece de çevreleri ile uyumlu bir şekilde yaşarlar (29).

Bazı tutumlar ise bireylerin belirli amaçlara ulaşmasında etkin rol oynar. Örneğin bir işçi, işçiler için bir şeyler yapacak diye belirli bir parti için tutumunu olumlu yönde değiştirebilir ve oyunu bu partiye verebilir. Bu durumdaki kişinin tutumu, kendi çıkarlarına hizmet amaçlı olarak oluşmuştur (29).

2.2.4.3.Egoyu Savunama İşlevi

Bireyin kendilerine güvenmelerine ve yaşamın iniş ve çıkışlarına karşı kendilerini korumalarına hizmet edebilir. Tüm bireyler farklı düzeylerde de olsa bazı savunma mekanizmaları kullanmaktadırlar. Bazı tutumlar da bu savunma mekanizmalarına yardımcı olmaktadır. Belli bir gruba karşı olumsuz tutumlara sahip olma bireyin kendi grubunu üstün görmesine ve bu üstün grupta olduğundan dolayı da kendisi ile gurur duymasına neden olabilir. Bireyler başka kişiler veya gruplar hakkındaki tutumlarını neden olarak göstererek, kendi hatalı davranışlarını veya olayları açıklayarak kendilerini rahatlatırlar. Örneğin hatalı bir raporundan dolayı müdüründen azar işiten bir personel, “bu müdür her zaman böyledir herkese kızır; zaten kimse onu sevmez” diyerek yaşadığı durumu açıklar ve kendisini rahatlatır (29).

2.2.4.4.İçsel Değerlerin İfade Edilmesi İşlevi

İçsel değerlerin ifade edilme işlevi, kişinin tutumlarla elde edeceği ödül, sosyal kabul görme ya da maddi ödül değildir; daha çok kimliğini ortaya koymaktır (47).

Tutumlar bireylerin içsel değerlerini ve inançlarını ifade etmelerine yarar. Bireyler tutumlarını karşısındakilere belirttiklerinde kendi kişiliklerini ve kimliklerini ortaya koymuş olurlar. Yani bireylerin yaşam, din, millet, şiddet gibi önemli konularda sahip oldukları tutumlar onların kimliklerini ortaya çıkarır; “Ben buyum işte”, “Benim inancım bu” demelerini kolaylaştırır (29).

2.2.5.Tutumların Oluşması

Tutumlar doğuştan kazanılmaz. Sonradan kendiliğinden veya farklı değişkenlerden dolayı kazanılabilir (6).

Tutumlar genellikle çocukluk döneminde başlamakta ve deneyim, pekiştirme ve sosyal öğrenme ile şekillenmektedir (51). Ama edinilen tutumların kaynağı kişisel deneyimlerden çok, anne babalardır (34).

Tutumlar, fikirler ve düşünceler, öğrenme yoluyla oluşmaktadırlar. Öğrenme söz konusu olduğu içinde yaşam boyunca yeni tutumlar öğrenilmekte ve var olan tutumlar değiştirilebilmektedir (29).

Tutumların oluşmasında ele alınabilecek önemli unsurlar aşağıdaki gibi verilebilir (52).

1.Doğrudan Kişisel Deneyim,

2.Aile (anne baba) etkisi,

3.Çevrenin Etkisi

2.2.5.1.Doğrudan Kişisel Deneyim

Tutum nesnesi ile yaşanan olaylar kişinin o nesneye karşı nasıl bir tutuma sahip olacağını belirler. Korku verici, aniden ve belirgin bir şekilde oluşan olaylar

bireyin bu olayla ilgili olarak olumlu veya olumsuz tutum sahibi olmasına yol açabilir. Örneğin, bir köpek tarafından ısırılan birey, köpeklere karşı olumsuz tutuma sahip olabilir ve köpeklerden nefret edebilir. Benzer şekilde, belirli bir nesneye tutum oluşturmaya başlar. Herhangi bir pekiştiren olmadan birey aynı kişiyi veya nesneyi devamlı görmek suretiyle olumlu veya olumsuz bir tutum geliştirebilir (29).

2.2.5.2.Aile (Anne-Baba) Etkisi

Anne baba çocuklarının gelişmesinde önemli rol oynayan kişilerdir. Doğumdan itibaren çocuklar ana babalarının her türlü hareketlerinden, disiplin süreçlerinden, ödül ve cezalarından etkilenecek belirli bir gruba, kişiye ve nesneye karşı tutumlar geliştirirler. Aile bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde bireyi din, siyasi, parti özgürlük, yaşam anlayışı, futbol takımı, yemek tarzına kadar birçok konuda etkisi altına alır. Örneğin birçok çocuk ailesi hani futbol takımını tutuyor ise, çocukta o takımı tutar. Kısacası anne ve babalar çocukların değişik konularda nasıl bir tutuma sahip olacağını belirleyen önemli etmenlerdir (29).

Birçok araştırma, anne babanın ve çocuklar tutumları arasında yüksek korelasyon olduğunu ortaya çıkarmıştır (53). Anne babalar ile çocukların tutumlarını karşılaştıran araştırmalar özellikle politik ve dinsel tutumları arasında büyük benzerlik olduğuna işaret etmektedir (34). Jenings ve Niemi tarafından yürütülen bir araştırmada, 1699 lise son sınıf öğrencisinden %74'ünün anne-babalarının bağlı olduğu din veya mezhebe bağlı olduğunu ortaya koymuştur. Benzerlik daha az da olsa politik tercihler için de söz konusudur. Parti tercihi yapan öğrencilerin %60'ının anne-babalarıyla aynı tercihi yaptıkları saptanmıştır (54).

2.2.5.3.Çevrenin Etkisi

Çocuklar büyüdükçe anne-babaların onların tutumları üzerindeki etkisi azalmakta ve özellikle ergenlik döneminin başlamasıyla diğer sosyal etkenlerin rolü giderek fazlalaşmaktadır (34).

Arkadaşlar, akrabalar, referans grupları ve öğretmenler gibi çevredeki insanlarda bireylerin tutumlarının oluşmasında ve muhafaza edilmesinde önemli bir yere sahiptir. Ana babanın dışında diğer kişilerle kurulan iletişim kişilerin düşünce,

duygu ve davranışlarını etkilemektedir. Arkadaş grubu bireyin belirli nesnelere karşı olumlu veya olumsuz tutumlar oluşturmaya neden olabilirler. Örneğin, birçok genç sigara içmeye karşı olumlu tutumlarını arkadaşlarından öğrenmektedirler. Benzer şekilde referans olarak alınan kişiler veya öğretmenler bireylerin ekonomik, sosyal veya politik birçok tutumunu etkiler. Sevilen bir öğretmen X yazarını seviyor diye bazı öğrencilerde X yazarını sevmeye başlayabilir (29). Öğrencilerin Beden Eğitimi öğretmeninden etkilenerek spora karşı ilgisinin artması veya spor kıyafetlerine karşı ilgisinin artması da örnek olarak verilebilir.

Bir bireyin tutumlarının büyük kısmı, 12 ile 30 yaş arasındaki dönemde son şeklini almakta ve daha sonra az değişmektedir. Tutumların kristalleştiği bu süre, kritik dönem olarak adlandırılmaktadır. Kritik dönem boyunca, tutumların oluşmasında üç ana etken rol oynamaktadır. Bunlar; akranlar, kitle haberleşme araçları ve diğer kaynaklardan edinilen bilgi ve eğitim. Bu dönemde ergenlik devresi (11-20 yaş arası) ve ilk yetişkinlik devresi (21-30 yaş arası) olmak üzere iki devreye ayrılabilir. Ergenlik devresinde tutumlar şekillenmekte, ilk yetişkinlik devresinde ise giderek kristalleşmektedir (34).

Bir ergenin tutumları henüz kuvvetle benimsenmemiş, değişebilen tutumlardır. Ancak 20'li yaşlardan sonra birçok konuda kendilerini bağlamaya başlarlar; seçimlerde oy kullanırlar, eğitimlerini bitirirler, kendilerine iş seçerler, evlenirler. İşte o andaki tutumlar üzerine temellendirilen bu bağlanımlar, söz konusu tutumların katılaşmasına ve çok az değişebilir hale gelmesine yol açabilir (55).

2.2.6. Tutum İle Davranış Arasındaki İlişki

Tutum ve davranış arasında tutarlılık olup olmadığına ilişkin soruya verilecek cevap önemlidir. Bu sorunun amacı, tutumları bilmenin davranışları ne kadar kestirebileceğinin cevabını vermek içindir. Bir başka deyişle, belli bir tutumun belli davranışlara yol açacağından ne kadar emin olunabilir? Bu sorunun cevabı, tutum konusunda yapılmış araştırmaların değerini ortaya koyması açısından önemlidir (34).

Tutum ve davranış arasındaki ilişki kişinin herhangi bir objeye veya nesneye karşı tutumunun veya davranışının arasındaki ilişki aynı mı yoksa farklı mı veya arasında bir ilişki var mı gibi sorulara cevap aranması açısından önemlidir (7).

Konuyla ilgili ilk çalışmalardan birini Lapiere (1934) yapmıştır. La Piere'nin çalışmasında 1930'larda Amerika'da Çinlilere karşı çok şiddetli bir ayrımcılığın olduğu belirtilmiştir. Birçok Beyaz-Amerikalı, Çinli-Amerikalıların kendi otellerine ve restoranlarına gelmelerine razı olmuyorlardı. Çinli-Amerikalılara ve Asyalılara önyargı ve olumsuz bir tutumla yaklaşıyordu. Lapiere bu ortamda bir Çinli çifti yanına alarak Amerika'nın güney batısında 250 restoran ve oteli ziyaret etmiş, kendilerine servis yapıp yapılmadığını gözlemlemiştir. Her gittikleri otel restoran bu Çinli çifti ve Lapiere'yi kabul etmişlerdir. Bu davranışları gözlemleyen Lapiere, daha sonra bu otel ve restoranlara bir mektup yazarak, onların Çinlilere karşı tutumunu ölçmeye çalışmıştır. Mektubunda bu otel ve restoranların %50'sinden cevap gelmiştir. Lapiere'in eline geçen cevapların %90'ında, restoran sahipleri Çinli müşterilere servis yapmayacaklarını belirtmişlerdir. Bu bulguya dayanarak Lapiere tutum ile davranış arasındaki ilişkinin çok düşük olduğunu öne sürmüştür. Her gittikleri yerde kabul görmelerine rağmen, mektupla sorulduğunda hayır cevabının alınması, Lapiere'in tutumlar ile davranışlar arasındaki tutarsızlık olduğunu savunmasına neden olmuştur (29).

Kurtner, Wilkins ve Yarow (1952) buna benzer bir denemeyi zenci kişilere yapmışlar ve benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Bu araştırmacılar önce beyaz ve zenci karışık bir grupta 11 lokantaya gitmiş ve hepsinde kabul edilmişlerdir. Daha sonra bu gidilen yerler mektup yazarak zencilerin müşteri olarak kabul edilip edilemeyeceklerini sormuşlardır. Ancak mektuplarına cevap alamamışlar ve telefonla sorduklarında 6 lokanta red cevabı vermiş, 5 lokanta ise zorlukla kabul etmiştir (34).

Daha sonraki yıllarda bazı araştırmacılar tutum davranış ilişkisinin çok düşük olduğundan bahsederlerken, Wicker ve diğerleri (1969), Lapiere'in bu çalışmasını birçok yönden eleştirerek tutum-davranış ilişkisinden ve bu ilişkinin derecesinin bazı koşullara bağlı olduğundan bahsetmişlerdir (56). Bazı araştırmacılar Lapiere'in çalışmasında tutumu ölçülen kişinin, davranışı gözlenen kişiden farklı olduğunu öne sürmüş, Lokanta veya otele gidildiği zaman müşterileri karşılayan orada çalışan bir görevli olduğunu belirtmişlerdir. Ancak lokanta veya otele gelen mektupları okuyup cevaplandırılan kişi müdür veya iletişim sorumlusudur. Bu nedenle Lapiere'in

çalışması “ tutum” ile “davranış” arasında tutarsızlık olduğu izlenimini vermiştir (29).

Bu sonuçlara göre tutum ile davranış arasında zayıf bir ilişkinin olduğunu söyleyebiliriz.

2.2.7.Tutumların Değişmesi

Tutumlar zamanla değişiklikler gösterebilir. Yaşın ilerlemesi ortamı değişmesi yeni insanlar ve mekânlarla tanışılması insanların nesneye, objeye, kişiye karşı tutumlarında değişikliklere sebebiyet verebilir.

Zorunlu olarak düşüncelerimizin dışındaki sözleri düşünceleri söylemeye mecbur olduğunda tutum değişimi olmaktadır (48).

İnsanlar belirli tutumlarla doğmamakta, gözlem operant, tepkisel koşullanma ve bilişsel öğrenme olarak sayabileceğimiz farklı yollarla edinilmekte ve sosyal deneyimlerle şekillenmektedir. İnsanlar sürekli birbirlerinin tutumlarını değiştirmeye çalışmalarına rağmen tutumlar değişime direnç gösterme eğilimindedir. Bu dirence rağmen, tutumlar yavaş olmakla birlikte, yeni bilgi ve deneyimler edindikçe değişmektedir (57).

2.3.Yönetim

Yönetim en eski bilimdir. Tarih boyunca insanlar hem yönetmiş hem de yönetilmiştir. Her iki tarafta birbirleri için çeşitli efsaneler ve sloganlar yaratmış ve yaşatmıştır. Bunların bir kısmı sağduyu, bir kısmı da bilim yoluyla ayıklanmıştır. Gerisi de her ikisinin gelecekte ki gelişmelerine kadar geçerli kalacaktır (58).

Yönetimin tarihi eski Mısırlılara kadar uzanmaktadır. Eski Mısır'da piramitlerin bir esir ordusunun yardımıyla yapılması, büyük bir eşgüdüm eseri ortaya çıkarılmıştır. Piramitlerin taşları millerce uzaktaki Aşağı Nil dolaylarındaki taş ocaklarından çıkarılmış ve orada parçalanarak şekillendirilmiştir. Bu büyük eserin sahibi olan Mısırlıların, yönetimin bazı ilkelerini bildikleri kuşkusuzdur. Eski Babil'de Hamurabi Kanunları yönetsel düşünceye ilişkin birçok izleri yansıtır (59).

Yönetim kelime olarak; Türkçedeki “idare” kelimesinin yeni Türkçesidir. İdare ise Arapça asıllı bir kelime olup evirmek, çevirmek, döndürmek, yürütme vb. anlamlara gelmektedir (60). Terim olarak, bir kurumun, toplum veya topluluğun yönetme sorumluluğunu üstlenen kişi veya kişiler topluluğu, kurul veya yönetme olayı anlamlarına gelir (61). Ayrıca, iş görenleri ortak değerler etrafında bütünleştirip, değer odaklı davranmalarını sağlayan bir yaklaşımdır (61). Son olarak yönetim daha önce planlanmış hedefleri gerçekleştirmek için, insan kaynağını en verimli biçimde ortaya çıkarıp mal ya da hizmet üretimine dönüştürebilmek için, insanları ikna edebilmektir (62).

Yönetimle ilgili tanımları çoğaltmak mümkündür. Bu tanımların bir takım ortak yönleri vardır. Bunlar şöyle sıralanabilir (63).

- Örgüt amaçlarını gerçekleştirmek,
- Bu amaçları gerçekleştirmede diğer insanların yaratıcılıklarını ortaya çıkarmak ve kullanmak,
- Çalışanları mutlu etmek ve morallerini yükseltmek,
- Örgütü gelişme için bir değişme ortamına sokmak,
- Lider ya da liderler seçmek ve yetiştirmek için yöntem geliştirmek.

Eğitim yönetimi de örgüt amaçlarına ulaşmak için kaynaklar ve insan emeğini koordine eden kamu yönetiminin özel alanlarından biridir (64).

2.3.1.Eğitim Yönetimi

Eğitim yönetimi, amaç ve işlev açısından iş ve kamu yönetiminden ayrılır, farklılıklar gösterir ve eğitim yönetimini diğer kurumların yönetiminden farklı kılan eğitimin kendine özgürlüğüdür. Eğitim yönetimini özgün yapan, toplumsal bir kurum olan eğitimin özgünlüğüdür (65).

Eğitim yönetimi, toplumun eğitim gereksinmesini karşılamak için kurulan eğitim örgütünü, önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek ve yenileştirmek sürecidir (66).

Eğitim Yönetimi, insan davranışlarında istenilen davranış değişikliğini sağlamak için madde ve insan gücü kaynaklarını, kullanma sürecidir (61).

Eğitim yönetimi alanındaki ilk terimlerin Roma kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır. Okul müdür, eğitim müdürü, müfettiş, teftiş, yetki ve sorumluluk gibi terimler bunlar arasındadır. Yönetim teriminin kesin ve anlamlı ve yüksek frekanslı kullanılması da bu ağı izlemektedir (58).

Okul yöneticiliğinin eğitim tarihimizde pek eski olmadığı görülmektedir. II. Mahmut ağında açılan Mektebi Maarifi Adliyeni başına İmamzade Esat efendi getirilmiş ve kendisine ‘‘Nazır’’ nvanı verilmiştir. Bu terimin okul müdürü karşılığında, adı geçenin hazırladığı yazıdan anlaşılmaktadır (58).

Romalılar okul yöneticiliğini önemsemişlerdir. Okul müdürleri öğrencileri sürekli takip ederek öğrencilerin ibadet ettikleri yerlerin, girip çıktıkları lokallerin durumlarını kontrol ettirmişlerdir. Bunun yanında okul yöneticilerinin ücretlerinin yetersiz olduğu hatta öğretmenlerin aldığı ücretlerden farklı olmadığı ve özellikle emeklilik gelirlerinin ise çok yetersiz olduğu anlaşılmaktadır (67). Bunun yanında bazı ülkelerde farklı yöneticilik sistemi benimsenmiştir.

Hindistan’da her ilkokulda bir monitör bulunur ve yöneticilik görevi yapardı. İsrail’de her okulda ki öğrencilerin sayısı 40’ı geçtiği zaman bir direktör tayin edilirdi (69).

Bilimsel yönetimin eğitime girişi, yirminci yüzyılın başlarında işletme ilkelerinin okula uygulaması ile gerçekleşti. Bu ilkelerden etkilenen okul yöneticileri, onların bütün eğitim problemlerini çözebileceğine inanır oldular. Böylece verime dönük okul yönetimi modası başladı (70).

Hawthorne, araştırmalarının açtığı ığırla, okul yönetiminde verim etkeni ağırlığını kaybetti ve bu yönetimde insan ilişkileri kavramına da yer verildi. Böylece okul yönetimine sosyal sistem açısından bakıldı ve okul yöneticiliğinde sosyal bilimler ağır basmaya başladı (58).

Eğitim Yönetiminde  önemli insan gücü kaynağı şunlardır (61):

- Öğrenci,
- Öğretmen,
- Yönetici

Öğrenci henüz istenen nitelikleri kazanmamış olan, ancak eğitim süreci içinde işlenen bir kaynaktır. Öğretmen, insan kaynaklarını işleyen, çok değerli bir kaynaktır. Eğitim yöneticisi ise işlenen ve işleyen insan kaynaklarını yönetir. Eğitim yöneticisi hem işlenen insan gücü kaynağı olarak öğretmenin etkili bir şekilde çalıştırılması ve hizmet içinde yetiştirilmesi için uygun bir örgütsel iklimi sağlaması beklenen kişidir. Eğitim yöneticisine düşen en önemli görev, gelişmeye açık bir varlık olan insanı, kendi istekleri doğrultusunda uygun örgütsel bir ortam hazırlayarak yetiştirmek olmalıdır (61).

Bu bağlamda eğitim yönetimi okullardaki yönetimi kapsamaktadır. Bu sebeple okulun önemi ve okulun yönetimi önem arz etmektedir.

2.3.2.Okul ve Okul Yönetimi

Okul, değişik adlarla anılan, eğitimin temel sistemlerini kapsayan, genel bir kavramdır. Okula değişik sıfatlar ve adlar verilebilir. Okula ilk, orta, yüksek sıfatlarının verilmesi, düzeyinin giderek yükseldiğini gösterir. Okula lise, teknik meslek, Anadolu, kolej enstitü, akademi, fakülte, eğitim merkezi, konservatuar gibi tanınlar ya da okuldaki eğitimin içeriğini ve niteliğini ayırmaya yardım eder (66).

Okul, eğitim sisteminin en kritik ögesi olarak kabul edilebilir. Okul eğitim sisteminin genel ve özel amaçlarının temel ilkelere bağlı kalınarak öğrencilere aktarıldığı eğitim örgütüdür. Bir taraftan eğitim sistemi her düzeydeki eğitim hedeflerini gerçekleştirebilmek için uygulama alanı olarak okulu kullanırken diğer taraftan üst sistem olarak tanımlanabilecek devlet aygıtı beklentilerini karşılayabilecek, toplumun gereksinim duyduğu insan kaynağını yetiştirme ve geliştirme görevini okullar aracılığı ile sağlayabilmektedir (71).

Okul eğitim sisteminde eğitimin üretildiği yerdir. Okulun dışındaki başka eğitim kuruluşları, okula yardım etmek için vardır. Okul olmadığına bunlarda yok olur (66).

Bireyin sosyalleşmesinde en kritik kurum okuldur. Okul aile kurumuna oranla sosyalleşme sürecinde amaçları olan daha planlı ve bilimsel bir yol izlemektedir (71).

Okulda eğitim sisteminin kazanımlarının planlı ve programlı bir şekilde yürütülebilmesi için okul yönetiminin önemi de büyük ölçüde önem arz etmektedir.

Okul yönetiminin temel amacı, toplumsal bir kurum olan okulun amaçlarının gerçekleştirilmesini sağlamaktır ve okul yönetimi, okulun tüm kaynaklarını en uygun bileşimde harekete geçirmek suretiyle nitelikli ve verimli, eğitim hizmetini üretmeyi amaçlar (72).

Eğitim sisteminin etkililiği, temel sistemleri olan okulların etkili olmasına bağlıdır. Bu nedenle eğitim yönetimi, okulu odak olarak almak zorundadır (66).

Okul odaklı yönetim sorunların yerinde çözülmesini sağlamak için okuldaki eğitim iş görenlerini yönetime katmak; onların yeterliliklerine ve bilişsel güçlerine güvenerek, verilen kararların uygulanması sorumluluğunu yüklenmelerini sağlamaktır. Okul odaklı yönetimin özellikleri şunlardır (73).

- Okulun eğitim programının, öğrenci işlerinin, insan kaynağının, okul ve tesislerinin işletilmesinin, okul bütçesinin yönetiminde öğretmenlerin ve ilgililerinin katılımını sağlayarak onlarda yararlanmayı amaçlar,
- Okulun işlevlerini gerçekleştirmede, denetim ve değerlemenin yönünü, okul yönetiminden kararları uygulayanlara çeviri; bu işleri yönetimle eğitim iş görenleri arasında dengeler,
- Kararları uygulamakla yükümlü ve eğitimin sorunlarıyla yüz yüze olan eğitim iş görenlerini, sorun çözücü yeterliğe kavuşturur,
- Toplumun yüzünü okula çevirmek, eğitimin sorunlarını çözmek için toplumun etkin üyelerini yönetime katar,
- İş görenlerin yönetime katılımıyla okulda yetki sıra dizini ortadan kalkar, yeki akımı düzleşir. Böylece çözülecek sorunun niteliğine göre, önderlik, usta iş görenler arasında el değiştirir,
- Yönetimin, öğretmenlerin ve öteki iş görenlerin ilişkileri, takım çalışmasına elverecek biçimde yeniden düzenlenir,
- Okulun etkinliği ve nitelikli eğitim için yenileştirici eğitim uygulamalarına gerek duyar ve bunlara açık çalışır,

- Eğitim iş görenleri, okula daha çok bağlanırlar okulun etkinliklerine daha çok katılırlar ve öğrencilerle daha çok ilgilenirler.

İyi bir okul, çevresini etkileyen ve çekici bulunan, insanın değerinin yüceliğini benimseyen, eğitim iş görenlerini ve öğrencileri yüksek edinme ve başarıya ulaştıran, öğrencilerinin eğitim gereksinmelerini karşılayan, sorun çözmeye yaratıcı düşünmeye elverişli bir ortam yaratan, geleceğe hazırlayan, demokratik bir okul toplumu ve bütün bunlara elverişli bir örgütsel kültürü oluşturan okuldur (66).

Okul yapılanma itibari ile yöneticiler, öğretmenler ve diğer görevlilerden oluşmaktadır. Okulu okul müdürü yönetir ve diğer yöneticiler (Müdür başyardımcıları, müdür yardımcıları) müdüre yardım ederler.

2.3.3.Okul Yöneticiliği

Yönetici, bağlı bulunduğu kurumu, planlı programlı bir şekilde kurumun yararı doğrultusunda yöneten kişiler olarak tarif edilebilir.

Yönetimle ilgili faaliyetleri tek olarak ya da grup halinde gören bireyler yönetim organlarını oluştururlar, bu organlara da yönetici denmektedir (74).

Okul yöneticisi ise; okulda genel ve özel amaçların, kazanımların yerine getirilmesi, iş görenleri yani öğretmenleri ve diğer görevlileri koordine eden ve yönlendiren kişilerdir (75).

Okul yöneticileri, öğretmenleri eğitim ve öğretimin işlerinin yürütmesine yardımcı olan kişileri ve öğrencileri belirli davranışlara sevk eden kişidir. Okul yöneticisinin görevi insan ve madde kaynaklarını okulun genel amaçlarını gerçekleştirmek için kullanmaktır. Okul yöneticisi, eğitim kurumunun çalışmasını sağlayan, çalışanlarını göreve başlatan, değerlendiren, çalışanlara eğitim öğretim için kaynaklar dağıtan ve yasal kuralları uygulatma işi ile uğraşan kişidir (72).

Okul yöneticileri okulun etkinliğinde anahtar role sahiptir. Liderlik davranışları ile okulun etkililiği doğrudan ilişkilidir (71). Okul toplumu içinde yer alan kişilerle işbirliği yaparak karmaşık kararalar alabilmek için çeşitli yönetim ve liderlik becerilerine sahip olmaları beklenmektedir (71). Günümüz de yöneticilerin

görev ve sorumlulukları geçmişe oranla daha karmaşık ve zorlu hale gelmiştir. Çünkü toplumun okul yöneticilerinden beklentileri ve okulun öğrencilere kazandırması gereken kazanımlar geçmişe oranla farklılaşmıştır (71).

2.3.3.1.Okul Yöneticilerinin Görevleri, Yetki ve Sorumlulukları

2.3.3.1.1.Okul Müdürü

Okul müdürü belirlenen yönetmelikler çerçevesinde okulu, okuldaki tüm eğitim-öğretim faaliyetlerini ve personelin sevk ve idaresini sağlayan kişilerdir.

Okul müdürü; ders okutmanın yanında kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, program ve emirlere uygun olarak görevlerini yürütmeye, okulu düzene koymaya ve denetlemeye yetkilidir. Müdür, okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden ve geliştirmesinden sorumludur (76).

Okul müdürü, Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda okulun amaçlarını gerçekleştirmek üzere tüm kaynakların etkili ve verimli kullanımından, ekip ruhu anlayışıyla yönetiminden ve temsilinden birinci derecede sorumlu eğitim ve öğretim lideridir. Müdür, okulu bünyesindeki kurul, komisyon ve ekiplerle işbirliği içinde yönetir (77).

Müdür, görevinde sevgi ve saygıya dayalı, uyumlu, güven verici, örnek tutum ve davranış içinde bulunur; mevzuatın kendisine verdiği yetkileri kullanır (76).

2.3.3.1.2.Müdür Başyardımcısı

Okul müdür başyardımcısı, okul müdürüne eğitim öğretim hizmetleri ve personel hizmetleri ve okulun ihtiyaçları konusunda yardımcı olan kişilerdir.

Müdür başyardımcısı, ders okutmanın yanında müdürün en yakın yardımcısıdır. Müdürün olmadığı zamanlarda müdüre vekâlet eder. Müdür başyardımcısı, okulun her türlü eğitim-öğretim, yönetim, öğrenci, personel, tahakkuk, taşınır mal, yazışma, eğitici etkinlikler, yatılılık, bursluluk, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, nöbet, halkla ilişkiler gibi işleriyle ilgili

olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yapar. Bu görevlerin yapılmasından ve okulun amaçlarına uygun olarak işleyişinden müdüre karşı sorumludur (76).

2.3.3.1.3.Müdür Yardımcısı

Okul müdür yardımcıları, okulun her türlü eğitim öğretim, öğrenci, personel ve okulun ihtiyaçları konusunda müdür başyardımcısına ve okul müdürüne karşı sorumlu olan kişilerdir.

Müdür yardımcıları ders okutmanın yanında okulun her türlü eğitim-öğretim, yönetim, öğrenci, personel, tahakkuk, taşınır mal, yazışma, sosyal etkinlikler, yatılılık, bursluluk, güvenlik, beslenme, bakım, nöbet, koruma, temizlik, düzen, halkla ilişkiler gibi işleriyle ilgili olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yapar. Müdür yardımcıları bu görevlerin yapılmasından ve okulun amaçlarına uygun olarak işleyişinden müdüre karşı sorumludurlar (76).

2.3.3.2.Yöneticide Bulunması Gereken Özellikler

Yöneticilerin hedefe yönelik başarıları olması için kendilerinde bazı özelliklerin bulunması önem arz etmektedir.

Bu özellikler şöyle sıralanabilir (74).

2.3.3.2.1.Entelektüel Özellikler

Yöneticilerin entelektüel olarak sahip olması gereken özellikler onların konumları gereği okuyan, düşünen, yorumlayan, analiz eden, fikir yürüten, karar veren, plan yapan ve uygulatan kişi olması beraberinde getirilecek özelliklerdir. Bu özellikleri şöyle sıralayabiliriz (78).

Genel Kültür: Yöneticinin uzman olduğu alanda değil, kurumun tüm fonksiyonları hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir,

Mantıklılık: Doğru yer ve doğru zamanda gerekli adımları atabilmektir.

Analiz Ruhu: Olayları analiz edebilmek için ya da doğru yolda kullanmak için gerekli bir özelliktir,

Sentez Ruhü: Bir olayın değişkenlerini çözümler ve plan için bir araya getirip yorumlayabilme özelliğidir,

Sezgi Gücü: Ortay çıkabilecek fırsatları önceden tahmin ederek hareket edebilme özelliğidir,

Hayal Gücü: Meydana gelebilecek ya da gelmesi düşünölen olayların olası gelişmelerini zihinde canlandırabilme özelliğidir,

Muhakeme Gücü: İyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, haklıyı haksızdan ayırt edebilme özelliğidir,

Yoğunlaşabilme Yeteneği: Düşüncelerini karşılaştığı konu ve sorunlara yoğunlaştırabilme yeteneğidir.

2.3.3.2.2.Karaktere İlişkin Özellikler

Okul yöneticilerinin karakter özellikleri başarını gelmesinde en önemli özelliklerden birisi olması itibariyle önemlidir.

Okul yöneticisinde bulunması gereken karaktere ilişkin özellikleri şöyle sıralanabilir (78).

- Mantığı ile duyguları arasında denge kurabilmeli ve olaylara bu şekilde yaklaşmalıdır,
- Süreç içerisinde değişen, koşullara ortamlara ve farklı kişiliklere sahip insanlara uyum gösterebilmeli, yabancılık çekmemelidir,
- Görev ve sorumluluklarını yerine getirirken dikkatli olmalı, ihtiyatlı davranmalı ve aşırı riske girmeyi göze alabilmelidir,
- Dinamik olmalı, kişi ve olayları akılda tutmayı sağlayan hafıza gücüne sahip olması gerekmektedir,
- Görevini yerine getirirken azim ve sebat karlık göstermeli, tehlike ve zorluklar karşısında vazgeçmeden mücadeleyi sürdürebilmelidir,
- Başarılı olmak için düzenli olmalıdır,
- Yöntemli olmalı, bir işi yaparken veya yaptırırken yararlığı kanıtlamış yol ve yöntemlerden yararlanmalıdır,

- Yapılması gereken işleri geciktirmeden, olması gereken nitelikte ve zamanda yapabilmek için hızlı davranabilmelidir,
- Her konuya önem verilmelidir.
- Okul yöneticisinde bulunması gereken karakter özellikleri, eğitim kurumunun iyi yönetilmesi ve başarının gelmesi açısından önem arz etmektedir.

2.3.3.2.3.Sosyal Özellikler

Okul yöneticilerinin sosyal özelliklerinin de iyi olması başarının gelmesi açısından önemlidir.

Okul yöneticisinde bulunması gereken sosyal özellikleri şöyle sıralanabilir (78):

- İnsan ve yönetici olarak, kendini çevreye kabul ettirmesi gerekir,
- İyi bir iletişim özelliğine sahip olması gerekir,
- Dış görünümü giyim ve kuşamı ve temizliğiyle örnek olması gerekir,
- Dengeli ve ölçülü hareket etmeyi bilmeli, ne zaman nerede nasıl davranacağını iyi ayarlamalıdır,
- Gruba hitap edebilmeli ve kendisini kabul ettirmelidir,
- Birlikte çalıştığı grup yapılarını, ortak inanç değer ve yargıları anlayabilmelidir,
- Çalışma sistemi içerisinde, bir işin etkin olarak yapılabilmesi için gerekli yöntem ve kuralları yerleştirebilmeli, olumsuz alışkanlıklarla mücadele edebilecek iş disiplini oluşturabilmelidir,
- Beraber çalıştığı kişilerden deneyimlerinden yararlanmalıdır,
- Yönetici bilgisi, deneyimi adalet anlayışı, güvenilirliği, iş ve özel yaşamındaki dikkat ve özeni ile çevresindeki etkili, otorite sahibi ve ikna gücü yüksek olmalıdır.

Okul yöneticisinde bulunması gereken karakter özelliklerinin yanında sosyal özelliklerinin de eğitim kurumunun iyi yönetilmesi ve başarının gelmesi açısından önemli olduğu kaçınılmazdır.

Okul yöneticilerinin sahip olması beklenen bilgiler 6 başlık altında toplanmıştır (79).

- Çoğulcu ve demokratik bir toplumda öğrenmenin amaçları, stratejik planlama ilkeleri, sistem teorisi, bilgi kaynakları- veri toplama, veri analizi stratejileri, etkin iletişim ve uyumsuzlukların yönetimi, uzlaşmayı sağlama,
- Öğrenci gelişimi, uygulamalı öğrenme teorileri, uygulamalı motivasyon teorileri, program oluşturma-iyileştirme, değerlendirme-geliştirme, etkili öğretim yöntemleri, ölçme değerlendirme stratejileri toplumsal farklılıklar ve eğitim programı, yetişkin eğitimi ve mesleki gelişim modelleri, bireysel ve örgütsel değişme süreçleri, teknolojinin öğrenme ve öğrenci gelişimindeki rolü ve okul kültürleri,
- Örgütsel teoriler modeller ve örgüt geliştirme, okul ve bölgesel düzeyde prosedürler, okul güvenliği insan kaynaklarının yönetimi, eğitim maliyesi, okul binalarının kullanımı, oku ve eğitimle ilgili yasal düzenlemeler, yönetimde teknoloji kullanımı,
- Okulu etkileyen küresel değişme ve dinamikler, toplumun kaynakları, halkla ilişkiler ve pazarlama ilişkileri, başarılı okul-aile iş yaşamı toplum, hükümet yüksek öğretim ilişkileri,
- Çağcıl toplumda eğitimin amacı ve eğitim liderinin rolü, farklı ahlaki anlayışlar okul yaşamında değerler, mesleki, ahlaki ilkeler, felsefe ve eğitim tarihi,
- Katılımcı demokrasinin ilkeleri, demokrasinin güçlenmesinde ve üretken bir toplum oluşturmada okulların rolü ve önemi, eğitim ve okulla ilgili hukuki temeller, okulu etkileyen sosyal ekonomik, kültürel politik sistemler, çözüm modelleri, öğrenmeyi ve öğretimi etkileyen küresel değişmeler, demokratik toplumda farklılığın ve eşitliğin önemi, şeklinde sırlanabilir.

2.3.3.3. Okul Yöneticilerine İlişkin Yapılan Çalışmalar

Yapılan araştırmalar incelendiğinde yöneticilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumlu olduğu sonuçları bulunmuştur.

2.3.3.3.1.Yurt İçi Çalışmalar

Korucu, (2004) yılında, ilköğretim okullarında, beden eğitimi dersinde beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükler ve okul yöneticilerinin tutumları amacıyla yapılan çalışmanın sonucunda, ilköğretim okul müdürleri araç gereç olmadığı takdirde bile beden eğitimi dersinin nitelikli olarak yapıldığını dile getirmişler, beden eğitimi öğretmenlerinin nitelikli beden eğitimi dersinin gerçekleştirilmesi görüşlerine katıldıklarını, beden eğitimi öğretmenlerinin etkinliklerini değerlendirerek çalışma alanına yönlendirmesine katıldıkları sonuçlarına ulaşmıştır (80).

Bilici, (2005) yılında beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerine göre, lise okul yöneticilerinin, niteliklere katılma ve kendi beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerinin belirlenmesi için yaptığı çalışmanın sonucunda lise okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin ideal niteliklerine katıldıkları ve kendi beden eğitimi öğretmenlerinin de olumlu kişisel niteliklerini değerlendirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Lise yöneticilerinin ideal nitelikleri değerlendirildiğinde cinsiyetleri, mesleki kıdemleri ve yöneticilik yapma sürelerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur (81).

Altıntaş, (2006)'da Mardin Midyat ilçesinde ilköğretimde işlenen beden eğitimi dersine karşı okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin bakış açılarını değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmanın sonucunda, beden eğitimi dersinin sağlıklı olmayı, fiziksel gelişimi sağlamayı, düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmayı, zihinsel yorgunluğu, kaygı ve stresi azaltmada önemli olduğu ve ders programında yer alması gerektiği vurgulanmıştır (82).

Gözen, (2006)'da okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi ve öğretmenine bakış açılarını ortaya koymak adına yaptığı çalışmanın sonucunda beden eğitimi dersinin işleniş ve uygulanmasında olumsuzluklara rağmen özel okul ve devlet okullarındaki okul yöneticilerinin dersin işlenmesiyle ilgili hedeflenen fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişime kısmen ulaştıkları sonucuna varmışlardır (83).

Kırımoğlu, (2007) yılında madde bağımlılığın önlenmesi için ilköğretim okul yöneticileri, beden eğitimi öğretmenleri ve rehber öğretmenlerine yönelik yaptığı

çalışma sonucunda, cinsiyetler arasında madde kullanımı ve bağımlılığı hakkında bilgi düzeyleri, görüşleri ve önerileri arasında fark tespit edilmemiş, görev bakımından madde kullanımı ve bağımlılığı arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Görevleri bakımından madde bağımlılığı ve kullanımı önerileri arasında bir fark bulunmamıştır. Araştırma bulgularında madde kullanımı ve bağımlılığı konusu ile ilgili okul yöneticilerinin bilgi düzeylerinin beden eğitimi öğretmenlerinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlik deneyimi açısından madde kullanımı ve bağımlılığı ile ilgili görüşleri bakımından aralarında anlamlı fark bulunmasına rağmen, madde bağımlılığı ve kullanımı öneri ve bilgi düzeyleri arasında bir fark bulunmamıştır (84).

Kalyoncu, (2008) yılında yaptığı çalışmada ilköğretim de beden eğitimi dersinde öğretmen ve yöneticilerin beklentileriyle ilgili bazı değişkenlere göre görüşlerini değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışma sonucunda, öğretmen ve yöneticilerin büyük kısmının derslerde takım ruhu, yardımseverlik ve centilmenlik kavramlarını yaşayarak öğrenmeleri beklentisi içinde olduğu, beden eğitimi dersinin öğrencilerin karakter gelişimine önemli katkılarda bulunduğu, sağlıklı yaşamın ve kişisel bakımda da beden eğitimi dersinin önemli etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır (85)

Çelik, (2008)'de beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları kurumlardaki beden eğitimi derslerinde, okul dışı faaliyetlerde karşılaştıkları sorunlar, okul yöneticileri, aileler ve öğrencilerin spora ve beden eğitimi dersine gösterdiği ilgi düzeyleri ve sportif faaliyetler için okul içi ve dışı fiziki imkanların yeterliliğini tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmada beden eğitimi derslerine göstermiş olduğu ilginin yönetici ve branş dışı öğretmenlerden yüksek olduğunu bulmuştur. Okul içinde karşılaşılan en büyük sorunun fiziki yapı ve tesislerin yetersizliği, beden eğitimi ders saatinin yetersiz oluşu, öğretmenlerin okul dışı izinlerinde sıkıntılar çektiği sonuçlarıdır (86).

Özkaya, (2009)'da ilköğretim ve ortaöğretimde görev yapan okul yöneticilerinin beden eğitimi derslerine ve öğretmenlerine karşı tutumlarını incelemek amacıyla yapılan çalışma sonucunda, okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmenin en önemli görevleri olarak milli bayramlara (19 Mayıs ve 23 Nisan)

hazırlık çalışmalarının olduğunu, asil görevi olarak da okul takımlarını çalıştırmak olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada ilköğretim okul yöneticileri beden eğitimi ders saatini yeterli bulurken, ortaöğretimde görev yapan okul yöneticileri ders saatini yeterli bulmamaktadırlar. Okul yöneticileri beden eğitimi öğretmenlerinin yeterli malzemeye sahip oldukları konusunda görüş bildirmişlerdir. İlköğretim okul yöneticileri, ortaöğretim okul yöneticilerine göre beden eğitimi öğretmenin işlerinin yıpratıcı olduğunu daha çok savunmuşlardır (87).

Kul, (2010) yılında okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile beden eğitimi öğretmenlerinin mobbing düzeyleri örgütsel bağlılıkları ve iş doyumu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan çalışma neticesinde, beden eğitimi öğretmenlerinin algılarına göre okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışlarını ara sıra sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır. Okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışları ile beden eğitimi öğretmenlerinin yıldırma yaşam düzeylerinin arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (88).

Bal, (2010) yılında, ilköğretim okullarında beden eğitimi derslerinin yapılmasında karşılaşılan yetersizliklerin giderilmesinde öğretmen ve okul yöneticilerinin rolleri ile ilgili bazı değişkenlere göre görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yaptığı çalışma sonucunda, okul yöneticileri ve beden eğitimi öğretmenlerinin gelişen teknolojiyi yakından takip edip, geçerliliği doğrulanmış bilimsel değerleri ders içinde sunarak öğrencilerin gelişimlerinin sağlandığı, okul yöneticileri ve beden eğitimi öğretmenleri dersin boş geçmemesi için gerekli önlemleri aldıkları, beden eğitimi ders saatinin yetersizliğinden dolayı gerekli verimin sağlanamadığı ve beden eğitimi öğretmenin kas ve iskelet sistemini geliştirici hareketli oyunlara yer verdiği sonucuna ulaşmıştır (89).

Kaya, (2011)'de ilköğretim okullarında bulunan okul yöneticileri, beden eğitimi öğretmenleri ve öğrencilerin okul spor programlarında fair play kavramına yönelik anlayışların belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışma neticesinde yönetici katılımcıların fair play ruhu ve eğitim, centilmenlik ve sportmenlik ile ilgili çalışmalar, dürüstlük öğrenciler arasında ayrımcılığa karşı davranış ile ilgili görüşlerini dile getirmişler ve fair play konusunda fazla görüş sahibi olmadıkları ve

bu konudaki çalışmaları genelde beden eğitim öğretmenleri ile beraber yürüttükleri sonucuna ulaşmıştır (90).

Şahin,(2011) yılında okullardaki beden eğitimi dersinin, müdürler, öğretmenler ve veliler tarafından nasıl algılandığını belirlemek amacıyla yaptığı çalışma sonucunda beden eğitimi dersinin çalışmaya katılan müdürler, öğretmenler ve velilerin önemseydiği, beden eğitimi dersinin öğrencinin gelişimi açısından önemli olduğu, beden eğitimi dersinin diğer dersler ve akademik başarıyla ilişkisi olduğu, başarılı sporcu yetiştirmede önemli etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır (91).

Yılmaz, (2012). yılında okul yöneticileri, beden eğitimi öğretmeni ve öğrenciler olmak üzere toplam 32 kişi üzerinde yürüttüğü çalışma sonucunda beden eğitimi dersinin kurallarına göre yapılırsa öğrenciye önemli kazanımlar kazandıracağını, beden eğitimi dersinin diğer dersler kadar önemli olduğunu, beden eğitimi dersine gerçekte verilen değerle sözde verilen değerler arasında farklılıklar olduğu sonucunu bulmuştur (92).

Tokat, (2013)' de okul yöneticileri ve beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinin etkinliği üzerine yaptığı çalışmanın sonucunda, Ankara ili merkez ilçedeki okul yöneticisi ve beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre, öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine yeterli ilgiyi göstermedikleri, beden eğitimi dersinin öğrencinin fiziksel gelişiminde etkisi olduğu, öğrencilere birlikte hareket etme, davranış alışkanlığı kazandırdığı, öğrencilerin yaşam boyu spor kavramını anlamalarını, öğrencilerin günlük yaşamdaki sorunlarına daha çok fayda sağladığını, diğer derslerdeki başarısına etki ettiğini, yetenekli sporcuların yetişmesinde etkili olduğunu ancak malzeme ve tesis konusunda yetersiz olduğu ve bu sebeple beden eğitimi dersinin yeteri derecede etkili işlenemediği sonucuna ulaşılmıştır (93).

2.3.3.3.2.Yurt Dışı Çalışmalar

Gibson, (1972)'de yaptığı çalışmada beden eğitimine karşı seçilmiş değişkenler ile müdürlerin tutumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmanın denekleri ise Mississippi eyaletindeki ilkokul, ortaokul ve liselerden görev yapan okul müdürlerinden seçilen 1018 kişiyi kapsamaktadır. Katılımcıların arka plan bilgilerini elde etmek için çalışmada kullanılan araçlar “Wear Physical Education Attitude

Inventory” (beden eğitimi tutum envanteri) ve anketi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, okul müdürlerinin mesleki eğitiminin, yarışmalara katılımın, antrenörlük deneyimi ve müdürlerin kişisel ve mesleki değişkenlerinin, beden eğitimine karşı tutumlarında önemli bir ilişkiye sahip olduğunu göstermiştir (94).

Gordon, (1977)’ de yaptığı çalışmada, seçilmiş müdürlerin, olumlu ve olumsuz tutumlarında var olan faktörlerle birlikte, beden eğitimine karşı tutumlarını araştırmıştır. Araştırma sonucunda dört sonuca ulaşılmıştır. 1.Yöneticiler, genel, duygusal, sosyal ve fiziksel sonuçlara sahip olan ve günlük hayattaki fiziksel aktivitenin öneminden dolayı beden eğitimine karşı önemli derecede olumlu tutumlarını ifade etmişlerdir. 2. Lise seviyesinde, beden eğitimi derslerine saygı gösterilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir, 3. Beden eğitimi dersinin çok önemli ve gerekli bir ders olduğunu dile getirmişlerdir. 4. Beden eğitimi dersinde öğrencilere not verilmesi gerektiğini (95) vurgulamışlardır.

Gorman, (1977)’de, lise müdürleri, beden eğitimindeki bölgesel liderler ve sağlık birliğine, beden eğitimi regreasyon çalışanlarınca algılanan, kaliteli beden eğitimi programları yürütmede seçilen faktörlerin önemine ilişkin bir çalışma yürütmüştür. Bu kapsamda “Evaluative Criteria for the Evaluation of Secondary Schools” (Ortaokulların değerlendirilmesindeki değerlendirici kriter) anketi müdürlere verilmiştir. Kaliteli beden eğitimi programı yürütmenin önemi için sekiz kategoride değerlendirilmiş ve bu sekiz kategori; eğitim personeli, sunumun doğası, fiziksel imkânlar, organizasyon, sonuçlar, eğitsel materyal, eğitsel aktiviteler ve değerlendirme metodundan oluşmaktadır. Sonuç çalışma içindeki deneklerin diğer rollerle ilişkili diğer faktörlerden daha önemli olan kendi konumlarıyla ile ilişkili olan faktörleri seçme eğiliminde olduğunu göstermiştir. Bulgular eğitim liderleri arasında fikir birliği elde etmek ve kaliteli beden eğitimi programlarını yürütmede hangi faktörlerin önemli olduğuna karar vermek için bir aracın tasarlanması gerektiğini göstermiştir (96).

Barros,(1982)’de yaptığı çalışmada ilkokulda beden eğitimine karşı müdürlerin arka plan ve tecrübelerine ilişkin bir çalışma yapmıştır. “The Wear Attitude Inventory” (Beden Eğitimi Tutum Envanteri) anketi 352 ilkokul müdürünü araştırmak için kullanılmıştır. Sonuçlar beden eğitimi dersine katılan müdürlerin

ilkokuldaki beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla olumlu düşünceye sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca çalışma, müdürlerin yeterli beden eğitimi programları için beden eğitimi ve imkânlarına ilişkin yasa düzenlemesi yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır (97).

Graening, (1983)'de yaptığı çalışmada beden eğitimine ve atletizme karşı Arkansas lise müdürlerinin ve denetmenlerinin tutumunu ve Arkansas liselerindeki atletizm ve beden eğitimi dersinin durumunu değerlendirmiştir. Çalışmaya 702 lise müdürü ve denetmeni katılmıştır. Anket uygulaması posta yöntemiyle uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda, Graening birkaç sonuca varmıştır. Çalışmaya ilişkin sonuçlar; 1. Denetmenlerle kıyaslandığında müdürlerin beden eğitimine karşı daha olumlu oldukları 2. Beden eğitimi derecesi olan müdürlerin olamayanlara kıyasla beden eğitimini daha fazla desteklediğini, 3. Daha öncesinden atletizm koçluğu ya da atletizm yönetim tecrübesi olan müdür ve denetmenlerin beden eğitimi ve atletizm tecrübesi olmayanlardan daha fazla destekledikleri sonucuna ulaşmıştır. Ana sonuç hem beden eğitiminin hem de atletizmin liseler için önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır (98).

Thornburg, (1986)'da yaptığı çalışmada Alabama ortaokul müdürlerinin beden eğitimine karşı tutumlarını araştırmıştır. Araştırmaya 200 lise müdürü katılmıştır. Araştırmaya katılan lise müdürlerine anketler posta yoluyla gönderilmiş ve %84'ü (168 kişi) postalanmış ankete karşı dönüş yapmışlardır. Çalışma sonunda ana bulgular müdürlerin beden eğitimi dersinin önemli olduğunu ve öğrenciler için değerli olduğunu düşünmeleri ve. beden eğitimi dersinin 10 önemli dersten beşinci sırada geldiği sonucuna ulaşılmıştır (99).

Wandzilak ve arkadaşları, (1988)'de 1990'lar için müdürlerin beden eğitimine bakışları ile ilgili çalışma yapmıştır. Çalışmada kullanılan denekler Nebraska eyaletinde 722 bölge müfettişi, lise müdürü ve ilkokul müdüründen oluşmuştur. Çalışmanın sonunda ise yöneticilerin % 95'inin beden eğitimi öğretmenlerinin sağlıklı yaşam fikirlerince bilgili olması gerektiğine , % 85' i beden eğitimi öğretmenlerinin sağlıklı davranış konusunda bilgili olması gerektiğine, % 93'ü beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivitelere karşı öğrencileri olumlu tutum geliştirmeye yardımcı olmaları gerektiğine inandığını ve araştırılan deneklerin

% 89'unun haftada beş kez beden eğitimi dersinin olması gerekliliğini vurgulamışlar ve bununla ilgili gerekli yerlere başvuracaklarını göstermiştir (100).

Scantling, (1990)'da Beden eğitime karşı ortaokul müdürlerinin tutumları ve program etkinliği arasındaki ilişkiyi kıyaslayan bir çalışma yapmıştır. Çalışma örneği ise Nebraska eyaletinde rastgele seçilen 80 müdürden oluşmuştur. Seçilen 80 müdürden sadece 36'sı çalışmaya katılmıştır. Bilgi toplamak için iki araç kullanılmış ve müdürlerin tutumlarını değerlendirmek için (The Physical Education Attitude Survey for Principals) beden eğitimi tutum anketi ve beden eğitimi program etkinliğini araştırmak için Iowa Assessment Tool kullanılmıştır. Scantling müdürlerin tutumları ile program etkinliği arasında önemli bir ilişki bulamamıştır. (101).

Butler and Mergardt, (1994)'de yaptığı çalışmada, beden eğitimi programlarının başarısında yönetsel desteğin kritik bir faktör olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca yönetsel desteğin birkaç farklı türde geldiğine inanmışlardır. Bunlardan biri beden eğitimi öğretmenlerinin müfredatını içeren kararlarla beden eğitimi öğretmenlerine güvenmişlerdir. Diğer yol normal okul günleri boyunca mesleki gelişimi özendiren ve beden eğitimi öğretmenlerinin özel günlere, aktivitelere ya da projelere katılıma izin veren yönetim yoluyla yazarların destek hissettiği gösterilebilir. Yönetsel desteğin son örneği ise yönetim, öğretmenleri mesleki meseleler hakkında bilgilendirdiğinde oluşur sonucuna ulaşılmıştır (102).

Lock, Telljohann ve Price, (1995) Çalışmadaki katılımcılar Indiana ilkokulunda rastgele seçilen 500 müdür ve onların beden eğitimi öğretmenlerinden oluşmuştur. Yirmi maddelik postalanmış bir anket müdürlerin ilkokuldaki beden eğitimi yetenek ve algılarını değerlendirmek için uygulanmıştır. Anket boyunca müdürler alıştıkları egzersizler, aktivitelerin sıklığı ve aktivitelere harcadıkları zaman hakkındaki sorularla karşılaşmışlardır. 23 maddelik bir ankette müdürlerin beden eğitimi programına verilen desteği saptamak için ilkokul beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır. % 64 ya da 321 müdür anketi cevaplamış ve % 68 ya da 340 beden eğitimi öğretmeni de kendi sorularına cevap vermiştir. Beden Eğitimi programı için olan çalışma müdürlerden sınırlı sayıda destek almış ve müdürler diğer içerik alanlarına göre beden eğitimini son sıralara koymuşlardır. Diğer taraftan da

beden eğitimciler müdürlerinin programlarının destekleyicisi olarak görmüşlerdir. (103).

Sallis ve arkadaşları (1996) yaptıkları çalışmada 80 Kaliforniya bölge yöneticisinin ilkökul beden eğitimi dersine ilişkin algılarını araştırmıştır. Katılan okul bölgeleri içerisinde rastgele seçilmiş 110 kişi bölgede en çok nüfuslu 10 ülkenin birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar 1000 ya da daha fazla öğrencisi bulunmaktadır. Bölgeler içindeki katılımcılar temel beden eğitimi dersi üzerine denetmen ya da en çok oy alan uzmanlardır. Görüşmeler 80 konu üzerine % 72'lik cevaplama oranıyla telefon aracılığıyla yönetilmiştir. Dört sonucun bulgusu denenmiş ve sonuçlara göre birincisi, bölgelerindeki çocuklar için özelleştirilmiş çıktılar karşılayan şu anda ki beden eğitimi programına karşı memnuniyet seviyesinin yüksek olması olarak görülmüştür. Bu sonuçta, çocukların yüzde 81'inin fiziksel aktivitelerden keyif aldığını buna karşın %26'sının gençlik sporları için hazırlandıklarını, yöneticilere ifade edilmiştir. İkincisi, okul yöneticilerinin yüksek kalitede beden eğitimi dersi, müfredat programına güvenmeleri olarak ortaya çıkmıştır.. % 69'u kaliteli bir beden eğitimi programının konsantrasyonu arttırdığına inandığını. % 63'ü beden eğitiminin disiplin problemlerini azalttığına ve akademik başarıyı arttırdığına inandığını. Üçüncüsü ve dördüncüsü ise kaliteli beden eğitimi programını uygulamada en önemli faktörün yöneticilerin inancını ve kaliteli beden eğitimi programını uygulamayı engelleyen faktörlerin önemli bir etken olduğu sonucuna ulaşmıştır (104).

Poulton, (1997)'de yaptığı programına karşı düşüncelerini araştırmıştır. Değiştirilmiş bir giyim tarzı envanteri araştırması %59'luk cevaplanma oranıyla 677 müdüre uygulanmıştır. Çalışmanın değişkenleri cinsiyete, okulun yerine ve seviyesine, kişisel aktivite seviyesine, beden eğitimi derecesine ve kaliteli günlük beden eğitim ödülünü kazananları oluşturmaktadır. Müdürler beden eğitiminin duygusal sonuçlarına karşı daha yüksek bir fikre sahip, mesleğinde ilk yıllarıyla, ortalarında olan müdürler beden eğitime karşı son derece faydalı bir fikre sahip oldukları görüldü. Diğer bulgular şöyledi: beden eğitimi alan müdürler ya da kaliteli günlük beden eğitimi alan müdürlerin beden eğitime karşı daha yüksek olumlu tutuma sahip olduklarını belirtmiştir (105).

Williams'ın (1998)'de 97 Arkansalı ve 91 Missisipili denetmenini içeren çalışmasında kendi eyaletleri içindeki devlet okullarında ve anaokulundan 6. sınıfa kadar olan beden eğitimin dersime karşı tutumlarını kıyaslamışlardır. Williams Arkansasda'ki ilkokul beden eğitimi dersinin okul müfredatına dahil edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.. Bu denetmenlere beden eğitimi dersine karşı tutum anketi uygulanmıştır. Bu anket beden eğitime ilişkin kaygılar, beden eğitimi programlarının faydaları, uygulama gereksinimleri, uygulama engelleri, programların uygulanmasına ilişkin 28 ölçek maddesinden oluşmuştur. Sonuçlar ise Mississippi denetmenlerinin büyük bir kısmı beden eğitiminde lisans mezunu olan Arkansas denetmeninin aksine sosyal bilimlerde lisans mezunu olduklarını belirtmişlerdir.. Mississippi denetmenleri ilkokul beden eğitimi dersinin desteklemesi Arkansas denetmenlerinden daha olası ve şaşırtıcıdır. Arkansas denetmenleri anasınıfından altıncı sınıfa kadar, ister beden eğitimi dersine desteklensinler ister desteklemesinler onların içersinde oldukları yılların uzunluğu arasında olumlu bir korelasyon bulunmuştur. Tersine Mississippi denetmenleri içindeki buldukları eğitim süresine oranla ana sınıftan altıncı sınıfa kadar beden eğitimi dersini desteklemesi daha olası olarak görülmüştür (106).

Walker, 2003'de Tennessee'de yaptığı çalışmada, Tennessee İlkokul ve ortaokul müdürleri, okul müfredatında olması gereken beden eğitimini desteklemişlerdir. Tennessee devlet ilkokulu ile ortaokul müdürleri arasında tutum olarak hiçbir fark olmadığını göstermiştir. Aynı zamanda okul büyüklüğünü yada bölgesel yeri temel alan iki müdür grubu arasında tutum olarak hiçbir fark olmadığını tespit edilmiştir. Bütün üç okul müfredatından müdürler, okul kayıt büyüklüklerinin üç kategorisinden ilkokul ve ortaokul müdürleri okul müfredatında olması gereken beden eğitimini desteklemişlerdir (107).

3.GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli olarak karma yöntem (mixed research) kullanılmıştır. Karma yöntem nitel araştırma (quantitative methods) ve nicel araştırmaların (qualitative methods) karışımını içeren veya paradigma özellikleri içeren araştırmalara denir (108). Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi olarak betimsel yöntem benimsenmiştir. Betimsel yöntem geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (109).

Nitel araştırma yöntemi olarak durum çalışması deseni benimsenmiştir. Durum çalışması deseni, bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmadır (110).

3.2. Araştırmanın Evreni

Araştırma grubu 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında Malatya ilinde merkez Milli Eğitim İl Müdürlüğüne bağlı ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 169 okul müdürü, 40 müdür başyardımcısı, 315 müdür yardımcısı olmak üzere toplam 524 okul idarecisi oluşturmaktadır (8).

3.2.1. Nicel Veriler İçin Araştırma Grubu

Nicel veriler için araştırma grubu 2012-2013 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan 351 okul idarecisi oluşturmaktadır Araştırmaya katılan okul idarecilerin kişisel özellikleri Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Nicel Araştırma grubuna Katılan Okul Yöneticilerinin Kişisel Özellikleri

Okul Yöneticilerinin Kişisel Özellikleri		F	%
Cinsiyet	Erkek	330	94,0
	Kadın	21	6,0
Eğitim Durumu	Ön Lisans	54	15,4
	Lisans	277	78,9
	Lisans Üstü	20	5,7
Yaş	35 yaş ve altı	25	7,1
	36-45 yaş arası	120	34,2
	46-55 yaş arası	98	27,9
	56 yaş ve üzeri	108	30,8
Okuldaki Görevi	Müdür	101	28,8
	Müdür Baş Yardımcısı	33	9,4
	Müdür Yardımcısı	217	61,8
MEB'deki Hizmet Yılı	1-10 yılları arası	14	4,0
	11-20 yılları arası	109	31,1
	21-30 yılları arası	94	26,8
	31 yıl ve üzeri	134	38,2
Yöneticilik Hizmet yılı	1-5 yılları arası	75	21,4
	6-10 yılları arası	43	12,3
	11-15 yılları arası	64	18,2
	16-20 yılları arası	55	15,7
	21 yıl ve üzeri	114	32,5
Toplam		351	100

3.2.2. Nitel Veriler İçin Araştırma Grubu

Nitel veriler için araştırma grubunu Malatya ili merkezinde görev yapan ve maksimum çeşitlilik örnekleme göre seçilen 20 okul yöneticisi oluşturmaktadır.

Tablo 3.2.Nitel Araştırma grubuna Katılan Okul Yöneticilerinin Kişisel Özellikleri

Okul Yöneticilerinin Kişisel Özellikleri		F	%
Cinsiyet	Erkek	18	90
	Kadın	2	10
Eğitim Durumu	Ön Lisans	6	30
	Lisans	14	70
	Lisans Üstü	-	-
Yaş	35 yaş ve altı	1	5
	36-45 yaş arası	6	30
	46-55 yaş arası	7	35
	56 yaş ve üzeri	6	30
Okuldaki Görevi	Müdür	10	50
	Müdür Baş Yardımcısı	1	5
	Müdür Yardımcısı	9	45
MEB'deki Hizmet Yılı	1-10 yılları arası	1	5
	11-20 yılları arası	3	15
	21-30 yılları arası	5	25
	31 yıl ve üzeri	11	55
Yöneticilik Hizmet Yılı	1-5 yılları arası	1	5
	6-10 yılları arası	4	20
	11-15 yılları arası	3	15
	16-20 yılları arası	4	20
	21 yıl ve üzeri	8	40
Toplam		20	100

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen nicel veri toplama aracı ve nitel veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.3.1. Nicel Veri toplama Aracı

Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen okul yöneticilerinin kişisel bilgilerinden oluşan 14 sorudan oluşan kişisel bilgi formu

ve “Okul Yöneticileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği (OYBEDTÖ)”inden oluşmaktadır. OYBEDTÖ araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

3.3.1.1. Okul Yöneticileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlilik Aşamaları

3.3.1.1.1. Ölçek Taslağının Oluşturulması

Okul yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin geliştirilmesinde ilk olarak ölçek taslağı hazırlanmıştır. Ölçek taslağının hazırlanmasında aşağıdaki yol izlenmiştir.

- Literatür taraması yapılmış ve bu tarama sonucunda okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile ilgili herhangi bir ölçeğin olmadığı görülmüştür. Ancak öğrenciler için veli için geliştirilmiş tutum ölçeklerinin olduğu görülmüştür.

-20 okul idarecisine beden eğitimi ile ilgili kompozisyon yazmaları istenmiştir. Bu kompozisyonlar ile literatürde elde edilen bilgiler ışığında ölçek taslağı için 60 maddelik soru havuzu oluşturulmuştur.

-Ölçek taslağındaki 60 soru 4 öğretim üyesinin görüşleri ve önerileri doğrultusunda 38 soruya düşürülmüştür (Ek-1).

-Ölçek taslağı 14’ü olumsuz (1, 6, 7, 11, 15, 19, 20, 22, 23, 25, 27, 29, 34 ve 35 madde) ve 24’i olumlu olmak üzere 38 maddeden meydana gelmiştir. Ölçekte kullanacak ölçme birimi olarak 5’li likert türü ölçek “Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)” kullanılmıştır.

3.3.1.1.2. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)

Ölçek taslağı açıklayıcı faktör analizi için 360 okul idarecisine uygulanmıştır. Ölçek taslağına eksiksiz ve hatasız cevap verilen 351 ölçek taslağı AFA için istatistikî paket programına yüklenmiştir. Taslaktaki olumlu sorular “Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)” şeklinde kodlanırken olumsuz sorular “Tamamen Katılıyorum (1), Katılıyorum (2), Kararsızım (3), Katılmıyorum (4), Kesinlikle Katılmıyorum (5)” şeklinde kodlanmıştır.

Elde edilen verilerin Açıklayıcı faktör analizine (AFA) uygunluğu için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,865 ve Bartlett Testi ($X^2=4514,787$ $df=703$) anlamlı ($p<0,01$) bulunmuştur. KMO testi sonucunda bulunan değer; 0,50'nin altında ise analiz yapılamayacağını, 0,60 ve 0,70'lerde ise vasat olduğunu, 0,80'lerde ise çok iyi olduğunu, 0,90'larda mükemmel olduğunu belirtmektedir (34). Yine Faktör analizi uygulamasından önce yapılan bir başka analiz ise Bartlett Testidir. Bu testin yapılmasının amacı ise faktör analizinde elde edilen korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığını tespit etmek içindir (34). Bu sebeple yapılan Bartlett Testi sonucunun anlamlı olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre ölçek taslağındaki sorular AFA testi için uygundur.

Yapılan faktör analizi için temel bileşenler analizi kullanılmış ve döndürme işlemi olarak dik döndürme (varimax) tekniği uygulanmıştır. Ölçeğin tek faktörlü olmasına karar verilmiştir. Analiz sonucunda faktör yük değeri 0,45'in altında olan 18 madde ölçek taslağından çıkartılmıştır. Ölçek taslağında kalan 20 madde ikinci AFA için uygun görülmüştür.

İkinci faktör analizinde KMO değeri 0,903 olarak bulunmuş ve Bartlett Testi ($X^2=2973,939$ $df=190$ $p<0,01$) anlamlı çıkmıştır. Ölçek tek faktörlü bir ölçektir. Tek faktörlü ölçekte maddelerin yük değerleri 0,457 ile 0,712 arasında değiştiği görülmüştür (Tablo 3.3). Ölçeğin açıkladığı varyans %36,834'tür. Büyüköztürk'e (111) göre tek faktörlü ölçekler de açıklanan varyansın %30 ve daha fazla olması beklenmelidir. Dolayısıyla ölçeğin bir bütün olarak açıkladığı varyansın %36,834 olması istatistiksel açıdan yeterli sayılabilir.

Bu çalışmada ölçeğin yapı geçerliliği daha iyi görebilmek için madde analizi yapılmıştır. Madde analizi için madde-toplam korelasyon yöntemi seçilmiştir. Uygulama sonuçlarına bakıldığında (Tablo 3.3) madde korelasyonlarının 0,417 ile 0,672 arasında değiştiği görülmektedir. Uzmanlar madde toplam korelasyonu 0,30 ve daha yüksek olan maddelerin iyi derecede ayırt ettiğini belirtmektedirler (111,112). Bu durumda ölçek maddelerinin korelasyonlarının iyi düzeyde ayırt edicilik özelliğine sahip olduğu söylenebilir.

Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık kat sayısı (Cronbach Alfa) 0,902 olarak bulunmuştur. Uzmanlara göre ölçeğin alfa katsayısı 0,80 ile 1 arasında ise ölçek

yüksek güvenilirliğe sahiptir (34,113). Bu durumda geliştirilen ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 3.3. Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde Sayısı	Madde Numaraları	Madde yük değeri	Madde Toplam Korelasyon	Maddelerin Cronbach Alfa Katsayıları	Aritmetik ortalama	Açıkladığı varyans %	Cronbach Alfa
1	İki	,457	,417	,901	4,045	36,834	0,902
2	Beş	,548	,517	,898	4,042		
3	Sekiz	,595	,551	,897	4,276		
4	Dokuz	,660	,612	,895	4,048		
5	On	,669	,628	,895	4,119		
6	On bir*	,460	,410	,901	3,729		
7	On iki	,708	,672	,894	4,008		
8	On dört	,520	,478	,899	4,005		
9	On yedi	,458	,400	,902	3,142		
10	On sekiz	,632	,581	,896	3,897		
11	Yirmi bir	,569	,510	,898	4,014		
12	Yirmi dört	,592	,537	,897	4,262		
13	Yirmi altı	,557	,509	,898	3,934		
14	Otuz	,631	,551	,897	4,096		
15	Otuz bir	,657	,574	,896	4,059		
16	Otuz iki	,673	,598	,896	4,008		
17	Otuz üç	,691	,613	,895	4,042		
18	Otuz altı	,712	,633	,896	4,182		
19	Otuz yedi	,629	,542	,897	4,091		
20	Otuz sekiz	,618	,538	,897	4,313		

*Olumsuz soru

3.3.1.1.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

AFA sonucu ölçekte kalan 20 madde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) için Lisrel 8.8 paket programına yüklenmiştir. İlk olarak path analizi yapılmış ve bu analiz sonucunda $\chi^2= 1288,86$; $df=170$; $P=0,000$; $RMSEA= 0,137$ ve kritik kişi (Critical N) sayısı 80 olarak bulunmuştur (Tablo 3.4).

Tablo 3.4. Birinci Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Model Uyum Sonuçları

Uyum Ölçüsü	Ölçülen Değer	Olması gereken *	Model Uyumu
X2/sd	7,58	≤ 3	Kötü uyum
RMSEA	0,14	$\leq 0,08$	Kabul edilebilir uyum
Yakın uyum testi için p değ.	0,00	$\geq 0,05$	Kötü Uyum
SRMR	0,084	$\leq 0,10$	Kötü Uyum
NFI	0,88	$\geq 0,90$	Kötü Uyum
NNFI	0,89	$\geq 0,95$	Kötü Uyum
CFI	0,90	$\geq 0,95$	Kötü Uyum
GFI	0,73	$\geq 0,90$	Kötü Uyum
AGFI	0,67	$\geq 0,85$	Kötü Uyum
AIC-Model	1368.86 > 420.00 ^S 1368.86 < 8052.85 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Red Kabul
CAIC-Model	1563.29 > 1440.77 ^S 1563.29 < 8150.06 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Red Kabul
ECVI	3.91 > 1.20 ^S 3.91 < 23.01 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Red Kabul

S: Saturated I: Independence

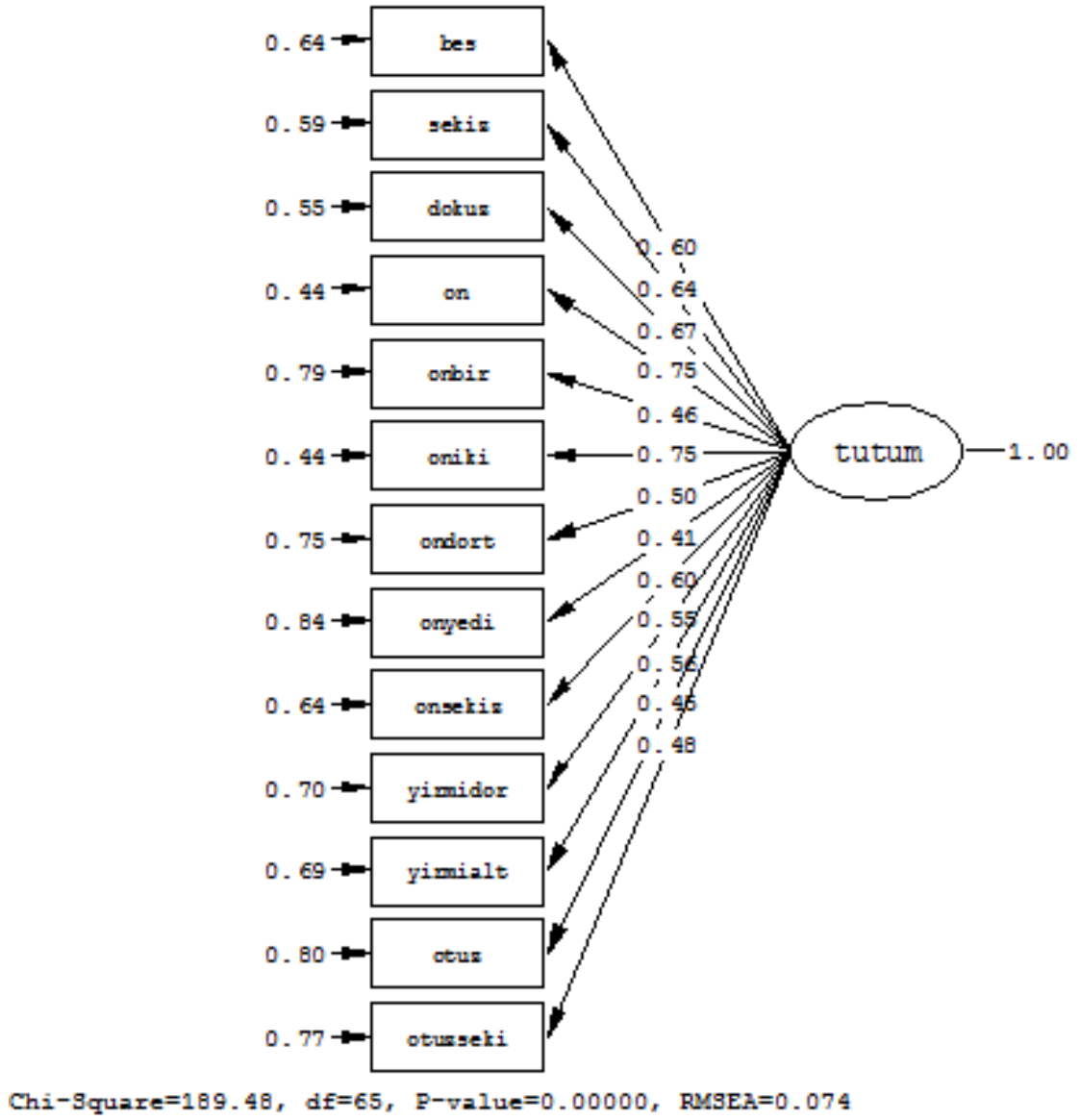
*Yılmaz ve Çelik'ten (112) yararlanılarak tekrar düzenlenmiştir.

Tablo 3.4'de görüldüğü üzere birinci yapılan DAF model uyum ölçütlerine göre modelin çoğu ölçütlerinde uyumsuzluklar görülmüştür. Bu durumda ikinci düzeltme indekslerine bakılmış modelin uyum değerlerini düşüren 7 soru (madde 2, madde 21, madde 31, madde 32, madde 33, madde 36 ve madde 37) sırasıyla ölçekten çıkartılmıştır. Son yapılan DFA sonucunda X²=189,48; df=65; P=0,000 ve RMSEA= 0,074 ve kritik kişi (critical N) sayısı 173 olarak bulunmuştur. Tablo 3.6'de görüldüğü üzere son yapılan DFA model uyum sonuçlarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 3.5. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Model Uyum Sonuçları

Uyum Ölçüsü	Ölçülen Değer	Olması gereken*	Model Uyumu
X2/sd	2,92	≤ 3	Kabul edilebilir uyum
RMSEA	0,07	$\leq 0,08$	Kabul edilebilir uyum
Yakın uyum testi için p değeri	0,0007	$\geq 0,05$	İyi uyum
SRMR	0,051	$\leq 0,10$	Kabul edilebilir uyum
NFI	0,94	$\geq 0,90$	Kabul edilebilir uyum
NNFI	0,95	$\geq 0,95$	Kabul edilebilir uyum
CFI	0,96	$\geq 0,95$	Kabul edilebilir uyum
GFI	0,92	$\geq 0,90$	Kabul edilebilir uyum
AGFI	0,89	$\geq 0,85$	Kabul edilebilir uyum
AIC-Model	241.48 > 182.00 ^S 241.48 < 3170.18 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Ret Kabul
CAIC-Model	367.86 < 3233.37 ^S 367.86 < 624.33 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Kabul Kabul
ECVI	0.69 > 0.52 ^S 0.69 < 9.06 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Ret Kabul

S: Saturated I: Independence *Yılmaz ve Çelik'ten (112) yararlanılarak tekrar düzenlenmiştir.

Şekil 3.1. Ölçeğin DFA Modeli (Standartlaştırılmış Değerleri)

Şekil 3.1’de ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi modeline ait standartlaştırılmış değerleri ve hata değerleri görülmektedir.

Tablo 3.6. Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde numarası	Taslak Ölçekteki Madde numarası	Standartlaştırılmış yükleri (mad. yük.)	Hata katsayısı	t-değeri	Cronbach Alfa Katsayısı	Yapı güvenirlik katsayısı	Açıklanan Varyans %
1	Beş	0,64	0,6	11,75	0,85	0,86	0,34
2	Sekiz	0,59	0,64	12,76			
3	Dokuz	0,55	0,67	13,54			
4	On	0,44	0,75	15,60			
5	On bir*	0,79	0,46	8,64			
6	On iki	0,44	0,75	15,65			
7	On dört	0,75	0,5	9,41			
8	On yedi	0,84	0,41	7,47			
9	On sekiz	0,64	0,6	11,68			
10	Yirmi dört	0,7	0,55	10,54			
11	Yirmi altı	0,69	0,56	10,72			
12	Otuz	0,8	0,46	8,20			
13	Otuz sekiz	0,77	0,48	9,02			

*Olumsuz madde

Tablo 3.7’de ölçeğin yapı geçerliliği puanının 0,86, açıkladığı varyansın %0,34 ve cronbach alfa katsayısının 0,85 olduğu görülmektedir.

3.3.1.1.4. Ölçeğin Puanlaması

“Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerden 1 tanesi olumsuz (5), 11 tanesi ise olumlu sorudan (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) oluşmuştur. Ölçek de 5’li likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. Puanların yorumlanması için, 1-1,25=çok olumsuz, 1,26-2,50=olumsuz, 2,51-3,75=olumlu, 3,76-5,00=çok olumlu olarak değerlendirilmiştir.

3.3.2. Nitel Veri toplama Aracı

Araştırmada 20 okul yöneticisine araştırmacı tarafından geliştirilen ve 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek-3) ile görüşme yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı görüşülene yöneteceği belli başlı sorular hazırlar ve bu soruları sorar. Ancak görüşme sırasında yeni sorular sorma gereğini de hissederse onları da görüşülen kişiye yöneltir (110). Görüşmeler okul yöneticilerinin odalarında yapılmış olup toplam 12-12.30 saat sürmüştür. Görüşmelerde 13 okul yöneticisi, ses kayıt cihazı ile kayıt yapılmasına izin vermiş diğer 7 okul yöneticisi ise izin vermemiştir. İzin yermeyen okul yöneticilerinin röportajları yazılı kayıt altına alınmıştır. Ses kayıt cihazı ile alınan kayıtlar daha sonra yazılı hale getirilmiştir. Yazılı dosyalar Nvivo 9.00 paket programı yüklenmiştir.

3.4. Veri Analizi

3.4.1. Nicel Veri Analizi

Araştırmada 305 okul yöneticisine 13 soruluk kişisel bilgi formu ve 13 maddelik okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutum ölçeği uygulaması sonucu elde edilen ham veriler istatistik paket programlarına yüklenmiştir. Elde edilen verilerin (bağımlı değişkenlerin) normal dağılıp dağılmadıkları Kolmogrov-Smirnov testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda verilerin normal dağılmadıkları saptanmıştır. Bu nedenle istatistikî analizlerde nonparametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiş ve böylece ikili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve Çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır. Anlamlılık değeri için $\alpha=0,05$ değeri kritik nokta olarak belirlenmiştir

3.4.2. Nitel Veri Analizi

Araştırmada 20 okul yöneticisi ile 10 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yapılan görüşmede elde edilen ses verileri Word dosyasına aktarılmıştır. Okul yöneticilerinin kişisel bilgilerini saklı tutmak için her bir öğretmene “OY 1 (okul yöneticisi), OY 2” vb. şeklinde kodlar verilmiştir. Daha sonra Word dosyaları Nvivo 9.00 paket programına yüklenmiştir. Paket programda ham verilere içerik

analizi ve betimsel analizler yapılmış elde edilen bulgular tablolara dönüştürülerek frekansları, yüzdeleri ile birlikte sunulmuştur.

4.BULGULAR

4.1.Nicel Araştırmaya İlişkin Bulgular

Oluşturulan “Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutum Ölçeği'nin”(OYBEDTÖ) uygulanması sonucu elde edilen veriler aşağıda tablo halinde sunulmuştur

Tablo 4.1 Ölçek uygulamasına Katılan Okul Yöneticilerin Kişisel Bilgileri

Okul İdarecilerinin Kişisel Özellikleri		F	%
Cinsiyet	Erkek	284	93,11
	Kadın	21	6,88
Eğitim Durumu	Ön Lisans	47	15,40
	Lisans ve Lisans Üstü	258	84,59
Yaş	35 yaş ve altı	23	7,54
	36-45 yaş arası	108	35,40
	46-55 yaş arası	80	36,22
	56 yaş ve üzeri	94	30,51
Okuldaki görevi	Müdür	83	27,21
	Müdür Baş Yardımcısı	29	9,50
	Müdür Yardımcısı	193	63,27
MEB'deki Hizmet Yılı	1-10 yılları arası	13	4,26
	11-20 yılları arası	102	33,44
	21-30 yılları arası	79	25,90
	31 yıl ve üzeri	111	36,39
İdarecilik Hizmet Yılı	1-5 yılları arası	68	22,29
	6-10 yılları arası	43	14,09
	11-15 yılları arası	55	18,03
	16-20 yılları arası	46	15,08
	21 yıl ve üzeri	93	30,49
Spor Yapma Durumu	Lisanslı Sporcuydum	28	9,18
	Lisansız spor yaptım	149	48,85
	Hiç spor yapmadım	128	41,96
Yöneticiliğe Atanma Şekli	Sınavla atandım	132	43,27
	Sınavsız atandım	157	51,7
	Görevlendirme	16	5,24
Öğretmenlik Durumu	Branş Öğretmeni	219	71,81
	Sınıf Öğretmeni	86	28,19
Toplam		305	100

Oluşturulan ölçeği uygulamaya 284 (% 93,11) erkek yönetici, 21 (% 6,88) kadın yönetici katılmıştır. Eğitim durumu 47'si (% 15,40) ön lisans mezunu, 258'i (% 84,59) lisans ve lisansüstü mezunudur. Yaş aralığı, 23'ü (% 7,54) 35 yaş ve altı, 108'i (% 35,40) 36-45 yaş arası, 80'i (% 36,22) 46-55 yaş arası, 94'i (% 30,51) 56 yaş ve üzeridir. Okuldaki görevleri, 83'ü (% 27,21) okul müdürü, 193'ü (% 63,27) Müdür Yardımcısı, 29'u (% 9,50) müdür başyardımcısından oluşmaktadır. Meslek hizmet yılları, 13'ü (% 4,26) 1-10 yıl arası, 102'si (% 33,44) 11-20 yıllar arası, 79'u (% 25,90) 21-30 yıllar arası, 111'i (% 36,39) 31 yıl ve üzeri hizmet yılına sahiptir. Yöneticilik hizmet yılı 68'i (% 22,29) 1-5 yıl arası, 43'ü (%14,09) 6-10 yıllar arası, 55'i (% 18,03) 11-15 yıl arası, 46'sı (% 15,08) 16-20 yıl arası, 93'ü (% 30,46) ise 21 yıl ve üzeri yöneticilik hizmet yılına sahiptir. Spor yapma durumları, 28'i (% 9,18) lisanslı olarak spor yapmış, 149'u (% 48,85) lisanssız olarak spor yapmıştır. 128'i (% 41,96) ise hiç spor yapmamıştır. Yöneticiliğe atanma şekilleri, 132'si (% 43,27) sınavla, 157'si (% 51,47) sınavsız, 16' sı (% 5,24) ise görevlendirme olarak okul yöneticiliğine atanmıştır. Branşları, 219'u (% 71,81) u branş öğretmeni, 86'sı (% 28,19) ise sınıf öğretmenidir.

Yukarıda görüldüğü üzere ölçeği uygulamaya katılan okul yöneticilerinden kadın yönetici sayısının azlığı (% 21), ön lisans mezunu yöneticilerin oluşu (%15, 40), yaş aralığında 56 yaş ve üzerinin fazla olması (% 30,51), Spor yapmayan okul yöneticilerinin sayısının fazla olması (% 41,96) dikkat çekmektedir.

Tablo 4.2. Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumların Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Değişkenler	Sınıflandırma	N	Sıra Ortalamaları	Mann W.U	Kruskal Vallis
Cinsiyet	Erkek/Kadın	284/21	152,36/161,67	,640	
Yaş	29-35 yaş	23	155,98		,833
	36-45 yaş	108	148,11		
	46-55 yaş	80	151,36		
	56-65 yaş	94	159,29		
Öğrenim Durumu	Ön Lisan/lisans ve lisans üstü	47/258	164,03/151,07		,641
Okuldaki Görevi	Müdür	83	155,57		,176
	Müdür Baş Yardımcısı	29	124,00		
	Müdür Yardımcısı	193	156,25		
Meslek Yılı	1-10 yıl	13	114,77		,307
	11-20 yıl	102	152,47		
	21-30 yıl	79	144,87		
	31-35 yıl	86	162,91		
	36 ve üzeri	25	166,66		
Yöneticilik Yılı	1-5 yıl	68	140,70		,455
	6-10 yıl	43	163,63		
	11-15 yıl	55	159,47		
	16-20 yıl	46	136,39		
	21-25 yıl	42	153,13		
	26-30 yıl	38	172,22		
	31 ve üzeri	13	156,96		
Yöneticiliğe Atanma Şekli	Sınavla	132	153,33		,898
	Sınavsız	157	153,73		
	Görevlendirme	16	143,09		
Öğrenci Sayısı	0-1000	183	146,78		,287
	1001-2000	98	164,15		
	2001 ve üzeri	24	154,90		
Okul Türü	İlkokul/Ortaokul	55	162,88/142,90		
	Düz Lise/Anadolu Lisesi	55	162,88/142,90		
	Fen Lisesi/Meslek ve Tek.Lis	55	162,88/142,90		
	Spor Lisesi/Güzel Sanat.Lis.	3	145,67/128,75		
	İlk-Orta/Diğer	51	159,01/101,06		
Spor Yapma Durumu	Lisanslı yaptım	28	121,64		,122
	Lisanssız yaptım	149	153,50		
	Spor yapmadım	128	159,28		
BE. Öğretmeni Var mı?	Evet/Hayır	285/20	152,93/154,05	,956	
Salon Var mı?	Evet/Hayır	39/266	173,71/149,96	,116	
Okulda Sportif Başarı Durumu	İl ilk üç derece	181	149,44		,289
	Bölge ve üstü	48	156,40		
	Derece Yok	64	133,05		

P>0.05

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere okul yöneticilerinin Beden eğitimi dersine karşı tutumlarının, cinsiyet, yaş, öğrenim durumları, meslek hizmet yılı, yöneticilik hizmet yılı, okuldaki görevi, yöneticilik atanma şekli, okuldaki öğrenci sayısı, spor yapma durumu, beden eğitim öğretmeninin olması, salon ve okul sportif başarı değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Bunun neticesinde ölçeği uygulayan okul yöneticileri içerisinde 10 tane olumlu cevap veren okul yöneticisi ile olumsuz cevap veren 10 okul yöneticisine, 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek-3) uygulanmış ve aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

4.2.Nitel Araştırmaya İlişkin Bulgular

Araştırmada 20 okul yöneticisi ile yapılan görüşmede elde edilen ham veriler Nvivo 9.00 paket programına yüklenmiştir. Paket programda yöneticilerin kişisel bilgilerini saklı tutmak için her bir öğretmene “OY1 (Okul Yöneticisi 1), OY 2” vb. şeklinde kodlar verilmiştir. Daha sonra verilere içerik analizi ve betimsel analizler yapılmıştır.

İçerik analizi sonucunda okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile ilgili görüşlerini üç ana tema altında toplanmıştır:

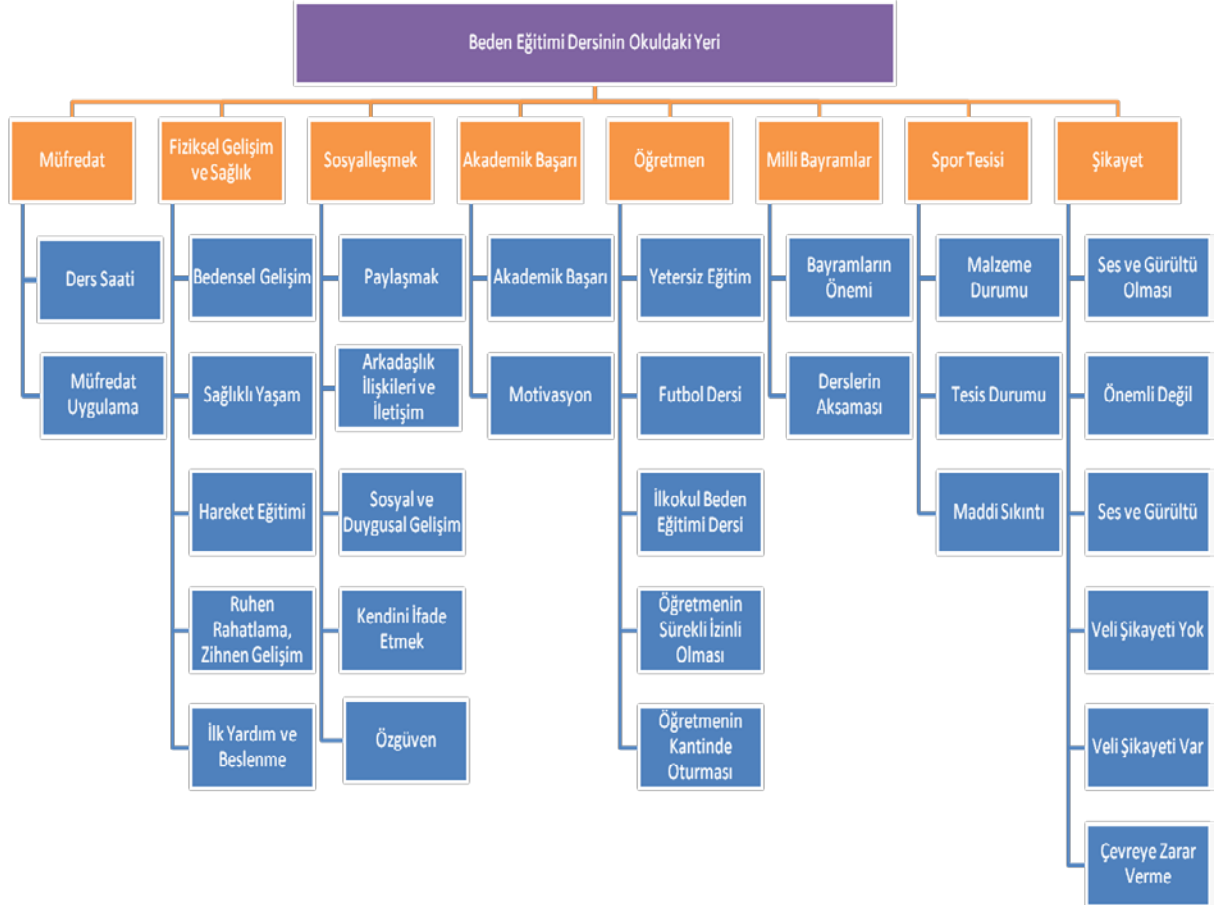
- Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri,
- Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerinin Okuldaki Yeri,
- Beden Eğitimi Dersinin Örtük Etkisi.

4.2.1.Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri

Şekil.4.1’de Okul yöneticilerinin Beden Eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının alt boyutları ve alt boyutlara ait kavramlar görülmektedir. Beden Eğitimi dersinin okuldaki gerekliliği temasında oluşan 8 alt boyut ve bu boyutlara ait frekansları ve yüzdeleri aşağıda ki tabloda verilmiştir:

Tablo 4.3.Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri Teması

No	Alt Boyutlar	Frekanslar
1	Müfredat	13
2	Fiziksel Gelişim	18
3	Sağlık	16
4	Sosyalleşmek	16
5	Milli Bayramların	16
6	Akademik Başarı	15
7	Tesis durumu	7
8	Öğretmen	4
9	Şikâyet	11

Şekil.4.1 Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersinin Okuldaki Yeri ile İlgili Görüşleri Sonucu Ortaya Çıkan Kavramlar

Tablo 4.4. Müfredat Programı Alt boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-1. Beden eğitimi ders saatini müfredat uygulandığı takdirde yeterli buluyorum, zaten seçmeli spor ve fiziksel etkinlik dersi de ders saatini destekliyor”</i>	Ders Saati	19	95
<i>OY-12 “Beden eğitimi dersinde beden eğitimi öğretmenlerimiz müfredatı uygulamıyorlar müfredatı uygulamaları lazım, müfredatı uygulamasalar çocuklar gerekli kazanımları alacaklardır.”</i>	Müfredatı Uygulama	13	65

Tablo4.4’de Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının müfredat alt boyutunda, müfredatı uygulama ve ders saati kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda müfredat alt boyutu ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri, müfredatı uygulama (f=13, %65), ders saati (f=19, %95) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.5.Fiziksel Gelişim ve Sağlık Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-3 “Çocuğun fiziksel gelişimi açısından beden eğitimi dersi çok elzemdir”.</i>	Bedensel Gelişim	18	90
<i>OY-18 “Beden eğitimi dersinde öğrenci spor yaparak daha sağlıklı olmayı öğrenir”</i>	Sağlıklı Yaşam	16	80
<i>OY-7 “Beden eğitimi dersi çocuğa hareketlilik kazandırır. Çocuk koşar, atlar eğlenir. Çocuğun motor becerileri gelişir. Buda çocuğun lehinedir”</i>	Hareket Eğitimi	15	75
<i>OY-11 “Spor sayesinde çocukların ruhen ve zihnen de geliştiğini düşünüyorum” Böylece diğer derslere daha istekli, arzulu gireceklerdir. Nitekim bunun örneklerini de okulda görüyorum ve öğrencilere de hak veriyorum”</i> <i>OY-8 “Ruh sağlığı bedene dayalı bir şey olduğu için kişinin ruhen yeterli olması için beden eğitimi yapılması gerekmektedir.”</i>	Ruhen Rahatlama Zihnen Gelişim	13	65
<i>OY-6 “Çocuklar herhangi bir sakatlık esnasında nasıl ilk yardım yapılacağını öğretmeninden görerek ya da öğretmen tarafından anlatılarak öğrenir”</i> <i>OY-12 “Öğrenciler sağlıklı beslenmeyi beden eğitimi dersinde nasıl olacağını öğrenir”</i>	İlk Yardım ve Beslenme	7	35
		6	30

Tablo 4.5’de Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının fiziksel gelişim ve sağlık bilgisi alt boyutunda, alt kavramlar olarak bedensel gelişim, sağlıklı yaşam, hareket eğitimi, ruhen, zihnen gelişim, ilk yardım ve beslenme kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının alt boyutu olan fiziksel gelişim ve sağlık bilgisi alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri, bedensel gelişim (f=18, % 90), sağlık yaşam (f=16, % 80), hareket eğitimi (f=15, % 75) , ruhen ve zihnen gelişim (f=13, % 65), ilk yardım (f=7 % 35 ve beslenme (f=6, % 30 bulunmuştur).

Tablo 4.6. Sosyalleşmek Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-2 “Spor faaliyetleri ve spor müsabakaları bireysel yapıldığı gibi toplu halde de birlikte yapılabilen dallara ayrılabilir. Dolayısı ile başka birileriyle etkinliği paylaşmak çocuğun sosyal dünyasını geliştirir”</i>	Paylaşmak	17	85
<i>OY-2“Öğrenci beden eğitimi dersinde arkadaşlığı ve beraber oyun oynamayı öğreniyor bu nedenle beden eğitimi dersi olması zorunludur” OY-4“Öğrenci oyun oynamakta ve sürekli bir hareket halindedir. İçine kapanık öğrencilerimiz bile bazen beden eğitimi dersinde oyun oynarken diğer arkadaşlarıyla iyi iletişim kurmaktadır. Buda o öğrencinin bir nevi içine kapanıklıktan kurtarmaktadır. Bende buna şahit olmuşumdur.”</i>	Arkadaşlık İlişkileri ve İletişim	16	80
<i>OY-14“Okul içerisinde öğrencinin alması gereken sadece zihinsel, sayısal, bilimsel dersler değil. Bunların dışında o çocuğun vücudunun, düşünce yapısının, sosyal bağlarının düzenlenmesi açısından beden eğitimi dersinin zorunlu ve gerekli olduğuna inanıyorum”</i>	Sosyal ve Duygusal gelişim	16	80
<i>OY-4“Beden eğitim dersi öğrencinin kendini ifade etmesi için gerçekten çok önemli ve gerekli bir derstir”</i>	Kendini İfade Etme	15	75
<i>OY-14“Çocuğun oynadığı oyunda bir birlik ve beraberlik var, Oynanan bu oyunlarda çocuğun kendine güveni çok üst düzeye çıkmaktadır”</i>	Özgüven	12	60

Tablo 4.6’de Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının sosyalleşmek alt boyutunda, alt kavramlar olarak paylaşmak, arkadaşlık ilişkileri ve iletişim, sosyal ve duygusal gelişim, kendini ifade etme, öz güven kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının alt boyutu olan sosyalleşmek alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri paylaşmak (f=17, %85), arkadaşlık ilişkileri ve iletişim (f=16, %80), sosyal ve duygusal gelişim (f=16, %80), kendini ifade etme (f=15, % 75), özgüven (f=12, % 60) bulunmuştur.

Tablo 4.7. Akademik Başarıya Etkisi Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<p><i>OY-19 “Şöyle düşünelim bir balonun içine ne kadar hava üflerseniz o balonu o kadar genişletirsiniz, geresiniz ve belli bir noktadan sonra o balonun herhangi dış etkenlerden dolayı patlamasını kolaylaştırmış olursunuz. Böylece evde, okulda sürekli ders, eğitim çalışma faaliyeti, bu tür çalışma düzeni çocuğu belli noktadan sonra sıkır. Yani yetişkinler içinde aynıdır. Bir insanın deşarj olması gereklidir. İçerisindeki baskıyı, tabiri caizse mahalle baskısını, aile baskısını defetmesi gerekir. Beden eğitimi dersi bunun en akademik adımıdır. Dolayısıyla çocuğa mutlaka hatta yetişkine olumlu katkısı vardır ve başarısı artacaktır.”</i></p> <p><i>OY-14 “Beden eğitimi Dersinin Akademik başarıyı %100 etkilediğini düşünüyorum</i></p>	Akademik Başarı	15	75
<p><i>OY-8“Çocuk beden eğitimi ve sportif etkinliklere katıldığı zaman kendini daha mutlu ve rahat hissetmekte ve zihin yorgunluğunu gidermiş bulunmaktadır. Böylelikle diğer derslere rahatlamış ve daha motive bir şekilde katılmaktadır”</i></p>	Motivasyon	14	70

Tablo 4.7’da Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının akademik başarıya etkisi alt boyutunda, alt kavramlar olarak akademik başarı ve motivasyon kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının akademik başarıya etkisi alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri akademik başarı (f=15, % 75), motivasyon (f=14,% 70) bulunmuştur.

Tablo 4.8. Öğretmen Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-1 “Öğretmenlerimiz eğitim fakültelerinde güzel yetiştirilirse beden eğitimi dersi okullar için vazgeçilmez derstir.”</i>	Yetersiz Eğitim	12	60
<i>OY-14 “Beden eğitimi dersi sade sanki top oynama gibi görenler var beden eğitimi dersi bu olmamalıdır. Öğretmeninizin elinde müfredat olmalı, klavuz olmalıdır”</i> <i>OY-7 “Beden eğitimi dersi=futboldur. Bunu kabul etmiyorum.”</i>	Futbol Dersi	10	50
<i>OY-7 “İlkokullarda beden eğitimi dersini çok önemsiyorum ama beden eğitimi derslerine yeni eğitim sisteminde sınıf öğretmenleri giriyor. Ancak nasıl din kültürü ve ingilizce derslerine branş öğretmenleri giriyorsa hele de bu yaşta çok önemseydiğim hareket gelişiminin beden eğitimi öğretmeni tarafında verileceğini düşünüyorum”</i>	İlkokul Beden Eğitimi Dersi	7	35
<i>OY-10 “Beden eğitimi dersi bence çok önemli bir derstir. Ancak benim öğretmenim sürekli izinli olduğundan ders boş geçmekte ve çocuklar serbest kalmaktadırlar. Beden eğitimi öğretmenin çok izinli olmasını doğru bulmuyorum.”</i>	Öğretmenin Sürekli İzinli Olması	4	20
<i>OY-18 “Beden eğitimi dersinin çok önemli olduğunu düşünüyorum ama beden eğitimi öğretmenin derste çocukları hep serbest bıraktığını görüyorum. Çocukları serbest bıraktıktan sonra kantinde oturduğunu ve hiç karışmadığını görüyorum bu doğru değil beden eğitimi öğretmeni dersini amacına uygun yapmalıdır.”</i>	Öğretmenin Kantinde Oturması	4	20

Tablo 4.8’de Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının öğretmen alt boyutunda, alt kavramlar olarak yetersiz eğitim, futbol dersi, İlkokul beden eğitimi dersi, öğretmenin sürekli izinli olması, öğretmenin kantinde oturması kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının öğretmen alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri, yetersiz eğitim (f=12,% 60), futbol dersi (f=10,% 50), ilkokul beden eğitimi dersi (f=7,% 35) öğretmenin sürekli izinli olması (f=4,% 20), öğretmenin kantinde oturması (f=4,%20) bulunmuştur.

Tablo 4.9. Milli Bayramlar Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-11 “Milli bayramlar içerisinde yürüyüş kortejlerin den tutunda sportif faaliyetlerinin tamamını beden eğitimi dersinin sınırları içerisinde. Beden eğitimi öğretmenleri tarafından organize edildiğine ben yüzlerce şahit oldum. Dolayısı ile milli günlerimizin, milli değerlerimizin hatırlanması ve bu geleneğin bir sonraki kuşağa aktarılması noktasında beden eğitimi dersi olmazsa olmazlardandır. Ama diğer derslerinde aynı özeni göstermesi gerekir.”</i>	Bayramların Önemi	16	80
<i>OY-6“Milli bayramlara yakın çocukların derslere girememesi söz konusu olmakta ve dersleri aksatmaktadırlar. Şahsım olarak benim için bu tarz faaliyetlerin çocuğun sosyal etkinliklere katılması açısından uygun buluyorum”</i>	Derslerin Aksaması	4	20

Tablo 4.9’de Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının milli bayramlar alt boyutunda, alt kavramlar olarak milli bayramlar ve derslerin aksaması kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda milli bayramlar alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri, milli bayramların önemi (f=16,%80), derslerin aksaması (f=4,%20) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.10. Spor Tesisi Alt Boyutu ve İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-1“Okulumuzda gerekli malzemeler var bu konuda yönetici olarak elimden geleni yapıp beden eğitimi öğretmenlerime destek veriyorum.”</i>	Malzeme Durumu	12	60
<i>OY-2“Okulumuzda kapalı spor salonu yoktur. Dersleri maalesef dışarıda yapılıyor. Soğuk havalarda ise öğretmenimiz dersi sınıfta yapmak zorunda kalıyor. Buda çocukların hem çok sıkılmasına hem de fiziksel olarak gerekli eğitimi almasına engel oluyor”</i>	Tesis Durumu	7	35
<i>OY-13“Maddi sıkıntılar çekiyoruz öğrencilerimize yeteri kadar malzeme alamıyoruz. Burada Milli Eğitim Bakanlığının ve Spor Bakanlığının yardımcı olmaları gerekir diye düşünüyorum”</i>	Maddi Sıkıntı	3	15

Tablo 4.10’da Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının spor tesisi alt boyutunda, alt kavramlar olarak malzeme durumu, tesis durumu ve maddi sıkıntı kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda, spor tesisi alt boyutu kavramlarının frekansları, ve yüzdeleri, malzeme durumu (f=12,% 60), tesis durumu (f=7,% 35), maddi sıkıntı (f=3,% 15) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.11. Şikâyet Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans
<i>OY-2 “Orada işlenen bir dersdir. Bu dersin içinde yeri gelecek koşuşturma olacak, yeri gelecek ses olacak bu dersin gereği ise bu noktada hoşgörülü olmak gerekir. Her dersin kendine göre bir uygulama esası vardır. Mesela matematik dersi için pergel ve cetvel olmazsa olmazlardan ise beden eğitimi dersi içinde spor malzemeleri, minder, ip, top olmazsa olmazlardandır. Okul idarecilerinin, eğitim kadrosundaki diğer öğretmenlerin destek vermesi gerek”</i>	Ses ve Gürültü Olması Önemli Değil	11
<i>OY-5 “Okul küçük olduğu için ses ve gürültü olmakta ve içeride ders yapan diğer öğretmenleri, öğrencileri ve beni de rahatsız etmektedir.”</i>	Ses ve Gürültü	4
<i>OY-9 “Hiçbir veli tarafından şikâyet gelmemiştir. Beden eğitimi dersinin böylesi stresli ortamlarda rutin olarak devam etmesi taraftarıyım. Neticede bende babayım iki evladım var spor ile uğraşıyorlar. Özellikle sınav dönemlerinde antrenmanlara devam etmesini istiyorum”</i>	Veli Şikâyeti	9
<i>OY-16“Bayram ve törenlere yakın dönemlerde veliler tarafından şikâyet gelmektedir. Velilerimiz bu dersi sadece top oynama dersi gibi algıladıkları için şikâyetlerde bulunmaktadırlar.”</i>	Veli Şikâyeti Var	6
<i>OY-5“Beden eğitimi dersinde çocuklar sürekli top oynamakta ve okul binasına zarar vermektedirler. Hatta caddeye toplar gitmekte ve tehlike arz etmektedir.”</i>	Çevreye Zarar Verme	2

Tablo 4.11’da Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının şikâyet alt boyutunda, alt kavramlar olarak ses ve gürültü, veli şikâyeti ve çevreye zarar verme kavramları ön plana çıkmıştır.

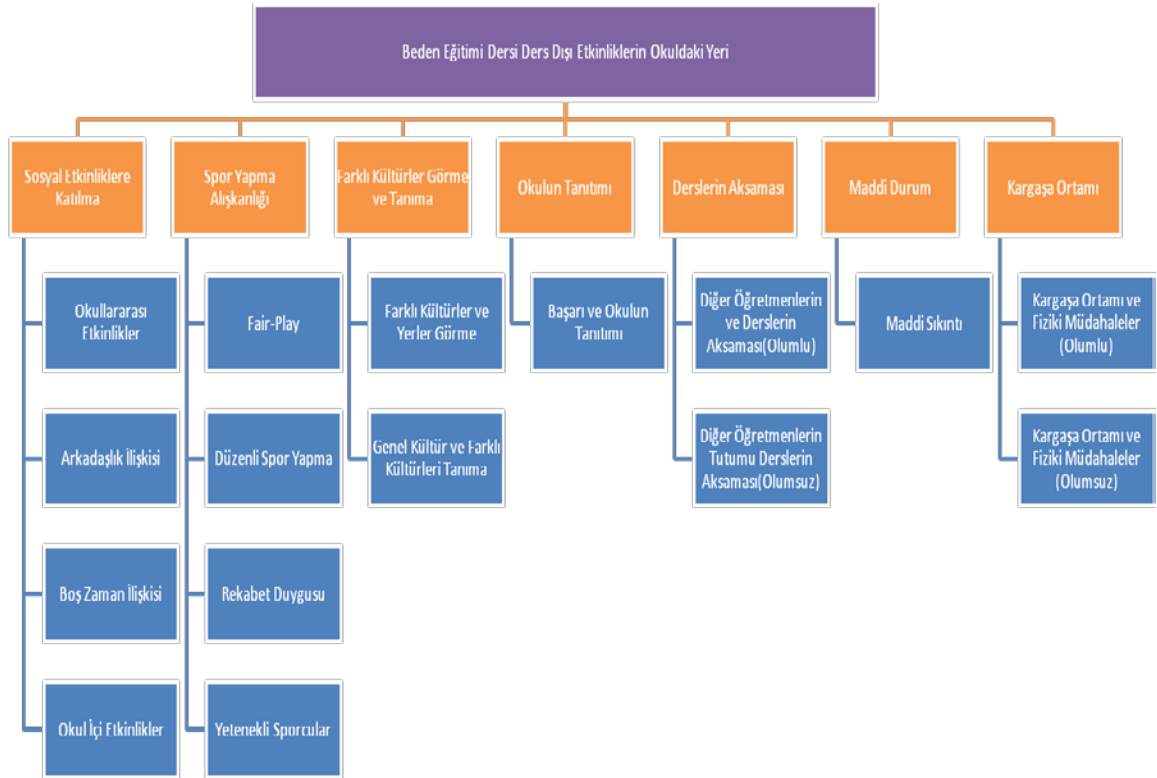
Bu bağlamda, Beden eğitimi dersini okuldaki yeri temasının, şikâyet alt boyutu kavramlarının frekansları ve yüzdeleri, ses ve gürültü olması önemli değil (f=11,% 55), ses ve gürültü var (f=4,% 20), veli şikâyeti var (f=6,% 30), veli şikâyeti yok (f=9,% 45), çevreye zarar verme (f=2,%10) olarak bulunmuştur.

4.2.2.Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerinin Okuldaki Yeri

Şekil 4.2.'de Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki gerekliliği temasının alt boyutları ve kavramları görülmektedir. Beden Eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki gerekliliği temasında oluşan yedi alt boyut ve bu boyutlara ait frekanslar ve yüzdeleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 4.12.Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerin Okuldaki Yeri

No	Alt Boyutlar	Frekans	Yüzde %
1	Sosyal Etkinliklere Katılma	13	65
2	Spor Yapma Alışkanlığı	11	55
3	Farklı Kültürler Tanıma ve Görme	17	85
4	Okulun Tanıtımı	17	85
5	Derslerde Aksama	2	10
6	Kargaşa Ortamının Oluşması	5	25
7	Maddi Durumun Yetersizliği	7	35

Şekil 4.2.Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi Ders Dışı Etkinliklerinin Okuldaki Yeri ile İlgili Görüşleri Sonucu Ortaya Çıkan Kavramlar

Tablo 4.13. Sosyal Etkinliklere Katılma Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-9“Malatya’nın kenar okulunda çalıştım taş zemin taş bahçe bulunan bir okulda ve beden eğitimi öğretmenlerimle 8 ile gittim bu yüzden bu tür etkinlikleri seviyorum. Olması gerektiğine de inanıyorum. Sosyal etkinliklere katılan çocuk da olumlu etkinlikler olduğunu gözlemliyorum”</i>	Okullar Arası Etkinlikler	17	85
<i>OY-12“Sosyal Paylaşımların artırılması noktasında kendi sınıfındaki arkadaşlarıyla bir dersi birlikte işleyip birlikte bir şeyler başarabilme zevkini tadan çocuk, başka sınıftaki arkadaşlarıyla veya okul genelinde veya okullar bazında, il bazında, bölge bazında, ülke bazında faaliyetlere katıldığında yüzlerce binlerce arkadaş edinecek belki de her şehirde dostum diyebileceği, arkadaşım diyebileceği birileri olacak.”</i>	Arkadaşlık İlişkisi	16	80
<i>OY-6“Çocuk beden eğitimi dersinde gerçekten eğleniyor ve enerjisini atıyor. Bu tür faaliyetler çocuğun okul dışındaki hayatında da boş zamanlarında da yapması gereken hareketlerdir. Çocuk böylelikle kendini daha zinde hissedecektir”</i>	Boş Zaman Etkinlikleri	15	75
<i>OY-1“Okul içi etkinliklerinin yapılması idarenin tutumuna bağlı ben kendimden örnek verecek olursam okul içi etkinlikleri seven buna öncülük yapan idareciyim”</i>	Okul İçi Etkinlikler	13	65

Tablo 4.13’de Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının sosyal etkinliklere katılma alt boyutunda, okullar arası etkinlikler, arkadaşlık ilişkileri, boş zaman etkinlikleri ve okul içi etkinlikler kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının sosyal etkinliklere katılma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri, okullar arası etkinlikler (f=17,% 85), arkadaşlık ilişkileri (f=16,% 80), boş zaman etkinlikleri (f=15,% 75), okul içi etkinlikler (f=13,% 65), olarak bulunmuştur.

Tablo 4.14. Spor Yapma Alışkanlığı Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-1 “Spor müsabakalarını okulda ve okul dışında yapılmasını önemsiyorum. Bu tür etkinlikler sporun kardeşlik birlik beraberlik olduğu ruhunu aşılattığına inanmaktayım”</i>	Fair Play	14	70
<i>OY-20 “Sosyal etkinliklere katılan çocuk kendisini okul dışı hayatında da spor yapma alışkanlığını kazandırmaktadır.”</i>	Düzenli Spor Yapma	11	55
<i>OY-16 “Bu tür etkinliklere katılan öğrenciler heyecan yaşar, rekabet duygusu gelişir bu tür etkinliklerin olması şarttır hatta iller bazında da yapılmalıdır. Bu çocukların spora kazandırılması gerekiyor”</i>	Rekabet Duygusu	10	50
<i>OY-2 “Milli formayı giymiş ve ülkemize ciddi anlamda başarılar getirmiş sporcularımız hepsi tabiri caizse bu torna tezgâhından geçmiştir. Bunların hiçbiri annesinden doğarken bu başarılarla doğmamıştır. İllaki beden eğitimi dersinin, beden eğitimi öğretmenin ve devam ettikleri spor kulüplerinin birikimleri sonucudur”</i>	Yetenekli Sporcular	9	45

Tablo 4.14’de Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının spor yapma alışkanlığı alt boyutunda, fair play, düzenli spor yapma, rekabet duygusu, yetenekli sporcular kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının spor yapma alışkanlığı alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları

ve yüzdeleri, fair play (f=14,% 70), düzenli spor yapma alışkanlığı (f=11,% 55), rekabet duygusu (f=10,% 50) ve yetenekli sporcular (f=9,% 45) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.15.Farklı Kültürler Görme ve Tanıma Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-4“Bu tür etkinlikler ile öğrenciler farklı bölgeler, farklı coğrafyalar görür. Oğlum geçen yıl Denizli’ye müsabakaya gitti. Hala inanır mısınız babacığım fırsat olsa da Denizli’ye gidebilsek diyor. Oradaki travertenler güzeldi, Denizli güzeldi, insanlar bize yardımcı oldular diye oradaki anılarını anlatıyor. Sadece 5 gün kaldı. Şimdi benim oğluma bunu kazandıran dersin zorunlu olması ve etkinliklerin olması, hatta yelpazesinin genişletilerek devam edilmesi ve bu noktada resmi anlamda devletin çözümler üretmesi gerekmektedir”</i>	Farklı Kültürler ve Yerler Görme	17	85
<i>OY-15“Bu etkinlikler sayesinde öğrencinin genel kültürü gelişir, farklı kültürleri tanır, onlarla etkileşim ve paylaşım içinde olur.”</i>	Genel Kültür ve Farklı Kültürleri Tanıma	16	80

Tablo 4.15’de Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının farklı kültürler görme ve tanıma alt boyutunda, farklı kültürler ve yerler görme, genel kültür ve farklı kültürleri tanıma kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının farklı kültürler görme ve tanıma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri farklı kültürler ve yerler görme (f=17,% 85), farklı kültürleri tanıma ve genel kültür (f=16,% 80) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.16.Okulun Tanıtımı Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<p><i>OY-7“Malatya da takımlar içerisinde biz birinci olduk biz başardık diyor ve okulun tanıtımı en iyi şekilde yapılmaktadır”</i></p> <p><i>OY-11“Okullar arası müsabakalara katılımın okulun tanıtımı açısından önemli olduğunu düşünüyorum ancak bu tarz müsabakalara katılırken oyun kurallarını iyi öğrenmek gerektiğini düşünüyorum”</i></p>	Başarı ve Okulun Tanıtımı	17	85

Tablo 4.16’de Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının okulların tanıtımı alt boyutunda, başarı ve okulun tanıtımı, kavramları ön plana çıkıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının okulun tanıtımı alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri başarı ve okulun tanıtımı (f=17,% 85) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.17. Derslerin Aksaması Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-18-“Bu etkinliklere bizzat destek vermekteyim. Öğrenci spor yapmalıdır. Öğretmenin şikâyet etmesine müsaade etmem bu etkinliklere katılımın olması gerektiğini anlatırım. Zaten yönetmeliğimizde de sosyal etkinliklere katılan öğrenci desteklenir der”</i>	Diğer Öğretmenlerin Tutumu ve Derslerin Aksaması (Olumlu)	16	80
<i>OY-5“Bu etkinliklerin olması taraftarı değilim çünkü çocuklar derslerden geri kalmaktadır. Öğretmenler sürekli şikâyet emektedirler”</i>	Diğer Öğretmenlerin Tutumu ve Derslerin Aksaması (Olumsuz)	2	10

Tablo 4.17’de Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının derslerin aksaması alt boyutunda, diğer öğretmenlerin tutumu ve derslerin aksaması, kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının derslerin aksaması alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri derslerin aksaması ve diğer öğretmenlerin tutumu olumlu (f=16,% 80), derslerin aksaması ve diğer öğretmenlerin tutumu olumsuz (f=2,% 10) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.18. Maddi Durum Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-3 “Okullara sürekli yazılar gelir şu dallarda sportif faaliyetlere katılın diyorlar. Ama inanın öğretmenlerime maçlarda birinci olmaması için telkinlerde bulunduğum zamanlar oldu, çünkü destek yoktu.”</i>	Maddi Sıkıntı	7	35
<i>OY-1 “Sivas’a Türkiye şampiyonasına gittik. Eczacıbaşı’nın alt yapısıyla maç yapıyoruz bizde beden eğitimi öğretmeni orada koçmuş dışarıdan tutmuşlar ve ayda 3000 tl alıyor velileri orada ellerinde kamera, uçakla gelmişler, biz burada zor servis bulduk dışarı çıktık dürüm aldık yedik ve benim gözlerim yaşardı”</i>			

Tablo 4.18’da Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının maddi durum alt boyutunda, maddi sıkıntı, kavramı ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının maddi durum alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri maddi sıkıntı (f=7,% 35) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.19. Kargaşa Ortamı Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-8“Sosyal Etkinlikleri destekliyorum ve karışıklık olduğunu düşünmüyorum sadece eğitim faaliyetinde bulunuyoruz. Ses ve gürültüde yapılan faaliyetin gereğidir. Dozajı aşmadığı sürece herkes hoş görecektir”</i>	Kargaşa Ortamı ve Fiziki Müdahaleler (Olumlu)	14	70
<i>OY-5“Sınıf içi yapılan bahar turnuvaları tamamen okulda başıboşluk yaratmakta ve kavgalara sebep olmakta ve okulun fiziki yapısına zarar vermektedir. Hem de dersler aksamaktadır”</i>	Kargaşa Ortamı ve Fiziki Müdahaleler (Olumsuz)	5	25

Tablo 4.19’de Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının kargaşa ortamı alt boyutunda, kargaşa ve fiziki müdahaleler, kavramı ön plana çıkmıştır.

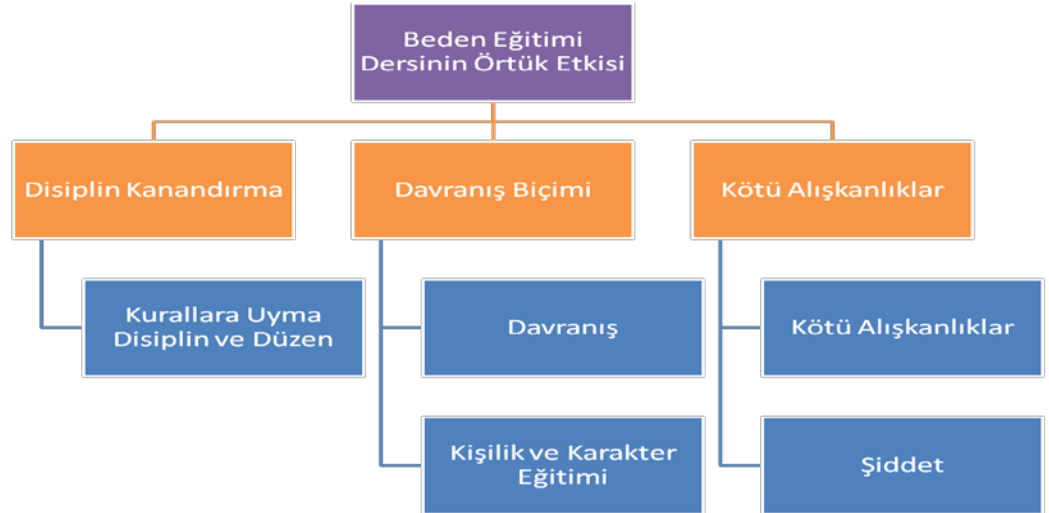
Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının kargaşa ortamı alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri kargaşa ve fiziki müdahaleler olumlu (f=14,% 70), kargaşa ortamı ve fiziki müdahaleler olumsuz (f=5,% 25) olarak bulunmuştur.

4.2.3.Beden Eğitimi Dersinin Örtük Etkisi

Şekil 4.3.'de Okul yöneticilerinin Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının alt boyutları ve kavramları görülmektedir. Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasında oluşan üç alt boyut ve bu boyutlara ait frekanslar ve yüzdeleri aşağıda verilmiştir:

Tablo.4.20.Beden Eğitimi Dersi Örtük Etkisi Teması

No	Alt Boyut	Frekans	Yüzde %
1	Disiplin Kazandırma	17	85
2	Kötü Alışkanlıklar	14	70
3	Davranış Biçimi	15	75

Şekil 4.3 Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersinin Örtük Etkisinin Okuldaki Yeri ile İlgili Görüşleri Sonucu Ortaya Çıkan Kavramlar

Tablo 4.21. Disiplin Kazandırma Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<p><i>OY-10“Beden eğitimi dersinde öğrenci gerekli olan disiplini almaktadır. Bu disiplini alan öğrenci sınıfta, okulda, kurallara fazlasıyla riayet etmektedir.”</i></p> <p><i>OY-13 “Bir spor salonunda veya beden eğitimi dersinin başlangıcında öğretmenlerini, öğrencilerin hazır olmaları ona aynı güzellikte mukavele etmeleri ve belli bir emir komuta içerisinde, senkronize hareketleri belli bir disiplin içerisinde yapmaları başlı başına bir düzenin ve bir disiplinin eğitimidir.”</i></p> <p><i>OY-3 “Beden eğitimi derslerinin okuldaki disiplinin kaynağı olduğunu okuldaki tertip ve düzenin ilk basamağı olduğunu düşünüyorum”</i></p>	Kurallara Uyma Disiplin ve Düzen	17	85

Tablo 4.21’de Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının disiplin kazandırma alt boyutunda, kurallara uyma, disiplin ve düzen kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının disiplin kazandırma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri kurallara uyma disiplin ve düzen (f=17,% 85) olarak bulunmuştur

Tablo 4.22. Davranış Biçimi Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY-15 “Türk milli kültürününün temel ilkelerden bir tanesi de büyüğe saygı küçüğe sevgi ilkesidir. Ben beden eğitimi dersinin bunu verdiğine inanıyorum.”</i>	Davranış	15	75
<i>OY-14 “Beden eğitimi ve spor bilincini ve eğitimini gerçek anlamda almış bir çocuk argo kelimeleri kullanmayacaktır. Ama dediğim gibi gerekli eğitim bilincine ulaşmış kişiler”</i>			
<i>OY-12 “Beden eğitimi dersinde gerekli eğitim verildiği zaman çocuğun kişiliği ve karakterini geliştirdiğini, ve bununla beraber toplum içinde sevilen birey olacaklarını düşünüyorum.”</i>	Kişilik ve Karakter Eğitimi	8	40

Tablo 4.22’da Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının davranış biçimi alt boyutunda, davranış (saygı, ahlak) ve kişilik ve karakter eğitimi kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının davranış biçimi alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri davranış (f=15,% 75), kişilik ve karakter eğitimi (f=8,% 40) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.23.Kötü Alışkanlıklar Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı Örneği	Kavramlar	Frekans	Yüzde %
<i>OY- 17“Sigara yaşının 8-10’a düştüğü bir ülkede yaşıyoruz. Spor eğitimi almış bir gencin veya çocuğun sigara, alkol, uyuşturucu gibi hoş olmayan kötü alışkanlıklara yaklaşmayacağını ve böyle bir çevrede de olmayacağını hatta böyle arkadaşları varsa onları da çekeceğini düşünüyorum”</i>	Kötü Alışkanlıklar	14	70
<i>OY-20 “Beden Eğitimi dersinin temel eğitimini alan öğrenci gerek okul içinde gerek sosyal hayat içerisinde herhangi bir olumsuz veya illegal bir yola başvuracağını düşünmüyorum”</i>	Şiddet	10	50

Tablo 4.23’de Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının kötü alışkanlık alt boyutunda, kötü alışkanlıklar ve şiddet kavramları ön plana çıkmıştır.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının kötü alışkanlıklar ve şiddetten uzaklaşma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları ve yüzdeleri, kötü alışkanlıklar (f=14,%70), şiddet (f=10, % 50) bulunmuştur.

5.TARTIŞMA

5.1. Nicel bulgulara İlişkin Tartışma

Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın nicel verilerine ilişkin tartışması yapılacaktır.

Okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde erkek yöneticilerinin (SO:152,36), kadın yöneticilerinin (SO:161,67) bulunmuştur (Tablo.4.2). Ölçeği uygulamaya katılan kadın yöneticilerinin sayısının az olmasına rağmen SO'su daha yüksek çıkmıştır. Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının cinsiyet açısından önemli olmadığı kadın ve erkek yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemseydiği sonucuna varılabilir. Buradan da cinsiyet durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde 29-35 yaş (SO:155,98), 36-45 yaş (SO:148,11), 46-55 yaş (SO:151,36), 56-65 yaş (SO:159,29) bulunmuştur (Tablo.4.2). 56-65 yaş aralığında bulunan okul yöneticilerinin SO'su daha yüksek çıkmıştır. Ancak yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Okul yöneticilerinin hangi yaşta olursa olsun beden eğitimi dersinin önemli bir ders olduğunu benimsedikleri sonucuna varılabilir. Ancak SO'lara bakıldığında tecrübeli yöneticilerinin beden eğitimi dersini daha çok önemseydiklerini söylemek mümkündür. Buradan da yaş aralığı daha düşük olan okul yöneticilerinin SO'larının düşük olmasının nedenini günümüzdeki sınav sistemleri göz önünde bulundurulursa normal olduğu söylenebilir. Ancak günümüz sınav sisteminde beden eğitimi dersinin ve fiziksel aktivitelerin öğrenciyi daha çok motive edeceği, öğrenciyi ruhen ve zihnen rahatlatacağı ve böylece başarının da arttırabileceğini okul yöneticilerinin

unutmaması ve düşünmesi gerekir. Elde edilen sonuçlara göre okul yöneticilerinin yaş durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin öğrenim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde ön lisans (SO:164,03), lisans ve lisans üstü (SO:151,07) bulunmuştur (Tablo.4.2). Ön lisans mezunu okul yöneticilerinin SO'ları daha yüksek çıkmasına rağmen yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin öğrenim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemsedikleri söylemek mümkündür. Hem yaş hem de meslek hizmet yılı olarak tecrübeli olduklarını düşünen ön lisans mezunu okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini daha çok önemsediklerini söylenebilir. Beden eğitimi dersi çocuğun hareket gelişimini en üst seviyeye çıkarma açısından önemli ve vazgeçilmez bir derstir(19). Tecrübeli okul yöneticilerinde beden eğitimi dersinin genel eğitimin vazgeçilmez bir parçası olduğunu ve çocuğun hareket gelişimi açısından önemli olduğunun daha çok farkında oldukları sonucuna varılabilir. Burada da okul yöneticilerinin yaş aralığı değişkeninde olduğu gibi tecrübeli yöneticilerinin beden eğitimi dersini daha çok önemsedikleri söylenebilir. Ancak genel olarak bakıldığında istatistiksel açıdan öğrenim durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı görülmektedir.

Okul yöneticilerinin okuldaki görevlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde müdür (SO:155,57), müdür baş yardımcısı (SO:124,00) müdür yardımcısı (SO:156,25) bulunmuştur (Tablo.4.2). Sonuçlara bakıldığında müdür ve müdür yardımcılarının SO'ları daha yüksek ve çok yakındır. Okul müdürlerinin ve müdür yardımcılarının beden eğitimi dersini müdür baş yardımcılara oranla daha fazla önemsedikleri söylenebilir. Ancak yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin okuldaki görevlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Okul müdür başyardımcıları okul müdüründen sonra yetkili kişilerdir. Bu yüzden okul müdürü olmadığı zamanlar içerisinde ve genel olarak da okulun her türlü idari ve mesleki işlemlerini yürütürler. Bu nedenle beden eğitimi dersinde meydana gelebilecek muhtemel ses ve gürültüden rahatsızlık duymuş olabilirler. Bu da SO'larının düşük çıkmasına etken etmiş olabilir. Ancak bu etkinin fark

yaratmayacak bir etki olduğunu istatistik sonuçları göstermektedir. Buradan da okuldaki görev durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin meslek hizmet yıllarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde 1-10 yıl (SO:114,77), 11-20 yıl (SO:152,47) 21-30 yıl (SO:144,87) 31-35 yıl (SO:162,91), 36-üzeri yıl (SO:166.,66) bulunmuştur (Tablo.4.2). Sonuçlara göre 31-35 yıl ve 36 yıl ve üzeri tecrübeye sahip okul yöneticilerinin SO'ları daha yüksek çıktığını ve beden eğitimi dersini daha çok önemsedikleri söylenebilir. Ancak yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin meslek hizmet yıllarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemsedikleri ancak hizmet yılı okul yöneticilerinin SO'larını düşük çıkması da düşündürücüdür. Yukarıda yaş aralığı öğrenim durumu değişkeninde olduğu gibi yine tecrübeli yöneticilerin beden eğitimi dersinin çocuğun fiziksel gelişimi açısından önemli olduğunu, ruhen ve zihnen rahatlattığını ve böylelikle diğer derslere daha çok motive olabileceğini düşündükleri söylenebilir. Meslek hizmet yılı az olan okul yöneticilerinin de gelişen teknolojiyi göz önünde bulundurarak çocukların fiziksel hareketlerden yoksun olduklarını ve bununda çocuğa hem fiziksel açıdan hem de zihinsel açıdan rahatsızlık vereceğini düşünmeleri gerektiğini söylemek doğru olacaktır. Ancak çıkan istatistiksel sonuçlar neticesinde meslek hizmet yıllarının tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yıllarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde 1-5 yıl (SO:140,70), 6-10 yıl (SO:163,63), 11-15 yıl (SO:159,47) 16-20 yıl (SO:136,39), 21-25 yıl (SO:153,13), 26-30 yıl (SO:172,22), 31 ve üzeri yıl (SO:156,96) bulunmuştur (Tablo.4.2). Sonuçlara bakıldığında yöneticilik de tecrübe arttıkça beden eğitimi dersinin daha çok önemsendiği söylenebilir. Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin yöneticilik hizmet yıllarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Beden eğitimi dersi çocuğun temel hareket becerileri, nesne kontrolü gerektiren hareket becerileri, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri, sosyal ve düşünme becerileri, sportif hareket becerilerinin gelişimi

açısından önemli bir derstir (24, 25, 26). Bu beceriler ilkokuldan başlar, ortaokulda ve lisede devam eder. Bu açıdan bakıldığında beden eğitimi dersinin önemi çok büyüktür. Okul yöneticilerinin de bunun farkında olduklarını söylemek mümkündür. Ancak görevine yeni başlayan okul yöneticilerinin buna daha çok dikkat etmeleri gerekmektedir. Yine de okul yöneticilerinin, yöneticilik hizmet yıllarının tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin yöneticiliğe atama durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde sınavla (SO:153,33), sınavsız (SO:153,73), görevlendirme (SO:143,09) bulunmuştur (Tablo.4.2). Sonuçlara bakıldığında görevlendirme ile atanan okul yöneticilerinin SO'su daha düşüktür. Buna rağmen yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin yöneticiliğe atama durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Sınavla ve sınavsız atanan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini daha çok önemsedikleri söylenebilir. Sınavsız atanan okul yöneticilerinin sınav olmadığı dönemlerde atandığı ve daha tecrübeli okul yöneticileri olduğunu söylemek doğru olacaktır. Görevlendirme ile atanan okul yöneticilerin çok yeni oldukları ve yöneticilik görevinden sınavla atanan okul yöneticileri olduğu zaman her an alınabileceği ve daha tecrübesiz oldukları söylenebilir. Okul yöneticiliği daimi ve tecrübeli olan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini daha çok önemsediklerini, bununda yukarıda belirtildiği üzere beden eğitimi dersinin çocukların hareket gelişimi açısından önemli olduğunu geçmişteki tecrübelerinden kaynaklandığı söylenebilir. İstatistiksel hesaplamalar yöneticiliğe atama durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığını göstermektedir.

Okul yöneticilerinin okuldaki öğrenci sayısına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde 0-1000 (SO:146,78), 1001-2000 (SO:164,15), 2001-üzeri (SO:154,90) bulunmuştur (Tablo.4.2). Sonuçlar öğrenci sayısının fazlalığı ya da azlığı okul yöneticilerinin tutumunu etkilemediği ve ne olursa olsun beden eğitimi dersinin önemli bir ders olduğunu düşündüklerini söylenebilir. Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin okuldaki öğrenci sayısına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Buradan da yöneticiliğe öğrenci sayısının tutum açısından önemli bir unsur olmadığını sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin okul türüne göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde ilkokul (SO:162,88), ortaokul (SO:142,90), düz lise (SO:162,88), anadolu lisesi (SO:142,90), fen lisesi (SO:162,88), meslek ve teknik lise (SO:142,90), spor lisesi (SO:145,67), güzel sanatlar lisesi (SO:128,75), ilk ve orta (SO: 159,01), diğer (SO:101,06) bulunmuştur (Tablo.4.2). Sonuçlara bakıldığında ilkokul, düz lise, fen lisesi okul türlerinin SO'larının yüksek olduğu görülmektedir. Ancak burada en çarpıcı sonuç spor liselerinin SO'larının düşük olduğudur. Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin okul türüne göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ancak, bakıldığında ilkokul, düz lise ve fen liselerinde beden eğitimi dersinin daha fazla önemsendiği görülmektedir. İlkokulda beden eğitimi dersi çocukların temel hareket becerisinin, aktif ve sağlıklı yaşam becerilerinin öğrenildiği, kavram ve stratejilerin yaşam becerileri ile ilişkilendirildiği yerdir (24). Bu açıdan bakıldığında ilkokuldaki yöneticilerin beden eğitimi dersinin önemsemeleri önemlidir. Düz lise ve fen lisesinde ise beden eğitimi dersi, ortaokulun devamı olarak artık gençlerin bilinçlendiği, sportif becerilerinin geliştiği ve gelişmeye devam edeceğini amaç edinmiştir (26). Özellikle fen lisesi öğrencilerinin sürekli sayısal derslere ağırlık vermelerinin çocuğu bunaltabileceği bu yüzden fiziksel hareketlilik gerektiren beden eğitimi dersinin çocuklar için vazgeçilmez bir ders olduğu söylenebilir. Ancak sporun eğitimi veren spor liselerinde ortalamasının diğer liselere göre düşük çıkması düşündürücüdür. Spor liseleri sporun hem teorik hem de pratik olarak verildiği eğitim kurumlarıdır. Düşük çıkmasının nedenlerinden biri okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmeni olmamasından kaynaklı olabilir, diğeri de bazı spor liselerinde maalesef kapalı spor salonlarının olmayışı, spor tesislerinin yetersizliği yöneticileri umutsuzluğa itmiş olabilir. Yine de istatistiksel sonuçlara bakıldığında okul türünün tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin spor yapma durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde lisanslı olarak sporculuk yaptım (SO:121,64), lisanssız olarak sporculuk yaptım (SO:153,50), spor yapmadım (SO:159,28) bulunmuştur

(Tablo.4.2). Sonuçlara bakıldığında spor yapmayan okul yöneticilerinin SO'su daha yüksek çıkmıştır. Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin spor yapma durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buradan spor yapan ve spor yapmayan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı olumlu bir tutum içerisinde olduğunu söylenebilir. Spor yapmayan okul yöneticileri de sporun önemini beden eğitimi dersinin önemli olduğunu görmeleri çocuğun hareket gelişimi açısından önemli bir yaklaşım olarak nitelenebilir. Buradan da spor yapma durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmeni durumuna göre, beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde evet (SO:152,93), hayır (SO:154,05), bulunmuştur (Tablo.4.2). Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmeni olup olmama durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Beden eğitim öğretmeni dersin bilimsel eğitimini almış kişiler olarak nitelenebilir. Ancak beden eğitimi öğretmeni bulunmayan okul yöneticilerinin de, beden eğitimi dersini önemseydiğini söylemek mümkündür. Buradan da beden eğitimi öğretmeni olup olmama durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin kapalı spor salonu var mı durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde evet (SO:173,71), hayır (SO:149,96), bulunmuştur (Tablo.4.2). Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin kapalı spor salonu durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buradan da kapalı spor salonu olup olmama durumunun tutum açısından önemli bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Okul yöneticilerinin okuldaki sportif başarı durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları incelendiğinde ilk üç derece (SO:149,44), bölge ve üstü (SO:156,40), derece yok (SO:133,05) bulunmuştur (Tablo.4.2). Yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda okul yöneticilerinin sportif başarı durumuna göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Sonuçlara bakıldığında okuldaki sportif başarının olması okul yöneticilerini olumlu

etkilediği görülmektedir. Sportif başarı hem çocuğa önemli kazanımlar sağlayabilir, hem de okulun tanıtımı açısından önemli olduğu söylenebilir. Ancak sportif başarısı bulunmayan okul yöneticilerinin de beden eğitimi dersini önemsedikleri de istatistiksel hesaplamalar göstermektedir.

Bu sonuçlar neticesinde literatüre bakıldığında yapılan çalışmalar (Tokat, (2013), (93), Yılmaz, (2012) (92), Şahin, (2011) (91), Özkaya, (2010) (87), Altıntaş, (2006) (82), Bal, (2010) (89), Kalyoncu, (2008) (85), Gözen, (2006) (83), Karaküçük, (1999) (114), Gibson, (1972) (94), Gordon, (1977) (95), Gorman, (1977) (96), Barros, (1982) (97), Graening, (1983) (98), Thornburg, (1986) (99), Wandzilak ve arkadaşları, (1988) (100), Scantling, (1990) (101), Butler and Mergardt, (1994) (102), Sallis ve arkadaşları, (1996) (104), Poulton, (1997) (105), Williams, (1998) (106), Walker, (2003) (107), nicel çalışma sonuçlarını desteklemektedir. Sadece Lock ve arkadaşlarının (1995) (103), yılında okul müdürleri ile yaptığı çalışmada, müdürlerin beden eğitimi dersine yeterli desteği vermedikleri, beden eğitimi dersini diğer derslerle kıyaslandığında önem sırasına göre son sıralara koyduğu dikkat çekmektedir. Bu çalışma yapılan çalışmaların bulgularıyla tamamen ters düşmektedir.

Nicel araştırma sonrasında okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının bazı değişkenler açısından istatistiksel olarak fark bulunmamış, ancak okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla nicel araştırmaya katılan okul yöneticileri arasından en olumlu cevap veren ve en olumsuz cevap veren 20 okul yöneticisi belirlenmiş ve belirlenen okul müdürleri ile nitel çalışma yapıp beden eğitimi dersine karşı tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Nitel çalışmanın tartışması “nitel bulgulara ilişkin tartışma” bölümünde yapılmıştır.

Yapılan çalışmalarda öğrenci ve öğretmenlerinde beden eğitimi dersine karşı tutumlarının da olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilere yönelik yapılan çalışmalar, Guan, McBride, Xiang, 2001 (115), Stewart ve Gren, 1991 (116), Stenzer, Ernest, Fenster, Langford 2004 (117), Alenezi, 2005 (118). Hünük ve Demirhan, 2003 (32), Koca ve Demirhan, 2004 (119), Koca, Aşçı ve Demirhan, 2005 (120), Koca ve Aşçı, 2004 (121), Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004 (1), Güllü, 2007 (7), Güllü, Korucu, 2005 (122), Tavlaş, 2012 (123),

5.2.Nitel Bulgulara İlişkin Tartışma

Malatya’da görev yapan 20 okul yöneticisi ile yapılan görüşmeler neticesinde 3 tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar, beden eğitimi dersinin okuldaki yeri, beden eğitimi dersi, ders dışı etkinliklerin okuldaki yeri ve beden eğitimi dersinin örtük etkisidir. Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının alt boyutları ise müfredat, fiziksel gelişim ve sağlık, sosyalleşmek, akademik başarı, milli bayramların önemi, hareket eğitimi, öğretmen ve şikâyet olmak üzere toplam sekiz kavramdan oluşmuştur.

Okul yöneticileri, beden eğitimi dersinin okuldaki yeri, temasının müfredat alt boyutunda müfredattan oluşan sıkıntıların olduğunu, programın tam olarak uygulanması gerektiğini, uygulandığı takdirde öğrencinin fiziksel, ruhsal, zihinsel olarak gerekli kazanımları almış olacağını belirtmişlerdir. Beden eğitimi dersi öğretmeni, müfredat programını uygulamadığı takdirde öğrenci için çok önemli olan kazanımların verilemeyeceğini söyleyen okul yöneticileri, beden eğitimi ders saatinin de yeterli olduğunu, seçmeli derslerin de beden eğitimi derslerini desteklediğini ifade etmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici görüşleri şöyledir; *OY-12 “Beden Eğitimi dersinde beden eğitimi öğretmenlerimiz müfredatı uygulamıyorlar müfredatı uygulamaları lazım, müfredatı uygulasalar çocuklar gerekli kazanımları alacaklardır.” OY-1. Beden Eğitimi ders saatini müfredat uygulandığı takdirde yeterli buluyorum, zaten seçmeli spor ve fiziksel etkinlik dersi de ders saatini destekliyor”*

Bütün derslerde olduğu gibi beden eğitimi dersinde de müfredat çok önemlidir. Müfredat doğru uygulandığı takdirde çocuklar belirtilen kazanımları en doğru şekilde alabileceklerdir. Bu kazanımları almaları kendilerine olan güveni ve hareket becerilerini de olumlu seviyede artırabilecektir. Yöneticilerin ifadelerinden beden eğitimi dersinde müfredatın tam olarak uygulanmadığı sonucuna varılabilir. Literatüre bakıldığında, Şahin’in (2011)’ de okul müdürleri ile yaptığı çalışma da okul müdürlerinin beden eğitimi dersi müfredat programının hedeflerini gerçekleştirme konusunda eksik olduğunu dile getirdiklerini (91) söylemeleri yapılan

araştırma sonucunu desteklemektedir. Bununla ilgili yönetici görüşü ise şöyledir; *“Program tam olarak müfredata uygun gitmiyor. Bu öğretmenlerden, programın öğrenciye ve okula uymadığından kaynaklanıyor.”*(M.4) (91). Yine literatüre bakıldığında, Yılmaz, (2012) yılında okul yöneticileri ile ilgili yaptığı çalışmada beden eğitimi dersinin öğretmeni tarafından müfredata uygun olarak yapıldığı takdirde öğrencinin çok yönü gelişeceğini belirtmeleri de yapılan araştırma sonucunu desteklemektedir (92). Bu konu ile ilgili okul yöneticileri şöyle ifade etmişlerdir; *“Ders müfredat doğrultusunda, iyi şekilde uygulanırsa öğrencilerin gelişimi olumlu yönde olur. Beden Eğitimi öğretmenin alan bilgisi ve mesleki bilgisi önemlidir. Okul içi ders faaliyetlerine yeterince zaman ayırmayıp, okul dışı faaliyetlere önem verirse, performansı düşük olur”* (Y4) (92) Literatürdeki diğer çalışmalarda yapılan araştırma bulgularını desteklemektedir (Özkaya, (2010) (87), Tokat, 2013) (93).

Beden eğitimi ders saati müfredatın uygulanması bakımından önemlidir. Gerekli saha tesis ve malzemenin temini konusunda problem olmadığı takdirde ders saatinin yeterli olduğu düşünülebilir. Özellikle saha tesis ve malzeme konusunda yetersiz olan okullarda beden eğitimi öğretmeni ve yöneticilere büyük görevler düşmektedir. Literatüre bakıldığında Şahin'in (2011) yılında okul müdürleri ile yaptığı çalışmada ders saatinin yeterli olduğunu söyleyen okul yöneticileri olduğu gibi, ders saatinin yeterli olmadığını söyleyen yöneticilerinde bulunduğu görülmektedir (91). Bu çalışmada ders saati yeterli diyen okul yöneticileri yapılan araştırmayı desteklemektedir. Bu konu ile ilgili yönetici görüşü ise şöyledir; *“Yeterlidir. Gerekli çalışmalar bu saat içerisinde sığdırılır.”*(M.2)(91) .Şahin'in yaptığı çalışmada beden eğitimi ders saati yeterli değildir diyen okul yöneticisinin görüşü ise; *“ Kesinlikle yeterli değildir. Çünkü öğrenciler giyinip diğer derslere zor yetişiyorlar. Buda öğrencileri ve öğretmenleri etkiliyor.”*(M.5) (91). Buradan da yukarıda belirtildiği gibi yeterli tesislerin olmadığı takdirde ders saatinin yetersiz olduğu söylenebilir. Yine literatüre bakıldığında Yılmaz'ın 2012'de okul yöneticileri ile yaptığı çalışmada beden eğitimi ders saati yeterli olmadığını spor salonu olmayan

okullarda hedeflere ulaşmanın zor olduğunu dile getirmişlerdir (92). Yönetici görüşü ise şöyledir; *“ders saatinin artırılmasından yanayım. Hijyen kurallarına uygun ve sağlıklı bir ders için öğleden sonra ders yapılmalı. Belki de öğleden sonrası sportif ve kültürel faaliyetlere ayrılmalı”*(Y5) (92), bir başka yönetici ise *“Öğretmenin etkili ders işlemei ders saatinin yeterliğini belirleme de kıstastır. Ders amaca uygun yapılırsa ve dersin içeriği öğretmen tarafından iyi doldurulursa, bu ders saatinin daha da artması gerektiği kanısındayım. Eğer içi bomboş, öğrencilere fiziksel, sosyal ve ahlaki açıdan hiçbir katkı sağlamayacak ders konumunda ise, bu ders saati öğrencilerde istenmeyen davranışların oluşmasına zemin hazırlayacağından azaltılmasından yanayım”* (Y1) (92). Yine Özkaya, (2010) (87), Gözen,(2006) (83). Tokat’ın (2013) (93)’ yaptığı çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir. Ancak, Özşeker ve Orhun’un, (2005)’ de yaptığı çalışmada beden eğitimi dersi saatinin az olduğu sonucuna ulaşmıştır (125). Bu çalışma yapılan araştırmayı desteklememektedir.

Bu bağlamda “Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri” temasının müfredat alt boyutu frekansı 13, ders saati 19 olarak bulunmuştur. Okul yöneticilerinin belirtmiş olduğu bu ifadelerden beden eğitimi dersini önemseydiği, beden eğitimi dersinin kazanımlarının öğrenciye doğru verilmesi gerektiğini, beden eğitimi ders saatinin doğru kullanıldığı takdirde yeterli olacağını belirtmeleri, beden eğitimi dersine karşı olumlu bir tutum içerisinde olduğunu gösterebilir.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının fiziksel gelişim ve sağlık bilgisi alt boyutunda, alt kavramlar olarak hareket eğitimi, bedensel gelişim, ruhen, zihnen gelişim, sağlıklı yaşam, ilk yardım ve beslenme kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri, beden eğitimi dersinin öğrencilere hareket eğitiminin kazandıracağını, temel motor becerilerini ve sportif becerilerini geliştireceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin beden eğitimi dersinde eğlendiklerini söyleyen okul yöneticileri, öğrencilerin beden eğitimi dersinde müfredatta belli olan kazanımları aldığı takdirde fiziksel gelişimine yararlı olacağını ifade etmişlerdir. Okul yöneticileri; Ruhun beden sağlığına bağlı olduğunu ve beden eğitimi dersinin öğrenciyi ruhen ve zihnen rahatlattığını ve diğer derslere zihin yorgunluğunu atarak

girdiklerini yani beden eğitimi dersinin zihin yorgunluğuna da iyi geldiğini dile getirmişlerdir. Yine beden eğitimi dersinin sağlık açısından önemli olduğunu ve hayat boyu yapılan sportif etkinliklerin insan sağlığına yararlı olacağını, sağlıkla ilgili her türlü bilgiyi alabileceklerini, doğru beslenmenin insan sağlığı açısından önemini kavratılan bir ders olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca beden eğitimi dersinde fiziki şartlarda dikkate alınır sakatlıkların meydana gelmesi olasıdır derken öğrenciler bu sakatlıklara yapılabilecek ilk müdahaleleri öğrenebildiklerini dile getirmişlerdir. Bunlarla ilgili yönetici görüşleri ise şöyledir; OY-7“*Beden eğitimi dersi çocuğa hareketlilik kazandırır. Çocuk koşar, atlar eğlenir. Çocuğun motor becerileri gelişir. Buda çocuğun lehinedir*” OY-3“*Çocuğun fiziksel gelişimi açısından beden eğitimi dersi çok elzemdir*” OY-11“*Spor sayesinde çocukların ruhen ve zihnen de geliştiğini düşünüyorum. Böylece diğer derslere daha istekli, arzulu gireceklerdir. Nitekim bunun örneklerini de okulda görüyorum ve öğrencilere de hak veriyorum*” OY-8“*Ruh sağlığı bedene dayalı bir şey olduğu için kişinin ruhen yeterli olması için beden eğitimi yapılması gerekmektedir.*” : OY-18“*Beden eğitimi dersinde öğrenci spor yaparak daha sağlıklı olmayı öğrenir.*” OY-6“*Çocuklar herhangi bir sakatlık esnasında nasıl ilk yardım yapılacağını öğretmeninden görerek ya da öğretmen tarafından anlatılarak öğrenir.*” OY-12“*Öğrenciler sağlıklı beslenmeyi beden eğitimi dersinde nasıl olacağını öğrenir.*”

Beden eğitimi dersi öğrencinin, hareket becerilerini geliştirmek, öğrencinin fiziksel gelişimini sağlamak, sağlıklı yaşam için gerekli bilgileri ve uygulamaları öğrenmek, bununla beraber öğrencinin ruhen ve zihinsel olarak rahatlamak, zihin gelişimine yardım etmek ve ilk yardım bilgilerini öğrenmek açısından beden eğitimi dersinin önemli olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda beden eğitimi, bedensel ve ruhsal sağlığı doğrudan etkiler. Zihinsel olarak da daha açıkgozlü, bilinçli ve disiplinli, olmamızı sağlar. Beden eğitimi öğrencinin hareket etme, motorsal becerileri geliştirme, mücadele etme ve başka çocuklarla oyun oynama ihtiyacını karşılar (11). Böylelikle çocuk hareket halinde olabilecektir.

Hareket eğitimi de çocuğun gelişimi açısından önemlidir. Çocuk hareket eğitimi sayesinde bedenlen, ruhen, zihnen ve duygusal olarak gelişecektir. Hareket

yapmayan çocuklarda hastalık risk faktörü kaçınılmazdır. Bu sebeplerden okul öncesinden itibaren çocuklara hareket eğitimi verilmelidir (126). Koç ve Tekin'in (2011) yılında yaptıkları çalışmanın sonucunda hareket eğitiminin öneminden bahsetmişler ve çocuğun hareket becerilerinin gelişmesinde beden eğitimi dersinin önemli olduğunu dile getirmişlerdir (127). Buradan hareket becerisinin çocuğun gelişimi açısından önemli olduğu sonucuna varılabilir.

Literatüre bakıldığında Yılmaz, (2012) yılında yaptığı çalışmaya katılan okul yöneticilerinin, “yöneticilerin beden eğitimi dersinin öğrencinin gelişimine etkisi ile ilgili görüşleri” neticesinde beden eğitimi dersinin fiziksel gelişime katkısı olduğu ifade edilmiş ve bunu belirten yönetici görüşü ise şöyledir; “*Fiziksel gelişime katkısı fazla, sorumluluk sahibi, sosyal açıdan gelişmiş, özgüvenli hedefleri olan ve hedeflere ulaşmak için hayatını planlayan bir birey olarak öğrencilerin çeşitli alanlarda gelişimlerine katkısı çoktur.*”(Y6) (92). Bu görüş yapılan araştırmada ki yönetici görüşlerini desteklediği görülmektedir. Yılmaz aynı çalışmada okul yöneticilerinin beden eğitimi dersinin beden, ruhen ve zihnen geliştirdiğini söylemişler ve şöyle ifade etmişlerdir; “*Bu ders öğrencilerin beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından sağlıklı olmalarını, insan haklarına saygılı, topluma karşı sorumlu birey olmalarını amaçlıyor*” (Y1) (92). Yine Şahin'in (2011) yılında yaptığı çalışmada okul müdürlerinin beden eğitimi dersinin öğrenciyi bedensel ve ruhsal yönden rahatlattığını söylemişler ve şöyle ifade etmişlerdir; “*Beden eğitimi dersinde öğrenci bedensel anlamda ruhsal anlamda rahatlamakta yani dinlenmekte buna sınavlarına akademik başarısına yansıtacaktır.*” (M.9) (91). Şahin aynı çalışmada okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi için: “*İnsan sağlığı açısından baktığımızda bizler yönetici olarak bu dersin ne kadar önemli olduğunu anlıyoruz.*”(M.3) (92) ifadesini söylemişlerdir. Kalyoncu 2008'de yaptığı çalışmada öğretmen ve yöneticilerin % 99,2'si öğrencilerin beden eğitimi derslerinde meydana gelen spor sakatlıklarında yapılması gereken ilk yardım hakkında bilgileri olur demişlerdir (85). Aynı çalışmada öğretmen ve yöneticilerin % 99,6'sı derslerinde öğrencilere sağlıklı beslenme hakkında bilgi verilmesini, % 97,7 ise hayatı boyunca kullanacağı temel sağlık bilgilerini öğrenmeleri beklenir sonucuna ulaşmıştır(85). Yine Altıntaş, (2006)' da yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar bulunmuştur (82). Bu çalışmalarda da görüldüğü üzere beden eğitimi dersinin fiziksel gelişime, insan sağlığına, zihin

yorgunluğuna, hareket eğitimine, ilk yardım bilgilerini öğrenme konusunda vb. önemli derecede etkisi olduğu söylenebilir ve yapılan araştırmayı desteklemektedir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının alt boyutu olan fiziksel gelişim ve sağlık bilgisi alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları hareket eğitimi 15, beden sel gelişim 18, ruhen ve zihnen rahatlama 13, sağlık bilgisi 16, ilk yardım 7 ve beslenme 6 bulunmuştur.

Frekanslardan ve ifadelerden anlaşılacağı üzere okul yöneticilerinin beden eğitim dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının sosyalleşmek alt boyutunda, alt kavramlar olarak arkadaşlık ilişkileri ve iletişim, kendini ifade etme, öz güven, paylaşmak ve sosyal ve duygusal gelişim kavramları ön plana çıkmıştır

Okul yöneticileri, çocukların beden eğitimi dersinde beraber oyun oynadıklarını ve böylece oyunun kuralları gereği çocuğun, arkadaşları ile sürekli iletişim halinde olduklarını ve bunu da ders dışında hem arkadaşlık ilişkilerini pekiştirdiğini hem de kendi aralarında ve okulda ki diğer öğretmenler ile iletişimin yüksek olduğunu vurgulamışlardır. Öğrencilerin beden eğitimi dersinde birbirleriyle veya öğretmenle iletişim halinde olmaları, çocuğun kendini iyi ifade etmesini sağladığını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin beden eğitimi dersinde oynadıkları oyunda birlik ve beraberliğin olduğunu, oynanan bu tarz kolektif oyunlarda çocuğun kendine öz güvenini ve paylaşma duygusunun geliştiğini dile getirmişler ve öğrencinin alması gereken sadece bilimsel derslerin olmadığını bunların dışında çocuğun duygusal, düşünsel yapısının ve sosyal bağlarının da gelişmesi gerektiğini bu kavramların çocuğun kendisi için önemli olduğunu dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici ifadeleri ise şöyledir; *OY-2“Öğrenci Beden Eğitimi dersinde arkadaşlığı ve beraber oyun oynamayı öğreniyor bu nedenle beden eğitimi dersi olması zorunludur” OY-4“Öğrenci oyun oynamakta ve sürekli bir hareket halindedir. İçine kapanık öğrencilerimiz bile bazen Beden Eğitimi dersinde oyun oynarken diğer arkadaşlarıyla iyi iletişim kurmaktadır. Buda o öğrencinin bir nevi içine kapanıklıktan kurtarmaktadır. Bende buna şahit olmuşumdur.” OY-4“Beden Eğitim dersi öğrencinin kendini ifade etmesi için gerçekten çok önemli ve gerekli bir derstir” OY-2 “Spor faaliyetleri ve spor müsabakaları bireysel yapıldığı gibi toplu*

halde de birlikte yapılabilen dallara ayrılabilir. Dolayısı ile başka birileriyle etkinliği paylaşmak çocuğun sosyal dünyasını geliştirir” OY-14“Okul içerisinde öğrencinin alması gereken sadece zihinsel, sayısal, bilimsel dersler değil. Bunların dışında o çocuğun vücudunun, düşünce yapısının, sosyal bağlarının düzenlenmesi açısından beden eğitimi dersinin zorunlu ve gerekli olduğuna inanılmaktadır”

Çocukların beden eğitimi dersini her zaman büyük heyecanla beklediği düşünülmektedir. Çünkü beden eğitimi, öğrencinin oyun içerisinde özgür olma kendi kendine karar verme, kendini idare etme, özgür olma, işbirliği içerisinde olma, uyumlu ilişkiler kurma ve toplumsallaşma sürecinde önemli bir araçtır (11). Beden eğitimi dersinde öğrenci sürekli iletişim halindedir. Oynadığı oyunlar veya etkinlikler kendisine, karar vermeyi, problem çözmeyi, bireysel oyunlar kendi başına karar vermeyi, takım oyunları ise birlikte hareket etmeyi, kendine olan özgüveni arkadaşlık ilişkilerini geliştirmede ve kendini toplum içerisinde rahat ifade edebilme özelliklerini kazandırmak için önemli bir etken olarak nitelenebilir. Bu etkenlerin ise çocuğun sosyalleşmesinde önemli olduğu söylenebilir.

Literatüre bakıldığında çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir Buradan da okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemseydiği ve olumlu tutum içerisinde olduğu söylenebilir. Özçelik, (2007)' de yaptığı çalışmada beden eğitimi dersinin bireyin sosyalleşmesinde önemli bir etkisi olduğunu bulmuştur (129). Kalyoncu, (2008)'de yaptığı çalışmada öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin % 98,1'i beden eğitimi dersinde çocukların sosyalleşmeyi öğrenmesi, % 91,7'si öğrencilerin paylaşmayı öğrenmesi beklenir demişlerdir (85). Tokat, (2013)'de yaptığı çalışmada, okul yöneticilerinin % 17,83'ü beden eğitimi dersinde öğrencilerin işbirliği içerisinde olduklarına kesinlikle katıldıklarını, % 58,70'i katıldığını, % 17,39'u kısmen katıldığını, % 4,78'i katılmadığını, % 1,30'u kesinlikle katılmadığını dile getirmişlerdir (93). Şahin, 2011' de müdürlerle yaptığı çalışmada beden eğitimi dersinin öğrencinin gelişimi üzerinde etkisinin önemli gördükleri sonucunu bulmuşlardır (91). Yönetici görüşü ise şöyledir; *“Bedensel anlamda bir gelişme sağlamaktadır. beden eğitimi dersinde başarı olan öğrencinin kendine güveni artmakta buda onu psikolojik olarak rahatlatmaktadır” (M.3) (91)*. Çalışmalar ve yapılan araştırmadan da yola çıkarak okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini

çocuğun sosyalleşmesi açısından önemli olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Bu sonuçla okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu sonucuna varılabilir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının alt boyutu olan sosyalleşmek alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları arkadaşlık ilişkileri ve iletişim 16, kendini ifade etme 15, özgüven 12, paylaşmak 17, sosyal ve duygusal gelişim 16 bulunmuştur.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının akademik başarıya etkisi alt boyutunda, alt kavramlar olarak motivasyon ve akademik başarı kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri, beden eğitimi dersinin öğrencinin akademik başarıya etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Beden eğitimi dersinin okuldaki bütün öğrenciler tarafından sevildiğini, bu derste öğrencilerin rahatladığını ve eğlendiğini belirtmişlerdir. Bu kadar sevilen bir derste öğrenciler zihnen rahatlamakla beraber, motivasyonun arttığını, bununda öğrencinin diğer derslere daha istekli girdiğini ve öğrenciye olumlu davranışlar kazandırdığını, ders başarısını da artırdığını dile getirmişler. Ayrıca çocukların makine olmadığını çocuğun dersin yanında spor etkinliklerine de önem göstermelerini, bunun çocuğa önemli derecede etki edeceğini ve hatta bu tür etkinliklerde çocuğun mahalle ve aile baskısını da yeneceğini kendine daha çok güveneceğini bununda akademik başarıya etkisi olacağını dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici ifadeleri ise şöyledir; OY-8“Çocuk beden eğitimi ve sportif etkinliklere katıldığı zaman kendini daha mutlu ve rahat hissetmekte ve zihin yorgunluğunu gidermiş bulunmaktadır. Böylelikle diğer derslere rahatlamış ve daha motive bir şekilde katılmaktadır” OY-19 “Şöyle düşünelim bir balonun içine ne kadar hava üflerseniz o balonu o kadar genişletirsiniz, geresiniz ve belli bir noktadan sonra o balonun herhangi dış etkenlerden dolayı patlamasını kolaylaştırmış olursunuz. Böylece evde, okulda sürekli ders, eğitim çalışma faaliyeti, bu tür çalışma düzeni çocuğu belli noktadan sonra sıkar. Yani yetişkinler içinde aynıdır. Bir insanın deşarj olması gereklidir. İçerisindeki baskıyı, tabiri caizse mahalle baskısını, aile baskısını defetmesi gerekir. Beden eğitimi dersi bunun en akademik adımıdır. Dolayısıyla çocuğa mutlaka hatta yetişkine olumlu katkısı vardır

ve başarısı artacaktır.”OY-14 “Beden eğitimi dersinin akademik başarıyı %100 etkilediğini düşünüyorum”

Beden eğitimi dersine öğrenciler çok severek girmektedirler çünkü zihinsel yorgunluğu fiziksel etkinlikler yaparak giderebilecek ve rahatlayabilecektir. Zihinsel ve ruhsal olarak rahatlayan öğrenci kendisini daha motive şekilde diğer derslere girebilecektir. Bu istek kendisinin derslerde daha ilgili ve arzulu olmasına sebep olabilir.

Literatüre bakıldığında, Karaküçük, (1999) yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin sportif etkinliklerin akademik başarıyı arttırdığını söylemiştir (114). Pehlivan’da sportif etkinliklerin akademik disiplini ve başarıya olumlu etkisi olduğunu söylemiştir (130). Özkaya, (2010) yılında okul yöneticilerine yaptığı çalışmada “Beden eğitimi dersine ilgili olan öğrenciler diğer derslere de ilgilidirler” sorusuna % 26,8 i tam katıldığı , % 32,8’i fikre kısmen katılmakta, % 19,6’ sını fikri kısmen reddetmekte, % 10’u ise verilen fikri reddetmektedir (87). Özkaya aynı çalışmada okul yöneticilerinin “okulumuzda beden eğitimi dersine ilgili olan öğrenciler diğer derslerde de başarılıdır” sorusuna %50,8’ i kısmen katıldığını belirtmiştir (87). Yılmaz, (2012) yılında yaptığı çalışmada, okul yöneticilerinin, Beden eğitimi dersi öğrencinin zihinsel gelişimine, duyuşsal sosyal ve akademik başarıya da etkisi olduğunu dile getirmişlerdir. Bu konu ile ilgili yönetici görüşü şöyledir: “... Öncelikli olarak dersler hedeflere uygun şekilde uygulandığında öğrencilerin gelişimi iyi ivme kanır. Öğrenciler kişisel, beden, ahlaki, sosyal ve akademik yönden gelişim gösterir. Ama her şey usulüne, mantığına uygun olarak yapılırsa bu durum gerçekleşir.”(Y2) (92.). Şahin, (2011)’de yaptığı çalışmada Beden Eğitimi dersinin akademik başarıya olumsuz etkisi olmadığını söylemiştir: “Akademik anlamda öğrenciye herhangi bir olumsuz taraftı yoktur diye düşünüyorum. Çocuklar bu gibi derslerde kendilerini daha iyi ifade ettiklerinden ve biraz olsun streslerini attıklarından. Sınavlara daha rahat girmekteler ve başarıyı yakalamaktalar.”(M.3) (92). Ayrıca Tokat’ın (2013)’de yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar bulunmuştur ve yapılan araştırmayı desteklemektedir. Eliöz ve arkadaşlarının (2013)’ de 8. sınıflara yaptığı çalışmada spor yapma alışkanlığının

akademik başarıyı etkilemediği sonucuna ulaşmıştır (131). Bu çalışma ise yapılan araştırmayı desteklememektedir.

Literatürdeki çalışmalar ve yapılan araştırmanın, okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum içerisinde olduğunu gösterir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının akademik başarıya etkisi alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları motivasyon 14, akademik başarı 15 bulunmuştur.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının öğretmen alt boyutunda, alt kavramlar olarak öğretmenin sürekli izinli olması, futbol, öğretmenin kantinde oturması, yetersiz eğitim ve ilkökul beden eğitimi dersi kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersinin önemli olduğunu ve bu dersin eğitimini almış öğretmenler tarafından yapılması gerekliliğini belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin izinlerinin çok olduğunu bu yüzden derslerin boş geçtiğini ve bazen de dersi olmayan diğer öğretmenlerin girdiklerini ve bu nedenlerden dolayı çocukların gerekli kazanımları alamadıklarını dile getirmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin dersi, gereği gibi işlemediklerini ve dersin sanki futbol dersi olduğunu ders başlar başlamaz erkeklere futbol topu kızlara da voleybol topu verdiklerini ifade etmişlerdir.

Okul yöneticileri beden eğitimi öğretmenlerinin üniversite de yeterli eğitim almadıklarını, bu yüzden üniversitelerde gerekli eğitimi alırlarsa ve öğretmende görevini yaparsa beden eğitimi dersi okullarda vazgeçilmez ders olacağını dile getirmişlerdir. Özellikle ilkökul, okul yöneticileri beden eğitimi dersinin ilkökul çağlarında çocuğun fiziksel ruhsal ve zihinsel gelişimi için çok önemli olduğunu dile getirmişler ancak ilkökullarda yeni eğitim sistemine göre beden eğitimi dersine sınıf öğretmenlerin girdiğini ve bunun doğru olmadığını, nasıl ingilizce ve din kültürü ve ahlak bilgisi derslerine branş öğretmenleri giriyorsa özellikle beden eğitimi dersine de beden eğitimi öğretmenlerinin girmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici, ifadeleri şöyledir; : *OY-10 “Beden eğitimi dersi bence çok önemli bir derstir. Ancak benim öğretmenim sürekli izinli olduğundan ders boş geçmekte ve çocuklar serbest kalmaktadırlar” “Beden eğitimi öğretmenin çok*

izinli olmasını doğru bulmuyorum.” OY-14“Beden eğitimi dersi sade sanki top oynama gibi görenler var beden eğitimi dersi bu olmamalıdır. Öğretmeninizin elinde müfredat olmalı, kılavuz olmalıdır” OY-7“Beden eğitimi dersi=futboldur. Bunu kabul etmiyorum.” OY-18“Beden eğitimi dersinin çok önemli olduğunu düşünüyorum ama beden eğitimi öğretmenin derste çocukları hep serbest bıraktığını görüyorum. Çocukları serbest bıraktıktan sonra kantinde oturduğunu ve hiç karışmadığını görüyorum bu doğru değil beden eğitimi öğretmeni dersini amacına uygun yapmalıdır.” OY-1“Öğretmenlerimiz eğitim fakültelerinde güzel yetiştirilirse beden eğitimi dersi okullar için vazgeçilmez derstir.” OY-7 “İlkokullarda beden eğitimi dersini çok önemsiyorum ama Beden Eğitimi derslerine yeni eğitim sisteminde sınıf öğretmenleri giriyor. Ancak nasıl din kültürü ve ingilizce derslerine branş öğretmenleri giriyorsa hele de bu yaşta çok önemsemediğim hareket gelişiminin beden eğitimi öğretmeni tarafında verileceğini düşünüyorum”

Beden eğitimi öğretmenleri meslekleri dışında antrenörlüğü ve hakemliği bulunan kişilerdir. Bu görevleri beden eğitimi öğretmenin asil görevi olan okuldaki beden eğitimi dersinden geri bırakabilmektedir. Bunun yanında beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde öğrenciyi serbest bıraktıkları düşünülürse hem çocukların, hem de yöneticilerin olumsuz tavır içerisine bürünmesine sebep olabilecektir. İlkokul, ortaokul ve lise çağında beden eğitimi dersinin çocuğun, hareket, bedensel, zihinsel, ruhsal sosyal gelişimi için önemli olduğunu beden eğitimi öğretmenlerinin veya derse giren öğretmenlerin unutmaması gerekir ve böylece çocuklar için önemli olan kazanımların verilmesi çok önemlidir.

Literatüre bakıldığında, Yılmaz, (2012)'de yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin genel olarak beden eğitimi dersinin disiplin ve düzen kazandıran bir ders olarak gördükleri ancak derste serbest bırakıldığında öğrencinin gözün de de beden eğitimi dersi gereksiz ve önemsiz bir ders olarak görür sonucuna ulaşmıştır ve yönetici görüşleri ise şöyledir:“...Dersin içeriğinin iyi planlanmaması ve öğretmenlerin derste öğrencileri disipline tabi tutmaktansa serbest faaliyetlere yönlendirmesinden kaynaklı bir ilgisizlik var. Dersteki aşırı serbestlik dersin, boş ders olarak görülmesine neden oluyor” (Y7) (92). Bu sonuç yapılan araştırmayla benzerlik göstermektedir. Buradan da yöneticilerin beden eğitimi dersinde serbestliği

benimsemedikleri sonucuna ulaşılabilir. Korucu, (2004)' de yaptığı çalışmada okul müdürlerinin % 30,2'si beden eğitimi öğretmenlerinin okul dışı görevlerinin okul içindeki verimliliği düşürüyor cevabını vermiş, % 51,7'si kısmen katılıyorum demiştir(80). Aynı çalışmada okul müdürlerinin % 38,3'ü beden eğitimi öğretmenin ders dışında yaptığı etkinliklerinin okuldaki görevinin aksaması açısından desteklemediğini, % 25'ide kısmen katılıyorum demiş ve okul müdürlerinin % 68,3'ü beden eğitimi öğretmeninden beklentilerinin beden eğitimi dersini amacına uygun nitelikli bir ders olarak işleme görüşüne katıldığını belirtmiştir (80). Bu çalışmada yapılan araştırma ile benzerlik göstermektedir. Buradan da okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmenin okul dışı görevlerinin çok olmasını uygun bulmadıkları sonucuna ulaşılabilir. Yıldız, 2010'da sınıf öğretmenleriyle yaptığı çalışma da sınıf öğretmeni şu görüşü ifade etmiştir: *“Herkes için önemli değil, bu çok az kişi için önemli. Bu, çok az kişide çocuklara paylaşmayı öğretmek için önemli, enerjisini harcasın diye önemli. Çoğu öğretmenlerimiz içinde bu sadece vakit geçirmek için boş oturabilmek için bir fırsat. Hele mesela kışın dışarıyı şey olmadığı zaman hemen beden eğitimi dersi yerine matematik yapıyoruz, Türkçe yapıyoruz. Yetişmeyen şeylerin hepsini yapıyoruz... Kışın beden eğitimi dersi yerine Türkçe yapıyoruz, yazında çocukları okulun bahçesine bırakıyoruz oyun oynuyorlar...”*(134). Bu ifaden beden eğitimi dersine giren sınıf öğretmenlerinin dersin önemli bir ders olduğu görüşü hakim, ancak sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde farklı dersler yaptıkları görülmektedir. Hareket eğitiminin temeli olan ilkokullarda beden eğitimi dersinde sınıfta oturmak ve başka ders yapmak çocuğun temel hareket becerilerini kazanamayacağı ve enerjisini de harcayamayacağı da düşünülebilir. Böylece çocuk diğer derslerde çok çabuk sıkılabilecektir. Yine Kım ve Tagget'ın (2004)'de yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine önem göstermedikleri bu sebeple pratik olarak bir şey yapmadıkları sonucuna ulaşmıştır (135). Brumbaugh (136) ve Meyer'in (137), yaptığı ayrı çalışmalarda da benzer sonuçlar görülmektedir. Dywer, ve arkadaşları 2003'de (138), Decorby ve arkadaşları (2005)'de sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde sıkıntı çektikleri ve ders işlenmesinde sorun olduğu sonucuna ulaşmışlardır (139). Koç ve Tekin, (2011)' de yaptıkları çalışmada ilköğretim de uygulanan müfredat programında belirtilen kazanımların verilmesi için öğretmen

eksikliğini, beden eğitimi dersi esnasında başka derslerin işlendiğini belirtmişlerdir (127). Ancak Sucuoğlu, sporun temelini ilkokullar olduğunu belirtmiştir. Ayrıca sporda eğitim ve öğretimin en önemli noktasını ilkokullardaki beden eğitimi faaliyetleri olduğunu söylemiştir (23). İlkokul, okul yöneticileri de ilkokulda beden eğitimi dersinin öneminden bahsetmişler ve mutlaka bu derse beden eğitimi öğretmeninin girmesi gerektiğini vurgulamışlardır. İlkokullarda beden eğitimi dersine beden eğitimi öğretmenin girmesi gerekliliği üzerinde durulması gereken önemli bir konudur.

Pehlivan, (2009)'da yaptığı çalışmada okul sporunun sorunlarından öğretmenlerin alan ve formasyon eğitimi eksikliği olduğunu ifade etmiştir (141). Saydam, öğretmenlik kendi branşında uzmanlık isteyen meslektir. Bu meslekte bulunan bireylerin özel alan, genel kültür bilgileri ve mesleki anlamda donatılmış olması gerekir (142). Hardman, 2008'de "Yeterli özel eğitim almayan öğretmenler tarafından işlenen okul beden eğitimi dersleri artan bir biçimde yaygınlaşmakla" ve öğretim programları da değişmektedir (143) demiştir. Yapılan araştırmayla kıyaslandığında benzer çalışmalar olarak görülmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin üniversitelerde yeterli eğitimi almadıkları görüşü hakimdir. Öğretmenlerin üniversitelerde gerekli mesleki ve branşına özgü bilgilerini yeterli düzeyde alması dersin verimliliği açısından önemlidir. Çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir.

Bu sonuçlar neticesinde okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemsedikleri, ancak dolaylı olarak beden eğitimi öğretmeninden kaynaklı olumsuz tavır içine büründükleri söylenebilir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının öğretmen alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları öğretmenin sürekli izinli olması 4, futbol dersi 10, öğretmenin kantinde oturması 4, yetersiz eğitim 12, ilkokul beden eğitimi dersi 7 bulunmuştur.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının milli bayramlar alt boyutunda, alt kavramlar olarak derslerin aksaması ve milli bayramların önemi kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri milli bayramlara yakın yapılan etkinlikleri onaylamadıklarını, bu tür etkinlikler çocukların derste geri kalmasına sebep olduğunu dile getirmişlerdir. Aynı zamanda okul yöneticileri milli bayramların önemi beden eğitimi dersinde daha çok kavratılmaktadır. Milli değerlerimizin ve milli kültürlerimizin kavranması ve sonraki dönemlere de aktarılması devam etmesi açısından beden eğitimi dersinin önemli olduğunu dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici ifadeleri şöyledir; OY-6 “*Milli bayramlara yakın çocukların derslere girememesi söz konusu olmakta ve dersleri aksatmaktadırlar. Şahsım olarak benim için bu tarz faaliyetlerin çocuğun sosyal etkinliklere katılması açısından uygun buluyorum*” OY-11 “*Milli bayramlar içerisinde yürüyüş kortejlerin den tutunda sportif faaliyetlerinin tamamını beden eğitimi dersinin sınırları içerisinde dir. Beden eğitimi öğretmenleri tarafından organize edildiğine ben yüzlerce şahit oldum. Dolayısı ile milli günlerimizin, milli değerlerimizin hatırlanması ve bu geleneğin bir sonraki kuşağa aktarılması noktasında beden eğitimi dersi olmazsa olmazlardandır. Ama diğer derslerinde aynı özeni göstermesi gerekir.*”

Beden eğitimi, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmesi için önemli bir araçtır (11). Bu bağlamda beden eğitimi dersinin milli bayramların önemini kavratmada diğer dersler gibi veya onlardan daha fazla misyonu olduğu söylenebilir. Okul yöneticilerinin de milli bayramları önemsediklerini söylenebilir. Buradan milli bayramların gelecek nesillere aktarılması açısından önemli olduğu, zaten bayramlarla ilgili bütün organizeleri beden eğitimi öğretmenin yaptığı ve bu bayramların önemini kavratmada beden eğitimi dersinin öneminin büyük olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Gözen, 2006’da yaptığı çalışmada, okul yöneticilerinin 23 Nisan ve 19 Mayıs etkinliklerinin beden eğitimi öğretmenlerinin en önemli görevlerden birisi olduğunu dile getirmiştir (%43,2) (83). Bu çalışmadan da milli bayramların önemli olduğu sonucu çıkarılabilir ve yapılan araştırmayı da desteklemektedir.

Bu bağlamda milli bayramlar alt boyutundan ortaya çıkan kavramların frekansları, derslerin aksaması 4, milli bayramların önemi 16 olarak bulunmuştur.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının spor tesisi alt boyutunda, alt kavramlar olarak tesis durumu ve malzeme durumu ve maddi sıkıntı kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri, okullarda spor tesislerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Okullarda spor tesisi olmadığı zaman derslerin dışarıda yapıldığını ve bununda öğrenci ve öğretmen açısından sıkıntılar getirdiğini dile getirmişlerdir. Okul yöneticilerinin bir kısmı beden eğitimi dersinde kullanılması için yeterli malzemeye sahip olduklarını ve öğretmenlere bu konuda ellerinden geleni yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bazı okul yöneticileri ise maddi sıkıntı çektiklerini, bu yüzden malzeme eksikliği olduğunu bunun için Milli Eğitim ve Spor Bakanlığının bütçe ayırması gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici ifadeleri şöyledir; *OY-2* “Okulumuzda kapalı spor salonu yoktur. Dersleri maalesef dışarıda yapılıyor. Soğuk havalarda ise öğretmenimiz dersi sınıfta yapmak zorunda kalıyor. Buda çocukların hem çok sıkılmasına hem de fiziksel olarak gerekli eğitimi almasına engel oluyor” *OY-13* “Maddi sıkıntılar çekiyoruz öğrencilerimize yeteri kadar malzeme alamıyoruz. Burada Milli Eğitim bakanlığının ve Spor Bakanlığının yardımcı olmaları gerekir diye düşünüyorum.”

Beden eğitimi dersinde spor tesisi ve yeteri kadar ekipmanın olması dersin doğru işlenmesi açısından önem teşkil etmektedir. Spor tesisinin ve yeteri kadar malzemenin olmaması öğretmenleri yıldırılmamalıdır. Öğretmen bu konuda yaratıcı olmalıdır. Bu bağlamda okul yöneticileri de spor tesisinin ve malzemenin önemini ifade etmiştir. Pehlivan ve arkadaşları (1993) yılında yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin sportif faktörleri engelleyen faktörler arasında %66 oranında “salon, saha, araç-gereç ve malzeme yetersizliği” gelmektedir (144). Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi için spor tesisi gerektiğini, ancak tesislerin olmayışı beden eğitimi dersini olumsuz etkilediğini dile getirmiştir (144). Koç ve Tekin, (2011) yılında yaptığı çalışmada beden eğitimi dersinin amacına ulaşmasında spor tesislerinin ve malzeme durumunun önemli olduğunu vurgulamış, spor tesisi ve malzeme eksikliği beden eğitimi dersinin amacına ulaşmasında olumsuz etkisi olduğunu vurgulamıştır (127). Demirhan ve arkadaşları, (2008)’de yaptığı çalışmada salon eksikliğinin olması beden eğitimi faaliyetlerinin yapılamamasına engel teşkil ettiğini belirtmiştir (145). Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu, Kılıcıgil 2006’da

yaptığı çalışmada da salon eksikliğinin beden eğitimi dersinin işlenmesinde sorun teşkil ettiği sonucuna ulaşmıştır (146). Uğraş, 2013 'de yaptığı çalışmada beden eğitimi öğretmenlerine sormuş “Beden eğitimi programı ihtiyacınızı karşılıyor mu” cevap olarak da: “*Bence öğretmenlikle üniversitede verilen eğitimle arasında bazı farklılıklar var mesela biz dersi lisans döneminde 20-30 topla işlerken biz şimdi okullarda 30 öğrenciye 2-3 topla idare etmeye çalışıyoruz. Sahamız yok bu şartlarda neler yapabileceğimiz derslerde öğretilbilirdi.*”(147) cevabını almıştır. Çalışmalar, yapılan araştırma ile benzerlik göstermektedir. Buradan da beden eğitim dersi için spor tesisi, malzeme ve kapalı spor salonlarının yetersiz olması dersin işlenebilirliğini düşürebilir. Literatürde ki diğer çalışmalara bakıldığında, Şahin, (2011)'de Gözen (2006) da (64). Tokat, (2013)' de (93) yaptıkları çalışmalar yapılan çalışmaları desteklemektedir. Özkaya, 2010 yılında okul yöneticilerine yaptığı çalışmada, “Beden eğitimi öğretmeni okulumuzda yeterli tesis ve malzemeye sahiptir” sorusuna % 22 'si tam olarak katılmakta, % 28'i kısmen katılmakta, % 20,8'i kısmen reddetmekte sonucunu bulmuştur (87). Fang, 1998'de (148), Çamlıyer, 1997'de (149), Koçyiğit ve Öztürk, 1992'de (150), Başoğlu, 1995'de (2002), (151) Salman, Çalgın, Salman, 2005 (152), İlkım, 2006'da (153), Erhan,2009'da (154), Çalgın, 2003'de (155), Çolakoğlu, 2004'de (156), Aybek, 2007'de (157) yaptığı çalışmalarda, beden eğitimi ve spor dersi için sporla ilgili malzemelerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yılmaz, 2012'de yaptığı çalışmada bazı yöneticilerin hedefe ulaşmak için okulda bulunan tesislerin yeterli olduğunu ancak, saha, tesis ve malzeme yönünden eksik olan okullarında bulunduğunu söylemiştir (92). Bu konu ile ilgili yönetici görüşleri şöyledir: “*Hedefleri gerçekleştirmek için her şey mevcut. Birçok okula göre iyi durumdayız. Öğretmen alanında etkili olup, dersi öğrencilere iyi sunması hedeflerin gerçekleşmesinde etkilidir*”(Y2) (92) “*En önemli eksik bir spor salonumuzun olmamasıdır ki bu özellik kışın derslerin yapılmasını aksatmaktadır*” (Y4). Çalışmalar yapılan çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Bu ifadelerinden de anlaşılacağı üzere okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemsedikleri ve beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu sonucu ortaya çıkabilir.

Bu bağlamda, spor tesisi alt boyutu kavramlarının frekansları, tesis durumu 7, malzeme durumu 12, maddi sıkıntı 3 olarak bulunmuştur.

Beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının şikâyet alt boyutunda, alt kavramlar olarak ses ve gürültü çevreye zarar verme, veli şikâyeti kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri, beden eğitiminin bir ders olduğunu ve bu dersin eğer spor salonu olmadığı için dışarıda yapılması gerekiyorsa ve bunun gereği de koşuşturma ses ve gürültü gerektiriyorsa yani bunlar dersin gereği ise hoşgörülü olmanın gerekliliğini vurgulamışlardır. Ancak bazı okul yöneticileri ise okulda beden eğitimi dersinde yapılan ses ve gürültünün kendilerini rahatsız ettiğini ve diğer öğretmenlerinde sınıfta ders işlerken rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir. Yine aynı okul yöneticileri beden eğitimi dersinde sürekli top oynanmakta ve okula, çevreye zarar vermektedir demişlerdir ve top oynarken topların caddeye çıktığını ve tehlike arz ettiğini dile getirmişlerdir. Okul yöneticileri öğrenci velilerinin özellikle bayram ve törenlere yakın şikâyetlerde buldukları ve bu ders sadece top oynama dersi olduğu için şikâyetler aldıklarını dile getirmişlerdir. Ancak bazı okul yöneticileri de böyle şikâyetler almadıklarını hatta kendilerinin de veli olduklarını ve özelliklede sınav zamanları da devam etmesi gerekliliğini vurgulamışlardır. Bu kavramlarla ilgili yönetici görüşleri şöyledir; OY-2 *“Orada işlenen bir derstir. Bu dersin içinde yeri gelecek koşuşturma olacak, yeri gelecek ses olacak bu dersin gereği ise bu noktada hoşgörülü olmak gerekir. Her dersin kendine göre bir uygulama esası vardır. Mesela matematik dersi için pergel ve cetvel olmazsa olmazlardan ise beden eğitimi dersi içinde spor malzemeleri, minder, ip, top olmazsa olmazlardandır. Okul idarecilerinin, eğitim kadrosundaki diğer öğretmenlerin destek vermesi gerek”* OY-5 *“Okul küçük olduğu için ses ve gürültü olmakta ve içeride ders yapan diğer öğretmenleri, öğrencileri ve beni de rahatsız etmektedir.”* OY-5 *“Beden eğitimi dersinde çocuklar sürekli top oynamakta ve okul binasına zarar vermektedirler. Hatta caddeye toplar gitmekte ve tehlike arz etmektedir.”* OY-16 *“Bayram ve törenlere yakın dönemlerde veliler tarafından şikâyet gelmektedir. Velilerimiz bu dersi sadece top oynama dersi gibi algıladıkları için şikâyetlerde bulunmaktadır.”* OY-9 *“Hiçbir veli tarafından şikâyet gelmemiştir. Beden eğitimi dersinin böylesi stresli ortamlarda rutin olarak devam etmesi taraftarıyım. Neticede bende babayım iki evladım var spor ile uğraşıyorlar. Özellikle sınav dönemlerinde antrenmanlara devam etmesini istiyorum”*

Beden eğitimi dersi uygulama isteyen bir ders olduğu için bir takım gürültülerin olması olasıdır. Bir de okulda kapalı spor salonu yoksa okul bahçesinde yapılan derslerde ses ve gürültü olması mümkündür. Ancak öğrenciler serbest bırakıldığı zaman ses ve gürültü fazla olabilmekte ve öğrenciler kontrol dışında olduğu için çevreye ve okula istemeden zarar verebilmektedir. Bu gürültüde okul yöneticilerini ve diğer öğretmenleri rahatsız ediyor olabilir. Ama dersin gereği ses ve gürültü ise bunu da diğer öğretmenler ve okul yöneticilerinde normal olarak nitelendirmeleri gerekir. Velilerin beden eğitimi dersini önemsiz olarak görmesi önemli ve üzerinde tartışılması gereken bir konudur. Her veli için aynı şeyleri söylemek doğru olmaz. Olumlu düşünen velilerde bulunmaktadır. Velinin olumlu düşünmesi, çocuğunun diğer derslere ve sınavlara daha rahat ve istekli girmesine sebep olabilir, olumsuz düşünmesi ise çocuğu olumsuz yönlendirebilmektedir.

Literatüre bakıldığında, Özkaya, 2010 (87). Gözen, 2006'da yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi bittikten sonra öğrencilerin gürültü yaptıkları sonucuna ulaşmıştır (83). Yılmaz, 2012 de yaptığı çalışmada yöneticilerin, beden eğitimi dersine velilerin ilgisiz olduğunu, önemsiz ders olarak nitelendirdiklerini, bazı yöneticileri ise velilerin önem verdiğini vurgulamıştır. Yönetici görüşleri ise şöyledir: *“Veliler, çocuklarının beden eğitimi dersinde kendisini yormasından ziyade, diğer derslere ağırlık verip, üniversitede iyi bir yer kazanıp çocuklarının geleceğini garanti altına almalarını istiyorlar”*. *“...Genellikle veliler çocuklarının bilimsel içerikli derslerde başarı sağlamalarını istiyor. Çocuk ne kadar spora yatkın olursa olsun okuldaki genel başarısının azalacağını düşündüğünden bu derse çok olumlu bakmıyor”* (Y4) (60).Yapılan diğer çalışmalar da Öncü, 2007 de yaptığı çalışmada öğrenci velilerinin, beden eğitimi dersinin akademik başarıyı etkilediğini düşündüklerinden dolayı olumsuz oldukları sonucuna ulaşmıştır (158). Tokat, 2013'de yaptığı çalışmada, okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilgi gösterdikleri (93). Şahin, 2011'de yaptığı çalışmada okul müdürleri velilerin olumlu düşüneni kadar olumsuz düşünenin de olduğunu da dile getirmişlerdir (91).

Bu bağlamda, beden eğitimi dersinin okuldaki yeri temasının, şikâyet alt boyutu kavramlarının frekansları, ses ve gürültü var 4, ses ve gürültü olması önemli

değil 11, çevreye zarar verme 2, veli şikâyeti var 6, veli şikâyeti yok 9 olarak bulunmuştur.

Frekanslarda görüldüğü üzere okul yöneticilerinin olumu olduğu ancak çevreye zarar veren frekansı 2, ses ve gürültü var 4 olmasına rağmen bazı okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumsuz olduğunu söylenebilir.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının alt boyutları, sosyal etkinliklere katılma, spor alışkanlığı, farklı kültürleri tanıma ve görme, derslerin aksaması maddi sıkıntı ve kargaşa ortamının olmasıdır.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının sosyal etkinliklere katılma alt boyutunda, sınıf içi etkinlikler, okullar arası etkinlikler, boş zaman etkinlikleri, arkadaşlık ilişkileri kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri okul içi etkinliklerinin okul yöneticilerinin tutumuna bağlı olduğunu ve yönetici olarak bu tür etkinlikleri desteklediklerini dile getirmişler, okullar arası müsabakalarının gerekliliğine vurgu yapmış ve sosyal etkinliklere katılan öğrencide olumlu değişiklikler olduğunu dile getirmişler, çocuğun bu tür etkinliklerde eğlendiğini enerjisini attığını ve bu tür etkinliklerin normal hayat da boş zamanlarında yapması gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca okullar arası müsabakalarının gerekliliğine vurgu yapmış ve sosyal etkinliklere katılan öğrencide olumlu değişiklikler olduğunu dile getirmişlerdir Çocuğun bu tür etkinliklerde eğlendiğini enerjisini attığını ve bu tür etkinliklerin normal hayat da boş zamanlarında yapması gerektiğini vurgulamışlar ve çocukların bir ders de sınıf arkadaşlarıyla bir şeyler paylaşan çocukların diğer sınıflardan ve başka okullardan birileri ile de etkinlik yapmasını çocuğun arkadaşlık ilişkilerini geliştireceğini dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici görüşleri şöyledir; *OY-1“Okul içi etkinliklerinin yapılması idarenin tutumuna bağlı ben kendimden örnek verecek olursam okul içi etkinlikleri seven buna öncülük yapan idareciyim” OY-9“Malatya’nın kenar okulunda çalıştım taş zemin taş bahçe bulunan bir okulda ve beden eğitimi öğretmenlerimle 8 ile gittim bu yüzden bu tür etkinlikleri seviyorum. Olması gerektiğine de inanıyorum. Sosyal etkinliklere katılan çocuk da olumlu etkiler olduğunu gözlemliyorum” OY-6“Çocuk beden eğitimi dersinde gerçekten eğleniyor*

ve enerjisini atıyor. Bu tür faaliyetler çocuğun okul dışındaki hayatında da boş zamanlarında da yapması gereken hareketlerdir. Çocuk böylelikle kendini daha zinde hissedecektir” OY-12“Sosyal Paylaşımların artırılması noktasında kendi sınıfındaki arkadaşlarıyla bir dersi birlikte işleyip birlikte bir şeyler başarabilme zevkini tadan çocuk, başka sınıftaki arkadaşlarıyla veya okul genelinde veya okullar bazında, il bazında, bölge bazında, ülke bazında faaliyetlere katıldığında yüzlerce binlerce arkadaş edinecek belki de her şehirde dostum diyebileceği, arkadaşım diyebileceği birileri olacak”

Beden eğitimi ders dışı etkinlikleri eğitimin bir parçası olup, okulda ders saatlerinin dışında öğrencilerin yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda okul yöneticilerinin bilgisi dahilinde yapılan çalışmalardır (159)

“Öğrencilerin sadece ders içi çalışmalarla, beden eğitimi ve sporun amacına uygun derecede eğitilmeleri mümkün değildir. Bu bakımdan okullarda ders dışı faaliyetlere büyük önem ve ağırlık verilmeli, bu faaliyetler dersin devamı ve bölünmez bir parçası olarak düşünülmesi ve değerlendirilmelidir” (160)

Bu bağlamda okul içi ve okullar arası etkinliklerin olması öğrencinin ilgi, isteği ve yeteneği doğrultusunda farklı aktivitelere yönlendirmekte ve buda öğrenciye yeni kazanımlar sunabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında bu tür etkinlikler, doğru yönlendirilirse öğrenci açısından önemli olabilecektir ve böylelikle çocuk boş zamanlarında da fiziksel etkinlikler yapabilecektir. Bu tür etkinlikler çocuğun sosyal açıdan gelişmesi içinde önemli olarak nitelenebilir.

Literatüre bakıldığında, Altıntaş, (2006)'da yaptığı çalışmada, % 79'u okulda yapılan ders dışın etkinlikleri, zaman kaybı olarak görmemektedirler (82).Altıntaş aynı çalışmada yöneticilerinin % 90'ının beden eğitimi dersinin boş zamanı değerlendirme ve spor yapma alışkanlığı kazandırır demişlerdir (82). Poyraz (2003)'de gençlerin, derslerinin dışında kalan boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebileceği spor ortamı oluşturulursa, bilgi, beceri ve kabiliyetleri artacağı gibi, kötü ortamlardan da uzak kalmaları sağlanmış olacaktır” (160).demiştir. Kalyoncu, (2008)'de yaptığı çalışmada öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin, % 98,5'i beden eğitimi öğretmenin okulda sınıf içi okul dışı etkinliklerinin

düzenlemesini beklemektedirler (85). Çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir. Böylece okul yöneticilerinin de bu etkinlikleri desteklediği görülmektedir. Frekanslardan da görüldüğü üzere okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemseydiği sonucuna ulaşılabilir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının sosyal etkinliklere katılma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, okul içi etkinlikler 13, okullar arası etkinlikler 17, boş zaman etkinlikleri 15, arkadaşlık ilişkileri 16 olarak bulunmuştur.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının spor yapma alışkanlığı alt boyutunda, düzenli spor yapma, rekabet duygusu, fair play, yetenekli sporcular kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticiler sosyal etkinliklere katılan çocuklar da; düzenli olarak spor yapma alışkanlığı, çocuklarda rekabet duygusunun gelişeceğini, fair play ruhunun gelişeceğini, yetenekleri doğrultusunda farklı spor branşlarına yönlendirilebilecekleri ve hatta bu sporcuların ileride milli formaları taşıyabileceklerini dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici görüşleri şöyledir; OY-20 *“Sosyal etkinliklere katılan çocuk kendisini okul dışı hayatında da spor yapma alışkanlığını kazandırmaktadır.”* OY-16 *“Bu tür etkinliklere katılan öğrenciler heyecan yaşar, rekabet duygusu gelişir bu tür etkinliklerin olması şarttır hatta iller bazında da yapılmalıdır. Bu çocukların spora kazandırılması gerekiyor”* OY-1 *“Spor müsabakalarını okulda ve okul dışında yapılmasını önemsiyorum Bu tür etkinlikler sporun kardeşlik birlik beraberlik olduğu ruhunu aşılatığına inanmaktayım”* OY-2 *“Milli formayı giymiş ve ülkemize ciddi anlamda başarılar getirmiş, sporcularımız hepsi tabiri caizse bu torna tezgahından geçmiştir. Bunların hiçbiri annesinden doğarken bu başarılarla doğmamıştır. İllaki beden eğitimi dersinin, beden eğitimi öğretmenin ve devam ettikleri spor kulüplerinin birikimleri sonucudur”*

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinlikleri öğrencilere spor yapma alışkanlığı kazandırabilir, öğrenci okul dışında da spor yapmaya devam edebilir. Spor yapma alışkanlığı kazanan bir öğrenci de rekabet duygusu gelişir ve böylelikle kazanmayı, kaybetmeyi öğrenir. Rekabet ise öğrencilere kuralları öğrenmeyi ve dostça yarışmayı

öğretir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin Beden Eğitimi ders dışı etkinliklerini frekanslardan da görüleceği üzere önemseydiği ve olumlu tutum içerisinde olduğu söylenebilir.

Literatüre bakıldığında, Özkaya, (2010) yılında okul yöneticilerine yaptığı çalışmada, “Beden eğitimi öğretmeni spor yapma alışkanlığını kazandırmada önemli faktördür.” Sorusuna % 81,6’sı tamamen katıldığını sonucuna ulaşmıştır (87). Gözen, (2006)’da yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin % 68,8’i, beden eğitimi öğretmenin öğrenciye spor yapma alışkanlığı kazandırmaktadır demiştir (83). Kalyoncu (2008)’de yaptığı çalışmada öğretmenler ve yöneticilerin % 98,5’i beden eğitimi dersinde takım ruhu, yardımseverlik ve centilmenlik kavramlarını yaşayarak ver görek öğrenmeleri beklenir demişlerdir (87). Pehlivan ve ark. yaptığı çalışmada sportif etkinliklerde yetenekli sporcuların ülke sporu için yetenek seçimini sağlar demiştir (144). Şahin, (2011)’de yaptığı çalışmada okullardaki beden eğitimi derslerinin başarılı sporcular yetiştirmede bir rolü olduğunu dile getirmişlerdir: *“Okullar bu anlamda onlar için başlangıç noktası. Burada alınan sevgi ilerde büyük bir sporcu olmada ilk adım. Ama okullar bu konuda bu sevgiyi aşulamaya özen göstermelidir.”*(M.3) (91). *“Evet var. Yeteneğinin tespit edilmesi okullarda oluyor. Temeli okullarda atılıyor”* (M.6) (91). Çalışma sonuçlarına bakıldığında beden eğitimi dersinin ve beden eğitimi dersinin spor yapma alışkanlığı kazandırmada, centilmenlik kavramını, takım ruhunu öğretmede, yetenekli sporcuları yönlendirmede önemli etkilerinin olduğu söylenebilir. Çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının spor yapma alışkanlığı alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, düzenli spor yapma alışkanlığı 11, rekabet duygusu 10, fair play 14 ve yetenekli sporcular 9 olarak bulunmuştur.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının farklı kültürler görme ve tanıma alt boyutunda, farklı kültürler ve yerler görme, genel kültür ve farklı kültürleri tanıma kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri, bu tür etkinliklerin çocukların farklı bölgeler, mekânlar yerler görmesine sebep olduğunu, farklı bölge, farklı mekân ve yer gören çocuğun

genel kültürünün gelişeceğini ve çocukların farklı kültürleri tanıyacağını dile getirmişlerdir. Bu kavramlar ile ilgili yönetici ifadeleri şöyledir; OY-4“*Bu tür etkinlikler ile öğrenciler farklı bölgeler, farklı coğrafyalar görür. Oğlum geçen yıl Denizli'ye müsabakaya gitti. Hala inanır mısınız babacığım fırsat olsa da Denizli'ye gidebilsek diyor. Oradaki travertenler güzeldi, Denizli güzeldi, insanlar bize yardımcı oldular diye oradaki anılarını anlatıyor. Sadece 5 gün kaldı. Şimdi benim oğluma bunu kazandıran dersin zorunlu olması ve etkinliklerin olması, hatta yelpazesinin genişletilerek devam edilmesi ve bu noktada resmi anlamda devletin çözümler üretmesi gerekmektedir*” OY-15“*Bu etkinlikler sayesinde öğrencinin genel kültürü gelişir, farklı kültürleri tanır, onlarla etkileşim ve paylaşım içinde olur.*”

Ders dışı etkinlikler sınıf içi, sınıflar arası ve okullar arası ve başarılı olduğu takdirde gruplar arası ve Türkiye genelinde yapılan şampiyonalara kadar uzanabilir. Özellikle okullar arası şampiyonada derece yapıp il dışındaki şampiyonalara giden çocuk belki de hayatında ilk defa başka şehirlere gidiyor ve başka kültürleri tanıma fırsatı buluyor. Bu da çocuğun sosyalleşmesinde önemli bir etken olarak karşımıza çıkabilir, buda çocuğun genel kültürünü önemli ölçüde geliştirebilecek ve sosyal ilişkilerini güçlendirebilecektir.

Bailey, 2005 yılında yaptığı çalışmada beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin çocuğun sosyalleşmesinde önemli etkisini vurgulamıştır (162).

Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersinin ve ders dışı etkinliklerin gerekliliği sonucuna varılabilir. Böylece okul yöneticilerinin olumlu tutum içerisinde olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının farklı kültürler görme ve tanıma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, farklı kültürler ve yerler görme 17, farklı kültürleri tanıma ve genel kültür 16 olarak bulunmuştur.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının okulların tanıtımı alt boyutunda, başarı ve okulun tanıtımı, kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri bu tür etkinliklere katılımın okulun tanıtımı açısından hele de başarı geldiğinde çok önemli olduğunu dile getirmişler. Bu kavramla ilgili yönetici ifadeleri şöyledir; *OY-7“Malatya da takımlar içerisinde biz birinci olduk biz başardık diyor ve okulun tanıtımı en iyi şekilde yapılmaktadır” OY-11“Okullar arası müsabakalara katılımın okulun tanıtımı açısından önemli olduğunu düşünüyorum ancak bu tarz müsabakalara katılırken oyun kurallarını iyi öğrenmek gerektiğini düşünüyorum”*

Okullar arası faaliyetlere katılmak ve başarılı olmak okulun tanıtımı açısından önemlidir. Okullar arası faaliyetlerin önemli olduğundan bahsedilmişti. Okullar arası faaliyetlere katılmak ve başarılı sonuçlar almak da okulun tanıtımı açısından önemli olarak görülebilir. Okul yöneticileri de buna inanmaktadırlar.

Özkaya, (2010) yılında okul yöneticilerine yaptığı çalışmada, “Beden eğitimi ders ve uygulamaları okulun tanıtımı açısından önemlidir” sorusuna % 81,6’sı tamamen katılıyorum demiştir (87). Gözen, (2006)’da yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin %75,6’sı beden eğitimi dersi okulun tanıtımı açısından önemli olduğunu söylemiştir (83), Kalyoncu, (2008)’de yaptığı çalışmada öğretmenlerin ve yöneticilerin, % 92,5’i, okul takımlarının başarısı ile okulun tanıtımının yapılması beklenir demişlerdir (87). Bu çalışmalar yapılan araştırmayı desteklemektedir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının okulun tanıtımı alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, başarı ve okulun tanıtımı 17 olarak bulunmuştur. Frekanslara bakıldığında da beden eğitimi faaliyetlerinin okul tanıtımı konusunda önemli bir etken olduğu ve okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine önem verdiği sonucuna ulaşılabilir. Bu da okul yöneticilerinin Beden Eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu sonucuna varılabilir.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının derslerin aksaması alt boyutunda, diğer öğretmenlerin tutumu ve derslerin aksaması, kavramları ön plana çıkıştır.

Bazı okul yöneticileri bu tür etkinliklerin olmaması gerektiğini ve çocukların derslerden geri kaldığını ve diğer öğretmenlerin şikâyetinde bulduklarını dile

getirmişler, Ancak bazı okul yöneticileri de bu tür etkinliklerin olması gerektiğini ve öğretmenin şikâyetinin önemli olmadığını dile getirmişlerdir. Bu kavramlarla ilgili yönetici ifadeleri şöyledir; OY-5“*Bu etkinliklerin olması taraftarı değilim çünkü çocuklar derslerden geri kalmaktadır. Öğretmenler sürekli şikâyet emektedirler*” OY-18-“*Bu etkinliklere bizzat destek vermekteyim. Öğrenci spor yapmalıdır. Öğretmenin şikâyet etmesine müsaade etmem bu etkinliklere katılımın olması gerektiğini anlatırım. Zaten yönetmeliğimizde de sosyal etkinliklere katılan öğrenci desteklenir der*”

Ders dışı okul içi etkinliklerin yapılması çocuğun zihin yorgunluğunu atması açısından önemli olarak görülmektedir. Bu tür etkinlikler çocuğu rahatlatabilecek ve daha zinde bir şekilde diğer derslere karşı motivasyonu yükselebilecektir. Ancak bu tür etkinlikler planlı bir şekilde yapılmadığı zaman okulda ses ve gürültüye sebep olabilmektedir. Bu da okul yöneticilerini ve diğer öğretmenleri olumsuz etkileyebilmektedir. Yine de okul yöneticilerinin bu tür etkinlikleri önemseydiği, görülmektedir.

Literatürdeki çalışmalar, yapılan araştırmayı desteklemektedir. Yılmaz, (2012) ‘de yaptığı çalışmada, yöneticilerin diğer branşta ki öğretmenlerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak çok azda olsa yönetici görüşlerinden diğer öğretmenlerin olumsuz olduklarını da dile getirmişlerdir, (92)“*Pek olumlu olduğunu düşünmüyorum. Her öğretmen kendi dersini diğer derslerden daha önemli görüyor. Bunun mesleki eğitimdeki eksikliklerinden kaynaklandığını düşünüyorum*” (Y1)(92). “*...Daha çok sayısal derslere önem veriyorlar. Bunun nedenin, dersin etkili işlenmemesine ya da sporun öğrencilerin gelişimi için önemine inanmıyorlar*” (Y2) (92). Şahin, (2011)’de yaptığı çalışmada okul müdürleri diğer öğretmenlerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını olumlu ve olumsuz diyen müdürlerin olduğu tespit edilmiştir (91). Bununla ilgili ise yönetici görüşleri şöyledir; “*Beden eğitimi dersine bakış açıları olumlu. Onlarda beden eğitimi dersinin öğrencinin gelişim alanlarına katkısını bildiklerinden dolayı olumlu bakıyorlar.*”(M.1) (63)“*Olumlu ve önemli görülüyor. Rahatlamış öğrencinin daha başarılı olacağını biliyorlar.*”(M.10) (63) “*Öğretmenler öğrencilerin beden eğitimi dersinden çıkıp kendi derslerine hazırlanmada*

yaşadıkları sıkıntıdan şikâyetliler. Teneffüs saatleri az olduğu için yeterli zaman olmuyor hazırlanmaya ve diğer ders saati işgal ediliyor.”(M.3) (91)

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının derslerin aksaması alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, derslerin aksaması ve diğer öğretmenlerin tutumu olumlu 16, derslerin aksaması ve diğer öğretmenlerin tutumu olumsuz 2 olarak bulunmuştur. Frekanslardan da görüldüğü üzere okul yöneticilerinin Beden Eğitimi dersi etkinliklerinin derslerin aksamadığı yönünde olumlu bir tutum içerisinde olduğu sonucuna ulaşılabilir. Ancak frekansı çok düşük olmasına rağmen etkinliklerin dersi aksattığı yönünde görüş bildiren okul yöneticilerinin de olduğu görülmektedir. Bunu da okul yöneticilerinin Beden Eğitimi dersine karşı olumsuz tutum içerisinde olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının maddi durum alt boyutunda, maddi sıkıntı, kavramı ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticilerin maddi sıkıntılarının olduğunu bu tür etkinliklerin yapılırken maddi boyutun önemli olduğunu dile getirmişlerdir. Bu kavramla ilgili yönetici ifadesi şöyledir; *OY-3 “Okullara sürekli yazılar gelir şu dallarda sportif faaliyetlere katılın diyorlar. Ama inanın öğretmenlerime maçlarda birinci olmaması için telkinlerde bulunduğum zamanlar oldu, çünkü destek yoktu.” OY-1 “Sivas’a Türkiye şampiyonasına gittik Eczacıbaşı’nın alt yapısıyla maç yapıyoruz bizde beden eğitimi öğretmeni orada koçmuş dışarıdan tutmuşlar ve ayda 3000 tl alıyor velileri orada ellerinde kamera, uçakla gelmişler, biz burada zor servis bulduk dışarı çıktık dürüm aldık yedik ve benim gözlerim yaşardı”*

Maddi boyutun önemli olduğu özellikle il dışında yapılan grup, yarımfinal ve final müsabakalarında daha çok ön plana çıktığı, özel okulların çok iyi şartlar altında müsabakalara geldikleri sonucuna ulaşılabilir. Pehlivan ve arkadaşları (1993) de okul yöneticilerinin sportif etkinlikleri etkileyen faktörlerin %53 oranında maddi kaynak sıkıntısı ve öğretmen eksikliği olarak bulmuştur (144).

Deniz, 2012 yılında yaptığı çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde spor yönetimi ve beden eğitimi faaliyetlerinden sorumlu yöneticilerin devlet tarafından maddi destek verilmediğini dile getirmişler ve şöyle ifade etmişlerdir

(161); “Okullardaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerini beden eğitimi öğretmenlerinin yürüttüğünü hesaba katarak, bunun da gerçek olduğuna inanarak ve bir beden eğitimi öğretmeni olarak kendi yaşadıklarımı söylemek durumundayım bana göre sıfır. Devlet bu konuda yani devlet derken bakanlığı kastediyoruz bakanlık bu konuda çok da büyük bir katkı yapmıyor. Örneğin bu gün bir okulun öğretmenleri okulun kendi bütçesinden toplar alıyor, okulun kendi bütçesinden bütün beden eğitimi malzemelerini alıyor, okulun kendi bütçesinden sportif faaliyetlere katılıyorsa ve formalar olsun bütün her şey okulun kendi bütçesinden yapılıyor veya bulunan sponsorlarla veya yardımlarla yapılıyorsa burada bir sorun vardır. Bire bir olarak okullara yardım konusunda benim 22 senelik öğretmenlik hayatımda devletin katkısının sıfır olduğuna inanıyorum. Bakanlığın bu konuda bir katkısı olmamıştır. Bundan 2–3 yıl önce eğitimle spor bakanlığının birleştirilmesi konusunda ümitlenmiştik, ama bu konuda gerçekçi bir sonuca ulaşamadık. Bir başka konu da şunu söyleyebilirim, bir sahanın aynı telinin 5 kere yapıldığına ben şahidim yani bir tel için 5 kere para verilmiştir bu da acı bir gerçektir bizim ülkemizde gereksiz yatırımlara küçük bir örnektir.” (K11) (161). Bu çalışmadan maddi kaynağın önemli bir sorun olduğu sonucuna ulaşılabilir ve yapılan araştırmayı desteklemektedir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının maddi durum alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, maddi sıkıntı 7 olarak bulunmuştur. Ortaya çıkan frekansın okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumsuz olmadığı, sadece olanakların daha iyi olması, daha başarılı sonuçlar alınabileceği adına yorumlanabilir.

Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının kargaşa ortamı alt boyutunda, kargaşa ve fiziki müdahaleler, kavramı ön plana çıkmıştır.

Bazı okul yöneticileri okulda yapılan etkinliklerin okula zarar verdiğini karışıklık olduğunu, bunun yanında fiziki müdahalelerin olduğunu dile getirmişler, bazı okul yöneticileri de bu tür etkinlikleri desteklediklerini bu tür etkinliklerde sesi gürültüyü ve karışıklığı herkesin hoş görmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu kavramla ilgili yönetici ifadesi şöyledir; OY-5“Sınıf içi yapılan bahar turnuvaları tamamen okulda başıboşluk yaratmakta ve kavgalara sebep olmakta ve okulun fiziki yapısına zarar vermektedir. Hem de dersler aksamaktadır” OY-8“Sosyal Etkinlikleri

destekliyorum ve karışıklık olduğunu düşünmüyorum sadece eğitim faaliyetinde bulunuyoruz. Ses ve gürültüde yapılan faaliyetin gereğidir. Dozajı aşmadığı sürece herkes hoş görecektir.”

Beden eğitimi ders dışı etkinlikleri öğrencinin düşünmesine, karar vermesine, bir işi yapmasına olanak vermektedir. Çünkü ders dışı etkinlikler öğrenci merkezlidir (140). Günümüz eğitimi öğretim programında öğrencinin veya çocuğun hareket ihtiyacına ders saatleri içerisinde karşılamak mümkün değildir (162). Bu sebeple etkinliklerin dersin dışında olacak şekilde planlanıp programlanması gerekir (159). Bu nedenle okul içindeki etkinliklerde karışıklık olması olasıdır. Etkinlikler çok iyi planlanarak yapılmalıdır. Bütün olumsuzluklar düşünülmelidir ki herhangi bir aksaklığa meydan bırakılmasın. Ancak etkinlikler esnasında seyre gelen diğer öğrenciler tarafından çıkarılan karışıklığı kontrol altına almak gerekir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerinin okuldaki yeri temasının kargaşa ortamı alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, kargaşa ortamı ve fiziki müdahaleler olumsuz 5, kargaşa ve fiziki müdahaleler olumlu 14 olarak bulunmuştur. Frekanslara bakıldığında okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum içerisinde olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ancak frekansı düşük de olsa ders dışı etkinliklere karşı olumsuz tutum içerisinde olan okul yöneticilerinin de olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının disiplin kazandırma alt boyutunda, kurallara uyma, disiplin ve düzen kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri beden eğitimi dersinde öğrencilerin gerekli olan disiplini aldıkları ve bununla birlikte okulda ve okul dışında kurallara uyacağını, ayrıca beden eğitimi dersinin disiplinin kaynağı olduğunu ve okuldaki tertip ve düzenin ilk adımı olduğunu dile getirmişlerdir. Bu kavramla ilgili yönetici ifadesi şöyledir; *OY-10“Beden eğitimi dersinde öğrenci gerekli olan disiplini almaktadır. Bu disiplini alan öğrenci sınıfta, okulda, kurallara fazlasıyla riayet etmektedir” OY-13 “Bir spor salonunda veya beden eğitimi dersinin başlangıcında öğretmenlerini, öğrencilerin hazır ol da beklemeleri öğretmenin selamını almaları ona aynı güzellikte mukavele etmeleri ve belli bir emir komuta içerisinde, senkronize hareketleri belli bir disiplin*

içerisinde yapmaları başlı başına bir düzenin ve bir disiplinin eğitimidir.” OY-3 “Beden eğitimi derslerinin okuldaki disiplinin kaynağı olduğunu okuldaki tertip ve düzenin ilk basamağı olduğunu düşünüyorum”

Beden eğitimi dersinin okul içerisinde okul dışında gerekli disiplin kazanma, bununla beraber kurallara uyma, tertip düzen konusunda etkili olduğu söylenebilir. Beden eğitimi dersinde yapılan etkinliklerle belirli kurallara ve düzene göre yapılması gerekir. Bu sebeple öğrenci özellikle okul içinde disipline ve kurallara uyabilecektir.

Gözen, (2006)'da yaptığı çalışmada, okul müdürlerinin % 63,2'si beden eğitimi dersinin kurallara uyma alışkanlığı kazandırdığına tamamen katıldıkları sonucunu bulmuştur (83). Özkaya, (2010)'da okul yöneticilerine yaptığı çalışmada yöneticilerin % 67,6 sı beden eğitimi dersinin kurallara uyma alışkanlığı kazandırdığı fikrini tam olarak katıldıklarını bulmuştur (87). Özkaya aynı çalışmada “Beden eğitimi dersi okuldaki genel düzenin sağlanmasını zorlaştıran faktörlerden birisidir” sorusuna okul yöneticilerinin %74,8'i tamamen reddediyor demmiştir (87). Kalyoncu, (2008)'de yaptığı çalışmada öğretmenler ve yöneticilerin %99,2'si beden eğitimi dersinin kurallara uyma alışkanlığı kazandıracaklarını söylemiştir (85). Bu çalışmalar Şahin, (2011) yılında yaptığı çalışmada müdürlerin tamamının beden eğitimi dersinin öğrencilerin davranışlarını olumlu yönde etkiler cevabını vermiştir (91). “*Beden eğitimi dersinde öğrenciler kurallara uyma davranışlarını öğrendiklerinden buda disiplin sorunlarını olumlu etkiliyor.”(M.1) (91)*. Yılmaz, (2012) yılında yaptığı çalışmaya katılan okul yöneticilerinin beden eğitimi dersinin eğitim ve öğretimde ki yeri” sorusuna okul yöneticileri beden eğitimi dersinin önemli olduğunu, beden eğitimi dersinin diğer derslerle aynı öneme sahip olduğunu, beden eğitimi dersinin genel eğitimin bir parçası olduğu, bu dersin okulun düzen ve disiplini açısından önemli bir ders olduğu sonucuna ulaşmıştır (92). Bu konuyla ilgili yönetici görüşü şöyledir: “... *Bu ders okuldaki genel disiplini sağlayan öğrencileri fiziksel açıdan güçlendirip onlara bir duruş kazandıran, nizam ve düzeni öğreten ve kurallara itaat etmenin önemini kavratılan bir ders özelliği taşımaktadır.....”(Y-1) (60)*. Yapılan çalışmalarda ortak nokta beden eğitimi dersinin kurallara uyma alışkanlığı kazandırdığı ve disiplin ve düzen konusunda da önemli davranışlar kazandırdığı söylenebilir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının disiplin kazandırma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, kurallara uyma disiplin ve düzen 17 olarak bulunmuştur.

Zaten frekanslardan da anlaşılacağı gibi okul yöneticilerinin beden eğitimi dersinin çok önemli olduğu ve bununla beraber beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum içerisinde olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının davranış biçimi alt boyutunda, davranış (saygı, ahlak), kişilik ve karakter eğitimi kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri, büyüğe ve küçüğe saygı kazanımı beden eğitimi dersinde verildiğini, beden eğitimi dersinde gerekli eğitim verildiği süre içerisinde çocuğun kişiliği ve karakterini geliştirdiğini dile getirmişlerdir. Bu kavramla ilgili yönetici ifadesi şöyledir; *OY-15 “Türk milli kültürünün temel ilkelerden bir tanesi de büyüğe saygı küçüğe sevgi ilkesidir. Ben beden eğitimi dersinin bunu verdiği inaniyorum.” OY-14 “Beden eğitimi ve spor bilincini ve eğitimini gerçek anlamda almış bir çocuk argo kelimeleri kullanmayacaktır. Ama dediğim gibi gerekli eğitim bilincine ulaşmış kişiler” OY-12 “Beden eğitimi dersinde gerekli eğitim verildiği zaman çocuğun kişiliği ve karakterini geliştirdiğini ve bununla beraber toplum içinde sevilen birey olacaklarını düşünüyorum.”*

Beden eğitimi genel eğitimin tamamlayıcısıdır. Aynı zamanda kişiliğinde eğitimdir. Öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak, onları topluma saygılı, iyi ahlaklı, terbiyeli, sağlıklı, mutlu, yaratıcı, üretken, milli kültür değerlerini kazanmış bireyler olarak yetiştirmek için önemli araçtır (11). Bu bağlamda beden eğitimi dersi davranışın geliştirilmesinde ve şekillenmesinde önemli bir etkidir. Beden Eğitimi dersinde bireysel takım oyunları bulunmaktadır. Bu oyunlar bir takım kurallara göre oynanmaktadır. Kurallar göre oynanan oyunlar bireylerin birbirlerine karşı saygı göstermesine, argo kelimeleri kullanmamasına ve kişiliğinin gelişmesi açısından da önemli görülebilir.

Tokat, 2013’de yaptığı çalışmada, okul yöneticilerinin % 15,65’inin beden eğitimi dersinin öğrenciye davranış alışkanlığı kazandırdığına kesinlikle katıldıklarını, % 65,65’i katıldığını, %15,65’i kısmen katıldığını, % 1,74’ü

katılmadığını, % 1,30'u kesinlikle katılmadığını dile getirmişlerdir (93). Açıkada, 1993'de katıldığı panelde, spor etkinliklerinin çocuğun kişilik ve karakter gelişiminde spor eğitiminin önemli olduğunu vurgulamıştır (47), Pehlivan, yaptığı çalışmada sportif etkinliklerin kişinin kendini tanıması bakımından önemli olduğunu vurgulamıştır (68). Weinberg ve arkadaşları (2010) yılında yaptığı çalışmada sportif etkinliklerin kişiliğe etkili olduğuna vurgu yapmışlardır (124). Davidson ve arkadaşları, (2005) yılında yaptığı çalışmada karakter eğitiminin, ahlak gelişiminin beden eğitimi ve spor yoluyla ortaya çıktığını ifade etmişlerdir (128). Gözen, (2006)'da yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin %70,8'inin beden eğitimi öğretmenin öğrencilerin karakter oluşumunda önemli bir etken olduğunu söylemişlerdir (83). Yalız, (2011)'de yaptığı çalışmada beden eğitimi etkinliklerine ek olarak fiziksel etkinlik oyunlarının deney grubundaki öğrencilerde kişilik yönünden etkisi olduğunu bulmuştur (132), yapılan çalışmalarda ortak nokta beden eğitimi dersinin çocuğun kişiliği ve karakterini geliştirdiği, ahlak eğitimi olumlu derecede etkilediği sonucuna varılabilir.

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının davranış biçimi alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, davranış 15, kişilik ve karakter eğitimi 8 olarak bulunmuştur. Bu bağlamda beden eğitimi dersi davranışın geliştirilmesinde ve şekillenmesinde önemli bir etkidir. Bu önemli etkenden okul yöneticilerinin de olumlu olmaları kendilerinin beden eğitimi dersine karşı olumlu bir tutum içerisinde olduğunu gösterir.

Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının kötü alışkanlık ve şiddetten uzaklaşma biçimi alt boyutunda, kötü alışkanlıklar ve şiddet kavramları ön plana çıkmıştır.

Okul yöneticileri spor eğitimi almış kişilerin kötü alışkanlıklar olarak nitelendirdiğimiz sigara, alkol ve uyuşturucuya yaklaşmayacağını ve o ortama girmeyeceğini hatta arkadaşları var ise onları da çıkaracaklarını ve herhangi bir şiddete başvurmayacağını söylemişlerdir. Ayrıca çocukların aldığı beden eğitimi ve spor eğitimi sayesinde herhangi bir şiddete başvurmayacaklarını dile getirmişlerdir. Karaküçük, (1999) yaptığı çalışmada sportif etkinliklerinin kahvehane gibi yerlere

gitmenin engellediğini söylemiştir (114). Özkaya, (2010) yılında okul yöneticilerine yaptığı çalışmada “okullardaki beden eğitimi dersinin ideal uygulanması halinde öğrencilerin suça katılma oranları azalır” sorusuna % 75,2 si tam olarak katılmışlardır (87). Gözen, (2006)’da yaptığı çalışmada okul yöneticilerinin % 69,6’sı Beden Eğitimi dersinin suça katılma oranını azalttığını vurgulamışlardır (83). Bu çalışmalarda ortak nokta beden eğitimi dersinin çocuğu kötü alışkanlıklardan ve şiddetten uzaklaştırdığı söylenebilir. Kırımoğlu ve arkadaşlarının (2008)’de lise öğrencilerine yaptığı çalışmada, spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin saldırganlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (133).

Bu bağlamda beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasının kötü alışkanlıklar ve şiddetten uzaklaşma alt boyutunda ortaya çıkan kavramların frekansları, kötü alışkanlıklar 14 bulunmuştur.

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sayesinde çocuğun içinde bulunan saldırganlığın giderilmesi, günlük yaşamda meydana gelen sıkıntıların veya tekdüzeliğin giderilmesi gerçekleşir (11). Bu bağlamda beden eğitimi dersinin çocuğu şiddetten, saldırganlıktan ve bir takım kötü alışkanlıklardan uzaklaştırması açısından çok önemlidir. Buradan da okul yöneticilerinin beden eğitimi dersini önemseydiğini ve olumlu tutum içerisinde olduğunu söylenebilir.

Sonuç olarak okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu gözlenmektedir (94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107)

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1.Sonuçlar

Bu araştırmada 305 okul yöneticisine, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan “Okul Yöneticileri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” uygulandı. Sonra 20 okul yöneticisi ile yapılan görüşme sonunda elde edilen bilgiler neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı.

Okul yöneticilerine uygulanan “Okul Yöneticileri Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” sonunda;

- Okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin yaşlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin öğrenim durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin okuldaki öğrenci sayılarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin okul türüne göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin okuldaki görevlerine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin meslekteki hizmet yöneticilerinin yıllarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin hizmet yıllarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin spor yapıp yapmama durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

- Okul yöneticilerinin okulda beden eğitimi öğretmeni olup olmama durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin okulda kapalı spor bulunup bulunmama durumlarına göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Okul yöneticilerinin okuldaki sportif başarı düzeyine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Okul yöneticileri ile yapılan görüşme sonucunda, okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi ile görüşleri “beden eğitimi dersinin okulda ki yeri”, “beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerin okulda ki yeri” ve “beden eğitimi dersinin örtük etkisi” olmak üzere üç temadan oluşmuştur.

- Beden eğitimi dersinin okulda ki yeri temasına ilişkin alt boyutlar, müfredat ($f=8$), fiziksel gelişim ve sağlık ($f=18$, $f=16$), sosyalleşmek ($f=16$), akademik başarı ($f=15$), milli bayramların önemi ($f=16$), tesis durumu ($f=7$) öğretmen ($f=4$), şikâyet ($f=11$) bulunmuştur.
- Beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklerin okulda ki yeri temasına ilişkin alt kavramlar sosyal etkinliklere katılma ($f=13$), spor yapma alışkanlığı ($f=11$), öğrencilerin farklı kültür ortamı tanıma ve görme ($f=17$), maddi durumun yetersizliği ($f=7$), okulun tanıtımı ($f=17$), derslerde aksama ($f=2$), kargaşa ortamının oluşması ($f=5$) bulunmuştur.
- Beden eğitimi dersinin örtük etkisi temasına ilişkin alt boyutlar, disiplin kazandırma ($f=17$), kötü alışkanlıklar ($f=14$), davranış biçimi ($f=15$), bulunmuştur.

Sonuç olarak okul yöneticilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olduğu ve beden eğitimi dersinin, genel eğitimin tamamlayıcısı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırmada, beden eğitimi dersinin öncelikle, hareket eğitimi sağladığı, fiziksel gelişimi sağladığı, sosyalleşme adına öğrencinin kendini daha iyi ifade edebildiği, öz güveninin olduğu, arkadaşlık ilişkilerinin yüksek olduğu, iletişiminin dahi iyi olduğu, sosyal ve duygusal gelişime faydalı olduğu, sağlıklı

yaşam, sağlıklı beslenme ve ilk yardım bilgilerini beden eğitimi dersinde öğrendiğini, disiplin, kurallara uyma ve davranış biçimini etkilediği ve en önemlilerinden bir tanesi kişilik ve karakter eğitimine etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanında okul yöneticilerinin beden eğitimi öğretmeninden, spor tesis ve malzeme eksikliğinden ve yöneticinin Beden eğitimi dersine bakış açısından kaynaklanan olumsuz tutumlarının da olduğu görülmüştür. Okul yöneticileri beden eğitimi öğretmeninden kaynaklanan olumsuzlukları, beden eğitimi öğretmenin üniversitede yeterli eğitimi almaması, beden eğitimi öğretmenin dersine gerekli ilgiyi göstermemesi, beden eğitimi öğretmenin sürekli kantinde oturması, beden eğitimi dersinin, futbol dersi olarak görülmesi gibi sıralanmıştır. Spor tesisinden kaynaklanan olumsuzlukları ise okullarda kapalı spor salonlarının bulunmadığını, bunun yanında ders yapacak diğer spor tesislerinin yetersizliği ve maddi sıkıntıdan kaynaklanan malzeme eksiklikleri olarak sıralanmıştır. Okul yöneticisinin kendisinden kaynaklanan olumsuzluğunda beden eğitimi dersinin ses ve gürültüye sebep olduğu, çevreye ve okula zarar verdiği okul içi ve okul dışı yapılan etkinliklerde derslerde aksama olması gibi sıralanmıştır.

6.2.ÖNERİLER

Bu sonuçlar neticesinde şu önerilerde bulunulabilir,

1. Yapılan bu araştırmanın diğer illerde, bölgelerde ve hatta Türkiye çapında yapılması önerilebilir,
2. Milli Eğitim Bakanlığının veya Gençlik ve Spor Bakanlığının okullara sportif malzeme konusunda yardım için bütçe ayırmaları ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim okullarına yardım etmeleri önerilebilir
3. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ve yeni yapılacak okullara kapalı spor salonlarının yapılması, mevcut okulların ise kullanılmayan fiziksel alanı varsa kapalı spor tesislerinin yapılması önerilebilir.
4. Beden eğitimi öğretmeniyle okul yöneticilerinin sürekli iletişim halinde olmaları, mesleki her konu da paylaşımcı olmaları önerilebilir.

5. Okul yöneticilerinin okul içi aktivitelerde ve okul dışı yapılan aktiviteleri desteklemesi ve bu tür aktivitelerde beden eğitimi öğretmeniyle birlik beraberlik içerisinde olmaları önerilebilir.
6. Üniversitelerde beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bölümlerin, öğretmen mesleğine yönelik eğitimin daha fazla verilmesi önerilebilir.
7. Yeni eğitim sistemine göre ilkokullarda oyun ve fiziksel etkinlik derslerine beden eğitimi öğretmenin girmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması önerilebilir. Bununla beraber üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokulu bölümlerinde ilkokul beden eğitimi öğretmeni, ortaokul beden eğitimi öğretmeni bölümleri kurulup öğrenci yaş guruplarına göre eğitim verilmesi önerilebilir.
8. Beden eğitimi derslerini öğrencilerin diğer derslere daha motive girebileceği saatlere koyulması önerilebilir.
9. Okul yöneticileri tarafından, diğer öğretmenler ve okul velilerine beden eğitimi dersinin önemi ile ilgili eğitimler verilmesi önerilebilir.
10. Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi ders dışı etkinliklere eşofman giyerek katılması öğrenciyle beraber fiziksel aktivite yaşaması önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Kangalgil, M., Hünük, D., Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
2. Kumartaşlı, M. (2010). **İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının ve Yaşam Boyu Düzeylerinin İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi üniversitesi, Ankara.
3. Özyalvaç, N.T. (2010). **Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi(Konya Anadolu Lisesi Örneği)**. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
4. Inceoğlu, M. (2000). **Tutum- Algı- İletişim**, Ankara: İmaj Yayıncılık.
5. Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitim ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12, (2), 9-20.
6. Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
7. Güllü, M. (2007). **Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
8. Milli Eğitim Müdürlüğü (2012). **İstatistik Bölümü**, Malatya.
9. Tamer K., Pulur A. (2001). **Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri**. Ankara: Ada Matbaacılık.
10. Baysal, A. C. (1981). **Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar**. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları İşletme Fakültesi Yayınları.
11. Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
12. Seaton, D.C., Clayton, I. A., Leabee, H. C. and Messersmith, L. (1965). **Education Handbook**. New Jersey: Prentice- Hall.

13. Wuest, A. D., Bucher, A. C.'den Aktaran, Heper, E. Sertkaya, Ö., Koca, C., Ertan, H., Kale, M., Terekli, S., Karabudak, S., Demirhan, G. (2012). *Spor Bilimlerine Giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
14. Aracı, H. (2000). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
15. Bilge, N'den, Aktaran, Güllü, M.(2007). **Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
16. Çöndü, A. (2004). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
17. Demirhan, G. (2006). *Spor Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
18. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı: 20 Ekim 2013 (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7>).
19. Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
20. Şahin, M., Pehlivan, Z. ve Kuter, F. Ö. (2001). Beden Eğitimi Ders Uygulamalarında Ortaya Çıkan Etik Sorunlar ve Çözüm Önerileri. **II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu**. 21-23 Aralık, Bursa.
21. Erpic, S.C., Skof, B., Boben, D. and Zabukovec, V. (2005). Pupils' Attitudes and Motivation for Physical Education –Some Psychological Aspects of Physical Education: Pupils' Attitudes and Motivation. *International Journal of Physical Education*, XLII, (2), 58-67.
22. Lumpkin, A. (1990). *Physical Education and Sport*. A Contemporary Introduction. St: Louis: Times Mirror/Mosby College Publishing.
23. Sucuoğlu, A. (1993). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor. **Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu**:16-18 Aralık 1993-Manisa Bildiriler (s.405-408). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
24. MEB (2012). **Oyun ve Fiziksel Etkinlikler Dersi Öğretim Programı (İlkokul,1-4.Sınıflar)**. Ankara.
25. MEB (2013). **Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul,5-8 Sınıflar)**. Ankara.

26. MEB (2013). **Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (9-12.Sınıflar)**. Ankara
27. Allen Guy ve Edgley'den Aktaran: Güllü ,(2007) **Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
28. Tekarslan, E., Baysal, C., Sencan, H. ve Kılınç, T.'den Aktaran:Güllü , (2007) **Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
29. Sakallı, N. (2013). *Sosyal Etkiler Kim Kimi Nasıl Etkiler?* Ankara: İmge Yayınevi.
30. Franzoi, S.L. (2003). *Social Psychology*. Boston: Mc. Graw Hill.
31. Sanford, F.H.'den Aktaran: Tavşancıl, E. (2010).*Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
32. Hünük, D. ve Demirhan, G. (2003). İlköğretim Sekizinci Sınıf, Lise Birinci Sınıf ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 14, (4), 175-184.
33. Şerif, M., Şerif, C.W. (1996). **Sosyal Psikolojiye Giriş II**. (Mustafa Atakay ve Aysun Yılmaz, Çev.). İstanbul: Sosyal Yayınlar
34. Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
35. Freedman, J. L., Sears, D.O., Carlsmith, J. M.'den Aktaran Tavşancıl, E. (2010) *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi
36. Kenrick, D.T., Neuberg, S.L. ve Cialdini, R.B. (2005). *Social Psychology*. New York: Pearson Education International.
37. Morgan, C. T. (2000). *Psikolojiye Giriş*. (Hüsnü Arıcı ve Orhan Aydın.çev.). Ankara: Meteksan AS.
38. Bernstein, D.A. and Others (1994). *Psychology*. Boston:Houghton Mifflin Company.
39. Penner, L. A. (1978). *Social Psychology*. Newyork: Oxford University Press.
40. Aronson, E., Wilson, T. D. ve Akert, R.M. (2005). *Social Psychology*. New York: Pearson Education International.

41. Özkan, R. (2011). **Genel Lise ve İmama Hatip Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
42. İnceoğlu'dan Aktaran: Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
43. Taylor, S. E., Peplav, L. A. and Sears, D. O.(2003) *Social Psychology*.New Jerjey: Pearson Education İnternational.
44. Atkinson, R., Atkinson, R.C., Hilgard, E.R.'den Aktaran: Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
45. Baysal, A. C. ve Tekarslan, E. (1996). *İşletmeler İçin Davranış Bilimleri*. İstanbul: Avcıol Basım-Yayın.
46. Morgan,'dan, Aktaran: Tavşancıl, E.(2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
47. Açıkada, C. (1993). Ders Dışı Spor Etkinliklerinde Okul, Aile ve Spor Kulüpleri İşbirliği. Eğitim Kurumlarında *Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu*:16-18 Aralık 1993-Manisa Panel (s.97-121). Ankara:Milli Eğitim Basımevi
48. Arkonaç, S.A. (1998). *Psikoloji Zihin Süreçleri Bilimi*. İstanbul: Alfa Basım Yayım
49. İsen, G. ve Batmaz, V. (2002). *Sosyal Psikoloji (Ben ve Toplum)*. İstanbul: Om Yayınevi.
50. Argın, F.S. (2013). **Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Çekmeköy Örneği)**.Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
51. Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Basım Yayın ve Dağıtım ve Yayıncılık.
52. Oskamp, S'den Aktaran: Sakallı, N. (2013). *Sosyal Etkiler Kim Kimi Nasıl Etkiler?* Ankara: İmge Yayınevi.
53. Morgan, C.T.'den Aktaran: Aktaran: Tavşancıl, E.(2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
54. Jenning'den Aktaran: Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

55. Morgan'dan: Aktaran: Tavşancıl, E.(2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayımevi.
56. Wicker'den, Aktaran: Sakallı, N.(2013). *Sosyal Etkiler Kim Kimi Nasıl Etkiler?*. Ankara: İmge Kitabevi
57. Aktaran: Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayımevi.
58. Bursalıoğlu, Z. (2012). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayımevi.
59. Kayıkçı, K. (2001). Yönetici Yetiştirme Sorunu. *Milli Eğitim Dergisi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, Sayı.150
60. Çelikkaya, H. (2013). *Okul Yönetimi ve Yükseköğretimde Öğretmenlik*. Ankara, Nobel Yayımevi.
61. Çelik, V. (2012). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayımevi.
62. Doğan, Y. (1997). *Spor Yönetimi*. Adana: Öz Akdeniz Ofset.
63. Çalık, T'den Aktaran Gülbahar, B. (2010). **Öğretmenlerinin İlköğretim Programlarının Uygulanmasında İlköğretim Okulu Yöneticilerinden Bekledikleri Rollere İlişkin Görüşleri**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
64. Gülbahar, B. (2010). **Öğretmenlerin İlköğretim Programlarının Uygulanmasında İlköğretim Okulu Yöneticilerinden Bekledikleri Rollere İlişkin Görüşleri**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
65. Aydın, M. (1998). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Hatiboğlu Yayımevi.
66. Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul*. Ankara: Feryal Matbaası.
67. Öymen, H. Rahman, R'den Aktaran: Bursalıoğlu, Z. (2012). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayımevi
68. Pehlivan, Z., Daşdan, Ada, E.N., (2011). Kişilik Gelişimi İçin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 83-95.
69. Rustin, G'den Aktaran: Bursalıoğlu, Z. (2012). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayımevi

70. Callahan, R'den Aktaran: Bursalıoğlu, Z. (2012). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayımevi
71. Dönmez, B., Ağaoğlu, E., Özdemir, S., Çalık, T., Sezgin, F., Şirin, H., Kurt, T. (2012). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara Nobel Yayımevi.
72. Kıyıcı, P. (2012). **Okul Yöneticisi Olarak Görev Almada Bayan Öğretmenlerin Yeri**. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
73. Aktaran Başaran, Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul*. Ankara: Feryal Matbaası.
74. Köktürk, Ö. (2011). İlköğretimde **Yönetimin Başarısının Öğretmen ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri**. Yüksek Lisans Tezi, Karaelmas Üniversitesi, Zonguldak.
75. Gürsel, M. (2003), *Okul Yönetimi: Kuramsal ve Uygulamalı*, Konya: Eğitim Kitabevi,
76. MEB. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. (2003). T.C. Resmi Gazete, 25212, 27 Ağustos 2003.
77. MEB. Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. (2013). T.C. Resmi Gazete, 28758, 7 Eylül 2013.
78. Eren, E'den. Aktaran: Köktürk, Ö. (2011). **İlköğretimde Yönetimin Başarısının Öğretmen ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri**. Yüksek Lisans Tezi, Karaelmas Üniversitesi, Zonguldak.
79. Şişman ve Erdoğan'dan, Aktaran: Yeğin, A. (2007). **Meslek Lisesi Öğrencilerinde Görülen İstenmeyen Davranışlarda Yönetici ve Öğretmenlerin Etkileri**. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
80. Korucu, G. (2004). **İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Sor Derslerinde Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Güçlükler ve Okul Yöneticilerinin Bu Konudaki Görüşleri**. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
81. Bilici, M. (2005). **Okul Yöneticilerinin İdeal Beden Eğitimi Öğretmenlerinde Beklenti ve Değerlendirmelerinin Araştırılması (Sakarya İli Örneği)**. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

82. Altıntaş, A. (2006). **Mardin Midyat'taki İlköğretim Kurumlarında İşlenen Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Öğrencilerin, Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Görüşleri.** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
83. Gözen, O. (2006). **Özel Öğretim Kurumları İle Devlet Eğitimi Kurumları Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi ve Öğretmenlerine Bakış Açıları ve Karşılaştırılması.** Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
84. Kırımoğlu, H.(2007). **İlköğretim II.Kademe Öğrencilerinin Madde Kullanımı ve Bağımlılığını Önlemede, Okul Yöneticisi, Beden Eğitimi ve Rehber Öğretmenlerin Bilgi, Görüş ve Önerileri.** Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara
85. Kalyoncu, K (2008). **İlköğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmen ve Yöneticilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersinden Beklentileri.** Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
86. Çelik, A (2008), **Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okul İçi ve Okul Dışı Faaliyetlerde Karşılaştıkları Sorunun İncelenmesi.** Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
87. Özkaya, S. (2009). **İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersi ve Beden Eğitimi Öğretmenlerine Karşı Tutumları.** Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
88. Kul, M. (2010), **Okul Yöneticilerinin Liderlik Stilleri ile Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yıldırma (Mobbing) Yaşama Düzeyleri Örgütsel Bağlılıkları ve İş Doyumu Arasındaki İlişki.** Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
89. Bal, E. (2010). **İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yapılmasında Karşılaşılan Yetersizliklerin Giderilmesinde Yönetici ve Öğretmenlerin Rolü.** Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
90. Kaya, S. (2011). **İlköğretim Okul Yöneticilerinin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ve Öğrencilerinin Okul Spor Programlarındaki Fair-PLay Anlayışları: Bolu İli Örneği.** Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

91. Şahin, D. (2011). **Okul Müdürü, Öğretmen ve Ebeveynlerin Beden Eğitimi Derslerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi.** Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
92. Yılmaz, A. (2012). **Ortaöğretim Kurumlarındaki Yönetici, Beden Eğitimi Öğretmeni ve Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin Tespit Edilmesi: Nitel Bir Çalışma.** Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
93. Tokat, S. (2013). **Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ve Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Etkinliği Üzerine Görüşlerinin İncelenmesi.** Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2013.
94. Gibson'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
95. Gordon'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
96. Gormon'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
97. Barros'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
98. Graening'den Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.

99. Thornburg'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts,, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 100.Wandzilak' Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts,, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 101.Scantling'den Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 102.Butler ve Mergert'den Aktaran: Walker, G.L.(2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts,, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 103.Lock, Telljohen ve Price'den, Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 104.Sallis, McKenzie, Kolody and Curtis'den Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts,, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 105.Poulton'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.
- 106.Williams'dan Aktaran: Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee.

107. Walker, G.L. (2003). **A Survey o f Tennessee Public Elementary and Middle School Principals' Attitudes Toward the Support o f Required Physical Education.** Degree of Doctor of Arts, Middle Tennessee State University, Tennessee
108. Johnson, Burke and Christensen, Larry B. (2007). Educational Research: Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches. Sage Publications. Erişim:15.10.2013
109. Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi.* (Sekizinci Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
110. Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.
111. Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. (Dördüncü Baskı).* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
112. Yılmaz ve Çelik (2009), *Lisrel ile Yapısal Eşitlik Modellemesi-I,* Ankara: Pegem Yayınevi.
113. Alpar, R. (2001). *Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
114. Karaküçük, S. (1999). Okul Yöneticilerinin Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,* (4),3, 51-62.
115. Guan, J., McBride, R., Xiang, P. (2001). Chinese teachers' attitudes toward teaching physical activity and fitness as compared to USA teachers. *Research Quarterly for Exercise and Sport,* 72, A-65.
116. Stewart, M.J. and Gren, S.R. (1991). *Secondary Student Attitudes Toward Physical Education. Physical Educator,* 48, (2), 72-79.
117. Stelzer, j., Ernest, J.M., Fenster, M.J. ve Langford, G. (2004). Attitudes Toward Physical Education: A Study of Highschool Students From Four Countries- Austria, Czechrepublic, Engand and USA. *College Student Journal,* 38, (2),602-611.
118. Alenzi, M.A. (2005). **Attitude of Secondary Students Toward Physical Education Classes in Kuwait.** Ph.D. Thesis, The Pennsylvania State University.

- 119.Koca, C. ve Demirhan, G. (2004). An Examination of High School Students' Attitudes Toward Physical Education With Regard to Sex and Sport Participation. *Perceptual Motor Skills*, 98, (3), 754-758.
- 120.Koca, C. Asçı, F.H. ve Demirhan, G. (2005). Attitudes Toward Physical Education And Class Preferences of Turkish Adolescents in Terms of School Gender Composition. *Adolescence*, 40, (158), 365-373.
- 121.Koca, C. ve Asçı, F.H. (2006). An Examination of Self-Presentational Concern of Turkish Adolescents: An Example of Physical Education Setting. *Adolescence*, 41, (161), 185-197.
- 122.Güllü, M., Korucu, G., (2005). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitim Derslerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, 10–11 Haziran, Bursa: Burfaş Ofset Tesisleri.
- 123.Tavlaş, S. (2012). **Erzurum İlindeki Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi**. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 124.Weinberg, R., Weinberg, R.S. Gould,D.'den Aktaran: Pehlivan,Z., Daşdan, Ada, E.N., (2011). Kişilik Gelişimi İçin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 83-95.
- 125.Özsaker, M. Orhun, A, (2005). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Amaç ve İçeriğine İlişkin Sorunlar. U. Ü. **4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu**, 10–11 Haziran, Bursa.
- 126.Kerkez, F. (2012). Sağlıklı Büyüme İçin Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklar da Hareket. Hacettepe Üniversitesi, *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 34-42
- 127.Koç, H., Tekin, A., (2011). Beden Eğitimi Derslerinin Çocuklarda Seçilmiş Motorik Özellikler Üzerine Etkisi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel sayı, 9-17
- 128.Davidson, M.L., Moran-Miller, K.E.,'den Aktaran: Pehlivan,Z.,Daşdan, Ada, E.N.,(2011).Kişilik Gelişimi İçin Beden Eğitimi Ders Uygulamaları.Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 83-95.

- 129.Özçelik, E. (2007). **Öğrencilerin Sosyalleşmesinde Beden Eğitiminin Rolü.** Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- 130.Pehlivan, Z., Esen, N.,Dönmez, B.(1993). *Ders Dışı Spor Etkinliklerinin Eğitim Programı Açısından Araştırılması.* Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu: 16-18 Aralık 1993-Manisa Bildiriler (s.259-269). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- 131.Eliöz, M., Atan, T., Çebi, M., İmamoğlu., M. (2013).Spor Yapma Alışkanlığının Öğrencilerin Başarıları ile Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeylerine Etkileri.Niğde Üniversitesi *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7,(2),188-193.
- 132.Yalız, D. (2011). **Beden Eğitimi Dersi Kapsamındaki Fiziksel Etkinlik Oyunlarının İlköğretim Öğrencilerinin Karakter Gelişimi Üzerindeki Etkisi.** Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- 133.Kırımoğlu, H., Parlak, N., Dereceli, Ç., Kepoğlu., A.(2008). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Spor Yapıp Yapmama Durumlarına Göre İncelenmesi(Aydın İli Örneği).*Niğde Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (2),2, 147-154.
- 134.Yıldız, Ö. (2010). **Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ve Karşılaştıkları Problemler.** Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 135.Kim, J., Taggart, A. (2004). Teachers' perception of the culture of physical education:Investigating the silences at Hana Primary School. *Issues In Educational Research*,Vol 14,
- 136.Brumbaugh, J. A.(1987). **Perceptions of Five Classroom Teachers.** Doktora Tezi, North Carolina Üniversitesi.
- 137.Meyer, S. M. (2004) **Assessment of Physical Education Programs in Elementary schools.** Yuksek Lisans Tezi. Kaliforniya Eyalet Üniversitesi. Kaliforniya.
- 138.Dwyer, J.J.M., Allison, K.R., Barrera, M., Hansen, B., Goldenberg, E., Boutiller, .A.(2003) Teachers' perspective on barriers to implementing physical activity

- curriculum uidelines for school children in Toronto . *Canadian Journal Of Public Health*. 94 (6) : 448-452..
- 139.DeCorby, K., Halas, J., Dixon, S., Wintrup, L., Janzen, H.(2005). Classroom Teachers and the Challenges of Delivering Quality Physical Education. *The Journal of Educational Research*; Vol. 98; No. 4: 208-220.
- 140.Kışlalı'dan, Aktaran: Pehlivan,Z. (1998) Ders Dışı Spor Etkinlikleri ve Yeniden Örgütlenmesi.Hacettepe Üniversitesi, *Spor Bilimleri Dergisi*,(9),3, 11-31.
- 141.Pehlivan, Z. (2009). Küreselleşen Dünyada Okul Sporü: Eleştirel Bir Bakış.6.**Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu**: 24-26 Haziran 2009-Burdur:Bildiriler (s.14-23).
- 142.Saydam, R'den Aktaran: Yılmaz, A. (2012). **Ortaöğretim Kurumlarındaki Yönetici, Beden Eğitimi Öğretmeni ve Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin Tespit Edilmesi: Nitel Bir Çalışma**. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon.
- 143.Hardman, K.(2008). Okullarda Beden Eğitiminin Durumu ve Sürekliliği:Küresel bir Yaklaşım.Hacettepe Üniversitesi,*Spor Bilimleri Dergisi*, 19(1) 1-22.
- 144.Pehlivan, Z., Esen, N.,Dönmez, B.(1993). *Ders Dışı Spor Etkinliklerinin Eğitim Programı Açısından Araştırılması*. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu: 16-18 Aralık 1993-Manisa Bildiriler (s.259-269). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- 145.Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, F., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A., Güven, B., Kangalgil, M., Hünük, D., Koca, Canan., Açıkada, Caner. (2008). Beden Eğitimi Öğretim Programları ve Programların Yürütülmesine İlişkin Paydaş Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19 (3), 157-180.
- 146.Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., Kılıçgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (4), 139-147.
- 147.Uğraş, S. (2013). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

- 148.Fang, X. (1998). Current situation and consideration of the sports life of students in common universities and colleges. **Journal of Beijing Sport University**. 21 (4). 64-66.
- 149.Çamlıyer, H. (1997). Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Programlarının Uygulama Sorunları, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor, **II. Ulusal Sempozyumu**, İzmir
- 150.Koçyiğit, F. Öztürk, F. (1992). İlkokul ve İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Uygulama Sorunu. **I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II.Ulusal Sempozyumu**, 19–21 Aralık 1992, Ankara: Milli Eğitim Basımevi
- 151.Başoğlu, B. (1995). **Ankara İli Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 152.Salman, M. N. Çalgın, E. R. Salman, S. (2005). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunlarının Cinsiyet Faktörü Açısından Değerlendirilmesi, Editör: GÜLTEKİN, O. **4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu**, Bursa: Burfaş Ofset Tesisleri
- 153.İlkin, M. (1998). **Malatya ve Elazığ İllerinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okul İçi ve Okul Dışı Yaşantılarının Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- 154.Erhan, S. E. (2009). **Doğu Anadolu Bölgesi İl Merkezlerinde Beden Eğitimi Dersinin İşlenebilirliği, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları ve Bunların Öğrenci Tutumlarına Etkisi**. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 155.Çalgın. E. R. (2003). **Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi ve Meslek Sorunlarının Tespiti**, Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi, Niğde.
- 156.Çolakoğlu, T. (2004). **Sporun Toplumaya Yaygınlaştırılması Açısından Okul Sporları**, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 157.Aybek, A. (2007). **Öğrencilerin Ders İçi Ve Ders Dışı Tutumlarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Rolü**. Yüksek Lisans Tezi, 19 Mayıs Üniversitesi, Samsun.

- 158.Öncü, E. (2007). **Ana Babaların, Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılmaya Yönelik Tutumları ve Beklentileri.** Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara
- 159.Pehlivan, Z. (1998) Ders Dışı Spor Etkinlikleri ve Yeniden Örgütlenmesi. Hacettepe Üniversitesi,*Spor Bilimleri Dergisi*,(9),3, 11-31.
- 160.Poyraz, M.'den Aktaran: Altıntaş, A. (2006). **Mardin Midyat'taki İlköğretim Kurumlarında İşlenen Beden Eğitimi Derslerine Yönelik Öğrencilerin, Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Görüşleri.** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- 161.Deniz, S. (2012). **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Beden Eğitimi ve Spor Sisteminin Yapısal Analizi.** Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Anka
- 162.Bailey, R. (2005). Evaluating The Relationship Between Physical Education, Sport And Social İnclusion. *Educational Review*, Volume 57, Number 1, 71–90.

EKLER**EK-1****OKUL YÖNETİCİLERİ İÇİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİ TUTUM
ÖLÇEĞİ TASLAĞI****Sayın Okul Yöneticisi;**

Aşağıda Beden eğitimi dersine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Her ifadenin karşılığında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her bir ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra ne düzeyde katıldığınızı, verilen seçeneklerden birini (X) işaretleyerek belirtiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Cevaplarınız hiç kimseyle veya kurumla paylaşılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Varol TURAL

İnönü Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

1.Cinsiyetiniz? Erkek () Kadın ()

		asirlikle katılmıyorum	atılmıyorum	arasızım	atılıyorum	asirlikle katılıyorum
1	Beden eğitimi dersini önemsiz bir ders olarak <u>görüyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	Beden eğitimi dersi öğrencilerin öz güvenini artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Beden eğitimi ders saatini yeterli <u>bulmuyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Beden eğitimi dersine bütün öğrencilerin katılmasını istiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Beden eğitimi dersi önemli bir derstir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Beden eğitimi dersinde gerekli bilgilerin <u>verilmediğini düşünüyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Beden eğitimi dersinin programda olmasını <u>istemiyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Beden eğitimi dersi öğrencileri zihnen ve ruhen geliştirdiğini düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Beden eğitimi dersi öğrencilerin diğer derslere motive olmasını sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Beden eğitimi dersi öğrencilerin zararlı alışkanlıklardan uzak durmasına katkı sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Öğrenciler Beden Eğitimi dersinde okula(okul binasına, çevreye) <u>zarar veriyorlar.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Beden eğitim dersi sayesinde öğrencilerin iletişim kabiliyetleri artıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13	Diğer öğretmenler Beden Eğitimi Dersinin önemini yeteri kadar bilmiyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14	Öğrenciler beden eğitimi dersinde eğleniyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

15	Beden eğitimi dersi yorucu bir derstir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16	Milli Eğitim Bakanlığının Beden Eğitimi Dersine yeteri kadar önem vermediğini düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17	Beden Eğitimi ders saati artırılmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18	Beden eğitimi dersinde öğrenciler kendini daha iyi ifade ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	Beden eğitimi dersi not ile <u>değerlendirilmemelidir.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20	Okulumuzun alanı beden eğitimi dersini yapmaya <u>elverişli değildir.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21	Beden eğitimi dersi öğrencilerin stresini azaltıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22	Beden eğitimi dersinde öğrenciler terleyip hasta oluyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23	Beden eğitimi dersi öğrencilerin diğer derslerdeki <u>başarısını düşürüyor.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24	Beden Eğitimi Dersi öğrencilerin fiziksel gelişimi için önemlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25	Beden Eğitimi Dersi için gerekli malzeme desteğini <u>sağlayamıyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26	Okullarda disiplin ve düzen için beden eğitimi dersi gereklidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27	Genel sınavlar(SBS,YGS vb.) varken öğrencilerin beden eğitimi dersine katılmasını <u>gereksiz olduğunu düşünüyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28	Beden Eğitimi Dersinin doğru işlenebilmesi için gerekli fiziksel ortamı sağlıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29	Beden Eğitimi Dersi okulda <u>gürültüye neden oluyor.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30	Öğrenciler diğer derslerin zihinsel yorgunluğunu Beden Eğitimi Dersinde giderir..	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31	Beden Eğitimi Dersi sayesinde öğrenciler boş zamanlarını iyi değerlendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32	Öğrenciler sağlıklı olmayı ve yollarını beden eğitimi dersiyle öğrenir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33	Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersinde arkadaşlık ilişkileri artar.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34	Beden Eğitimi Dersinin ilk saatler olması öğrencilerin diğer derslerdeki dikkatini dağıtıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35	Beden Eğitimi Dersi sayesinde öğrenciler sosyalleştiğini <u>düşünmüyorum.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
36	Beden Eğitimi Dersi öğrencilerin kişilik ve karakterini geliştirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
37	Düzenli spor yapma alışkanlığı Beden Eğitimi dersi ile kazanılır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
38	Beden Eğitimi Dersinin sağlıklı yürütülmesi için her türlü desteği veririm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

EK-2**ANKET****Sayın Okul Yöneticisi;**

Bu anket “Okul yöneticilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı bilimsel çalışmada kullanılacaktır. Bilgiler kimseyle paylaşılmayacaktır. Şimdiden teşekkür ederim

Varol TUTAL

İnönü Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

KİŞİSEL BİLGİLER

- 1.Cinsiyetiniz? Erkek () Kadın ()
- 2.Doğum Tarihiniz?(yıl Olarak).....
- 3.Öğrenim Durumunuz? Önlisans() Lisans ve Lisans Üstü()
4. Görev Yaptığınız Okulda Öğrenci sayısı kaçtır? () 0-1000 ()1001-2000 ()2001-3000 ()3001-4000 ()4001 ve üzeri
- 5.Görev Yaptığınızın Okul Türü Nedir? İlkokul(), Ortaokul(), Yıbo() lise düz(), Anadolu Lisesi() Fen Lisesi(), meslek ve teknik lisesi ()Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi(), Diğer()
- 6.Okuldaki Göreviniz Nedir? Müdür (), Müdür Baş Yardımcısı (), Müdür Yardımcısı ()
- 7.Meslek Hizmet Yılıınız?
- 8.İdarecilik Hizmet Yılı?.....
- 9.Yöneticiliğe atanma durumunuz?
- Sınavla () Sınavsız () Görevlendirme ()
10. Spor Yapıp Yapmama Durumunuz Nedir?
- ()Bir kulüpte lisanslı Spor Yaptım () Lisanssız olarak spor yaptım () Hiç Spor Yapmadım
- 11.Okulunuzda Beden Eğitimi Öğretmeni Var mı? Evet(), Hayır ()
- 12.Okulunuzda Kapalı Spor Salonu Var mı? Evet(), Hayır()
- 13.Görev Yaptığınız Okulda son iki yıl içerisindeki sportif Başarı Düzeyi Nedir?
- Okullar arası Malatya derecesi(ilk üç) bulunmaktadır ()

Branşlar ve Derecesi.....

Okullar arası bölge derecesi(ilk üç) bulunmaktadır ()

Branşlar ve Derecesi.....

Okullar arası Türkiye Derecesi(İlk üç) Bulunmaktadır()

Branşlar:.....

Okullar arası derecelerimiz bulunmamaktadır()

OKUL YÖNETİCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıda Beden eğitimi dersine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Her ifadenin karşılığında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her bir ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra ne düzeyde katıldığınızı, verilen seçeneklerden birini (X) işaretleyerek belirtiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Cevaplarınız hiç kimseye veya kurumla paylaşılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Varol TUTAL

İnönü Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Beden eğitimi dersi önemli bir derstir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	Beden eğitimi dersi öğrencileri zihnen ve ruhen geliştirdiğini düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Beden eğitimi dersi öğrencilerin diğer derslere motive olmasını sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Beden eğitimi dersi öğrencilerin zararlı alışkanlıklardan uzak durmasına katkı sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Öğrenciler Beden Eğitimi dersinde okula(okul binasına, çevreye) <u>zarar veriyorlar.</u>	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Beden eğitim dersi sayesinde öğrencilerin iletişim kabiliyetleri artıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Öğrenciler beden eğitimi dersinde eğleniyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Beden Eğitimi ders saati artırılmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Beden eğitimi dersinde öğrenciler kendini daha iyi ifade ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Beden eğitimi dersi öğrencilerin fiziksel gelişimi için önemlidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Okullarda disiplin ve düzen için beden eğitimi dersi gereklidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Öğrenciler diğer derslerin zihinsel yorgunluğunu Beden Eğitimi Dersinde giderir..	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13	Beden Eğitimi Dersinin sağlıklı yürütülmesi için her türlü desteği veririm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

EK-3**NİTEL GÖRÜŞME FORMU**

-Görüşme Yeri:

-Görüşme Tarihi:

-Görüşme Saati:

-Cinsiyet:

-Doğum Tarihiniz:

-Eğitim Durumunuz:

-Meslekteki Hizmet Yılıınız:

-İdarecilik Hizmet Yılıınız:

-Branşınız:

-Okul Türü:

-Spor Yapıp Yapmama Durumunuz:

1. Beden Eğitimi Dersi gerekli midir?

2. Beden Eğitimi Dersi müfredat programı hakkında ne düşünüyorsunuz?

3. Beden Eğitimi dersinin okulda öğrencinin üzerinde ders olarak ne tür kazanımları vardır?

4. Beden Eğitimi dersinin okul dışında öğrencinin üzerinde ne tür etkileri vardır?

5. Beden Eğitimi Dersinin öğrenci üzerinde dolaylı olarak bir etkisi var mıdır?

6. Beden Eğitimi Dersine Kim Girmektedir?

7. Okulda bulunan Beden Eğitimi Öğretmeni hakkında eğitim anlamında neler düşünüyorsunuz?

8. Ders dışı eğitim çalışması hakkında neler düşünüyorsunuz?

9. Okul içi ve Mahalli sportif faaliyetler hakkında neler düşünüyorsunuz?

10- Okulunuzda Beden Eğitimi Dersi nerede yapılmaktadır.

EK-4

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.44.09.00-821.06.02/ **25481**
Konu: Araştırma İzni

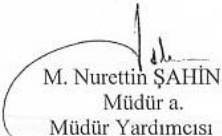
09 -08- 2012

VALİLİK MAKAMINA

İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı doktora Öğrencisi Varol TUTAL'ın "Okul Yöneticilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının bazı değişikliklere göre incelenmesi" konulu araştırma izni ile ilgili İnönü Üniversitesi Rektörlüğünün 24.07.2012 tarihli ve 2995-3388 sayılı yazuları ve ekleri İl İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup söz konusu anketin uygulanmasında sakınca görülmemiştir.

Söz konusu anketin okul yöneticilerine uygulanması hususunu;

Olurlarınıza arz ederim.

M. Nurettin ŞAHİN
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
03/08/2012

Mehmet BULUT
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

9.ÖZGEÇMİŞ

Soyadı: TUTAL

Adı : Varol

Doğum Tarihi: 26.10.1974

İletişim Adresi: Ş.bayram Mah.10.Sok. Pembe Köşk Apt. Kat:3 Da:5 Malatya

E-mail adresi: v.total@hotmail.com

Lisans: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
1997

Yüksek Lisans: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve
Spor Anabilim Dalı, 2005